

**י א י ר ג ד ב ו ז
ב ד ר ד ל ק ו ל נ ו ע**

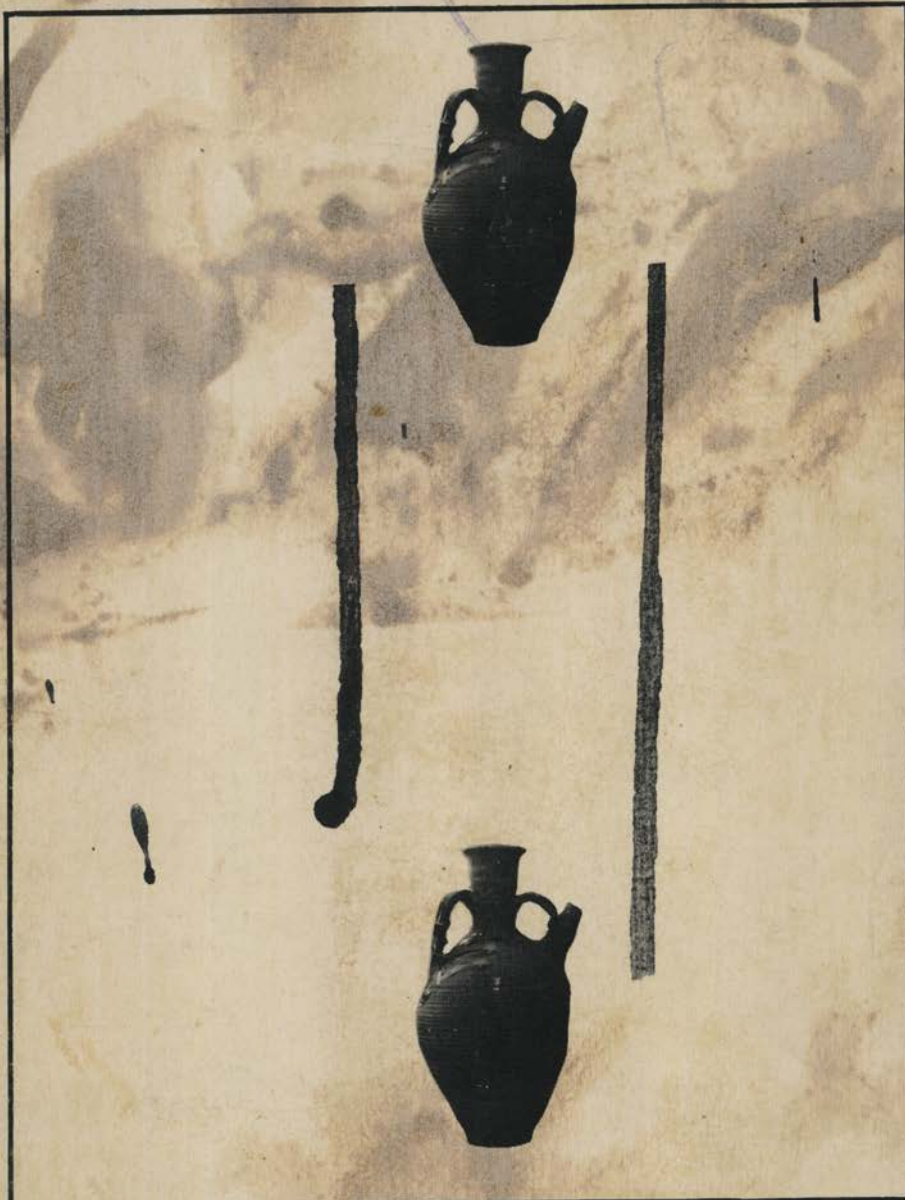
READY STORY ART

יאיר גרבוז בדרך לקולנוע

הוצאת
הקיבוץ
המאוחד

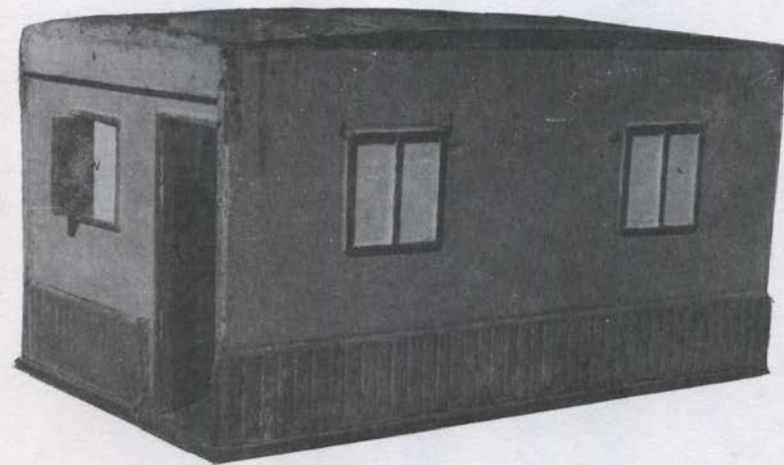

"ואני חייב את זה לקהל שלי ואת המשפחה שלי
ואת הילדים אני חייב ואני חי ומתפרנס מאמנות."

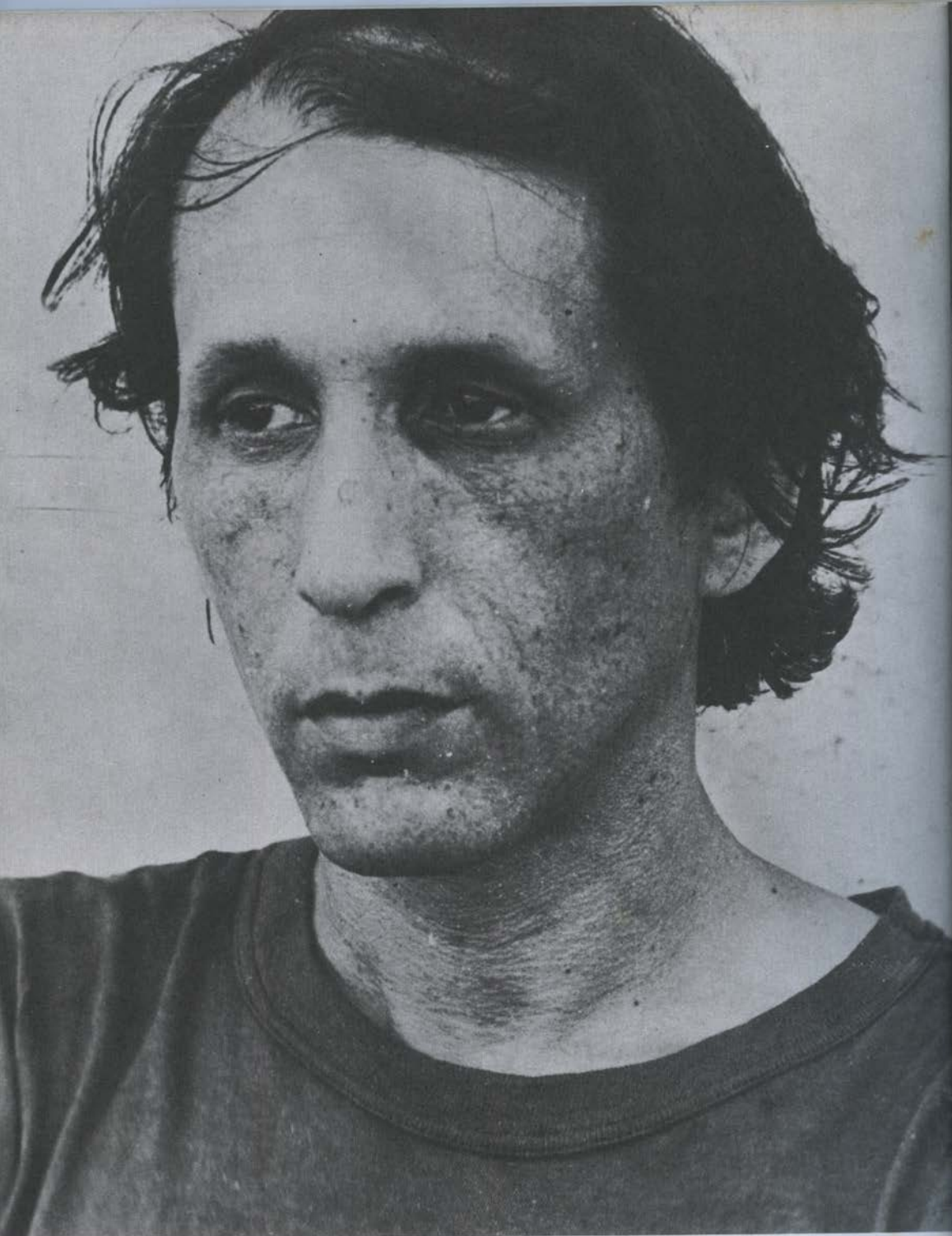

האיש שבתמונה רבותי! איננו האיש המספר עדיין לא אם כי לא לאורך זמן אף על פי כן מסרב להיזהר בדבריו ואלה למעשה הידושים המספר רוצה להיות בטוח במיפנה המספר מבולבל מאוד אף פעם אינו זוכר הרגשה כליכך ברורה לגבי מה שרע בעבודתו החדשה למרות סיכווייה ובעיקר למרות מקורותיה הוא חש לאן מתקרב עיסוקו יחד עם גילוי זהותו המתקרב ובא כבהירות רבה הוא רואה את תמונת עבודתו עם כל הסכנה שראיה כזו טומנת בקירבה לגבי שגעון הנבואה וסיבת שגעון הנבואה זה נכון שאיננו שומע קולות לא אבל בשנים האחרונות יותר מדי בדיחות והרבה מדי צרות ומראות מדי ברורים והצעות מכמה מקצועות זה הרצון למצוא חן לגרום נחת וזה בחוג מכריו דבר קשה אבל הוא מוצא בכך חובה במקום נטיה אבל מחוץ לחוג מכריו כבר נרמזו לו פוליטיות כבר שנים מחכים אנו שיהיה לנו מאסטרו משלנו שיכשל לנו שמאלץ משלנו שילמדנו בוחמה ונוף הארץ ודרך פגיעת השמש בצבעים וקשר הדברים אל משלים גליליים וזיתים עצים על ההרים ימי משיח כזה עולים חדשים כאלה הוא שיפתח בפנינו אופקים חדשים ויקבץ וכו' והתמונה שאתם הצופים בה צריכים לדמיין לסיום הזה זוג כמעט צלליות תימני צעיר ותימניה צעירה בתלבושתם המסורתית מתחת למנורת רחוב כמושב גלילי בערב קר מנהלים שיחת רומאן עיני שקדים וכו' וזו התמונה שאזמין מאת צייר היפראליסטי אם יהיה לי צורך לטקס מה שקראנו בלגלוג מחזמר-סוכנות אני כבר לא יכול להרשות לעצמי תארו לעצמכם הביטו שנית בתמונת השמן אני אוהב את זה עליכם להאמין לי בנקודה זו זוהי תמונה מאוסף פרטי בקשר לעובדות המשתנות של האקספרסיוניזם הגרמני והוא מדקר והאיש שבתמונה איננו האיש המספר.

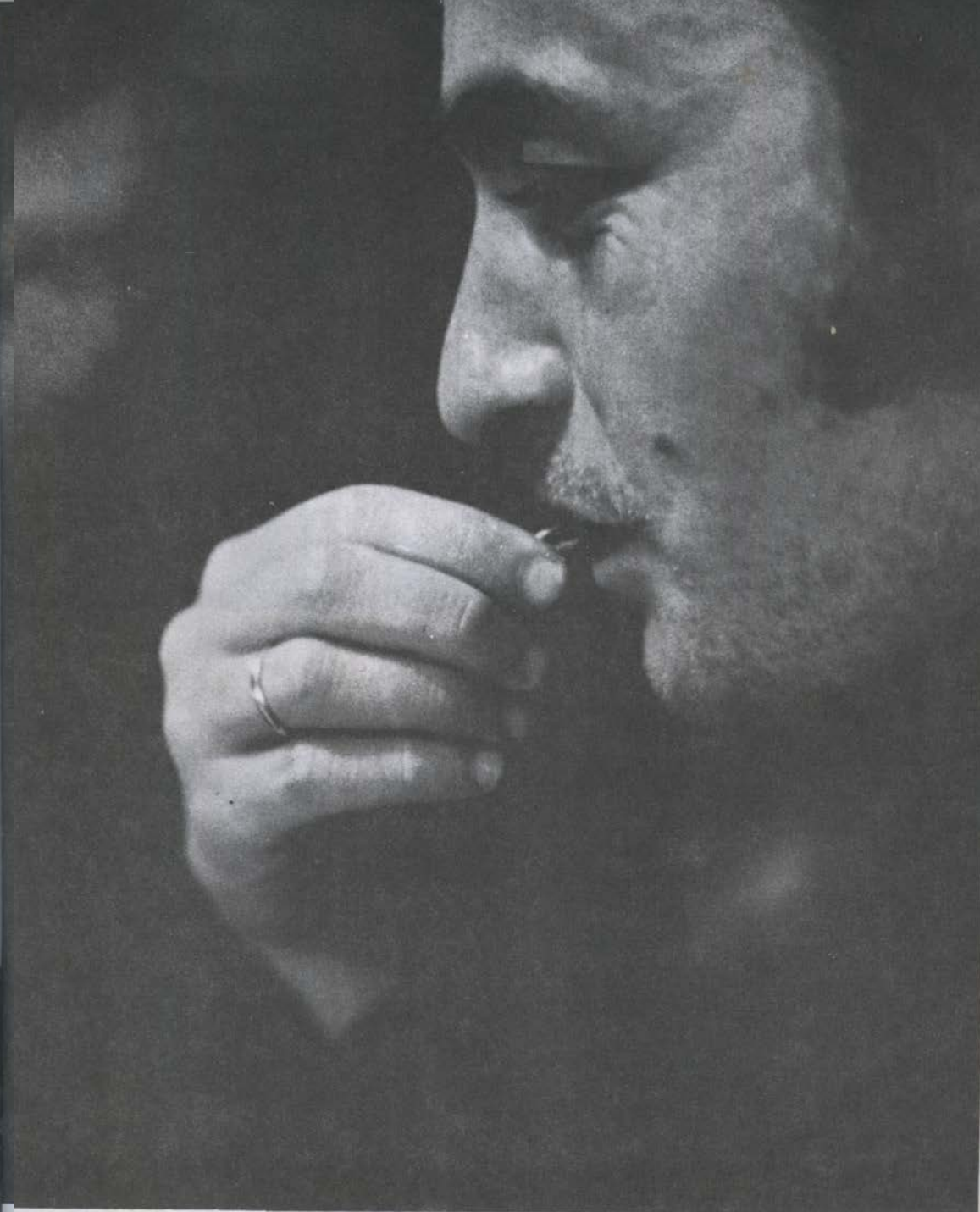

©
Copyright
Hakibbutz Hameuchad
Publishing House
Printed in Israel
Hidekel Press Ltd.

עד אופי

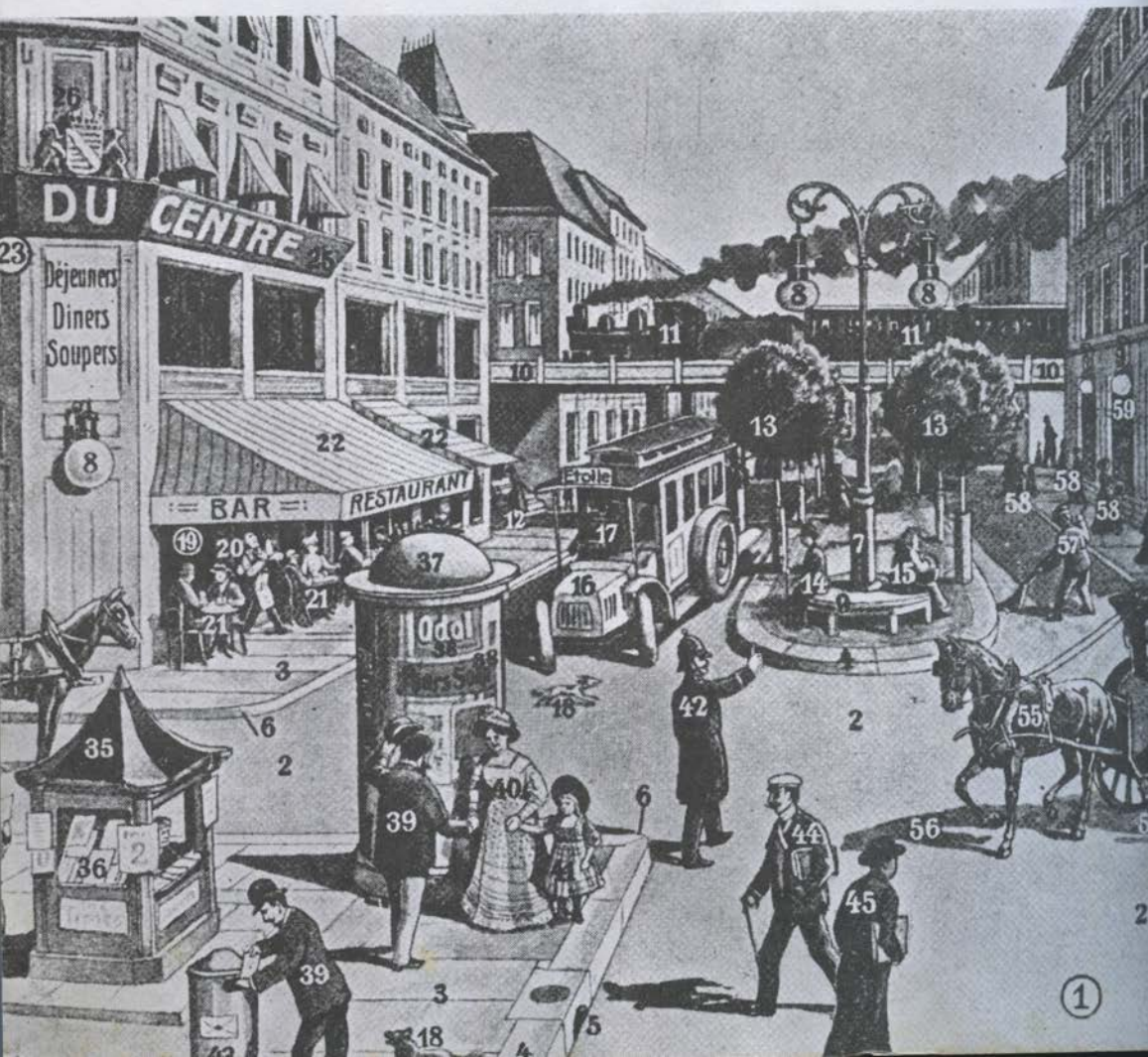
קודם כל...א...א...אני רוצה להודות לחבר השופטים...על הפרס...א...א...
וכל הכוונה באמת...היתה...להבטיח הבטחות...ולגרום נחת...וכל טוב לכם!
מעניין מי הם הסופרים שאני מטפס על גבם?
בינינו לבין עצמנו
כבר כתבתי על זה שאני טפיל, קולאז'ניק, מעמיד פנים, במאי, פקיד —
התוכניות שלי לעתיד לקבל אורחים באטלייה ולצייר בסלון.

אמנות ישראלית 1967

כך עברו עליו כשלוש שנים שעליהן ידוע לנו מעט מאוד. לכן גם לא ידוע מה הניעו לקום יום אחד ולמכור את הסטודיו, לארוז תיק עם רישומים וחפצים מועטים ולעקור לפריז. בפריז הוא מתגורר בעליית-גג קטנה במונפארנס, ובביקוריו התכופים בלובר הוא מתוודע אל כמה מגדולי האימפרסיוניסטים, פגישה זו מחוללת מהפיכה בתפיסת עולמו האמנותית. לראשונה הוא יוצא אל מחוץ לאטלייה, אל האור, ומאז הוא מצייר ללא ליאות, שוב ושוב, את רחובותיה של פריז, את בתי-הקפה שלה ואת המטיילים על גדות הסינה. (צרפתית שפת הקולנוע)

*****

ירקות
היזים
ואח
תחלת
הצד
האחר
האוכף
תיקון
מטפחת
ססזנית
קצת
שנצאת
שייק
לק

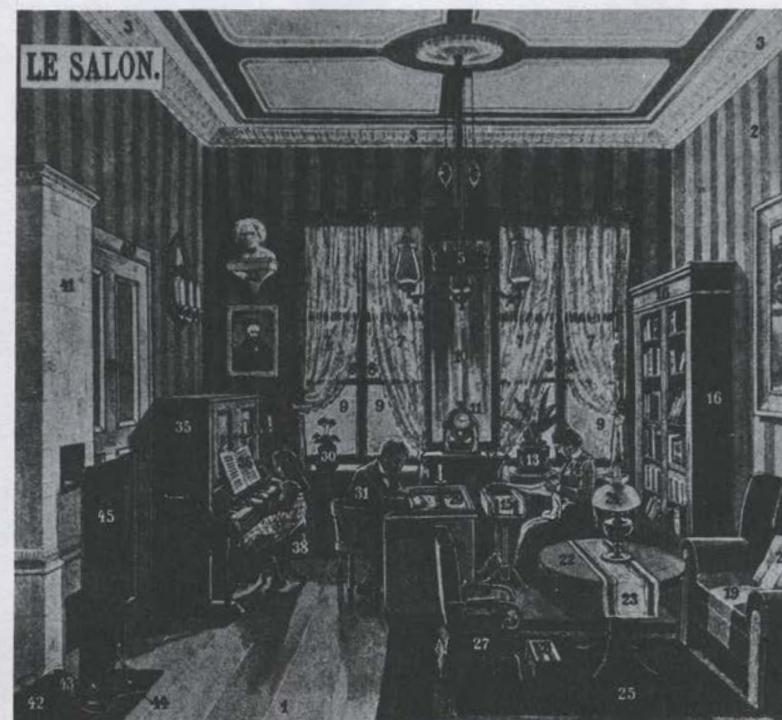
מרוכב אהבת אמנות בכלל ואמנות הקולנוע בפרט, היה נזכר איך הנער פליני הקטן, בעיר נמל באיטליה, מביט בזונה שמנה, על חוף הים.

מרוכב אהבת אמנות בכלל ואמנות השירה בפרט, כשהיה נכנס לבית-קפה קטן, בפרזיז על גדות הסינה, תולה את מעיל הגשם, והיה שם את החלב בקפה והאפר במאפרה, מבלי לדבר, היה כותב שיר של ז'אק פרוור.

וכשהיה יושב אל הבאר וגבו אל הדלת, דקות ארוכות, היתה לו הרגשה שכאלה הם החיים, ושראה פעם את המלצר בסרט של גודאר.

LE BAR DE FOLIES BERGÈRES LA FEMME A SA FENÊTRE FEMME A LA TOILETTE

בנו של הצייר באטלייה

אבסטרקט לירי:

אנשים שאוהבים אמנות:

אנשים שאוהבים אמנות, שרגישים לפרטים, שרואים כל נזילה ומריחה וכתם וקו ובד גס ובד דק ועובי וחומר וסריטה ודקירה וקילוף וגירוד, שיודעים מה עושה חומר לחומר, שאוהבים קולנוע, שהופכים אותו לבעל מקצוע, שהורסים לי את שפת הדיבור, שצריך להגיד להם כל מלה לחוד, צריכים להבין שאי אפשר לחיות את האמנות, גם לא לאהוב אותה, אפשר להתרשם, והעיקר לזוז, או לעבור הלאה, כמו בתערוכה. את הנעשה אין להשיב.

יאיר גרבון: בחצר הקיבוץ רישום 100:70 1964

יאיר גרבון: ציפור במעופה פסל גבס 20:30:50 1965

יאיר גרבון: אמהות שמן על בד 100:89 1960

תל-אביב

ינואר - חורף 1975

למ.ג.

בהמשך לשיחתנו מאתמול זה נכון שדברים קורים, כל מיני דברים קורים לכל אחד. נכון גם שאפשר להשתמש בהם לצורך דוגמאות לכאן או לכאן. אם תתבונני היטב תראי שזה משהו אחר, אולי איזה סוג של טפיל או סוג של מטפס. אני יושב בבית-קפה בתל-אביב ומנסה לכתוב זכרונות מפריז. אני מודד במבטי את הנכנסים אל בית ה-Caffé - את טולוז הילדים אהבו יותר - הוא היה בשיא הפופולאריות שלו - אבל אני וטולוז קפצנו מרוב שמחה - טולוז הבטיח לי לבקר בארץ. אני מרגיש כושר דיבור פוטוגני שעה שאני מיישר את הקאסקט הפריזאי שקניתי באלנבי וקורא במבט למלצרית (היה משהו נוגע ללב בצורה שבה קיבלה האשה השברירית את הידיעה). מדובר כמובן ביום גשום, כוסית קוניאק, נערה ארוכת צוואר בשולחן ממול, ושוטף כלים ערבי מסלסל בקולו - Je suis Modigliani אתה רוצה לכתוב, תכתוב, תמיד תיקצא לפחות שורה אחת של שיר בטוח.

פעם היה שמור אתי עתון ישן, מוסף-לשבת של אחד העתונים, ובו רפורטאז'ה על צייר ישראלי שחזר באותו שבוע משהיה בת שבע שנים בפריז. הצילום הראה את הצייר במעיל וכובע פרווה על רקע ציור משלו. מתחת לציור היה כתוב משהו כמו למשל: יאיר גרבוז - קומפוזיציה עם כתם כחול 120:90 בד פריז 1958, או למשל דף ענק ודק של המוסף-לספרות-ואמנות ובקצה העליון משמאל סיפור מאת: יאיר גרבוז חורף פריז 1957. בכל אופן, מהתסריט הזה גם תל-אביב יוצאת נשכרת. ואני, שטרם יצאתי את הארץ, הגיע הזמן. מיקרה זה ואחרים השאירו בי כמה מושגים מוזרים בשיבחה של הפרובינצינאליות. ז'אן לוואי הביט לכיוון הרחוב על אף שחלון המסעדה היה מכוסה בוילון כבד ועל אף שנותרה רבע שעה תמימה עד הפסקת הצוהריים של אנדרה. בכל אופן, כמיטב המסורת הלירית של בני דורי באמנות, אני מתחיל כל דבר על ידי כך שאני עושה כמה ניירות בכל פעם שאני רוצה לעשות משהו חדש. הדידאקטיות השקופה של הטקסט הזה עלולה לגרום נזק לשפת הדיבור. בבדיקה שיטחית ניכר גם נזק לקולגות מתחום הספרות. גם ביקורת צודקת מסתכנת בהרס השפה, למשל: שבוי בקסם המלים, שבוי בדימויים של עצמו, חוזר על עצמו.

אפילו הקשר בין תבונה מסויימת לבין פסימיות מסויימת הפך לרומאנטיקה מסויימת. באופן הפשטני ביותר, הדידאקטי ביותר, ההשוואתי ביותר, צריך לשאול "בכמה ומתי צריך לדלל את הצבע ומתי להשתמש בצבע מן השפופרת." בכל אופן, אני עובד קשה ומסייה ז'יל רנארד מהגלריה ראה כמה מן הבדים שלי וזה מבטיח המשך וההמשך דרוש לצורך כל צורת העבודה הזאת. אם יקשה עליך לקרוא את מכתבי אולי זה משום שיש בו ביטויים מירושת המקצוע הקודם - ביטויים שהנייר אינו סובל. ניסיתי לרשום פורטרט של האשה ממולי, אבל אני מעדיף ככל הנראה לצאת לטייל בגשם. אני, כמו הכתיבה שלי, כמו הציורים שלי, הולכים ונעשים יותר ויותר קומוניקטיביים. כנראה שבקרוב אוכל לקחת לי עוזר או שוליה או אסיסטנט.

READY | STORY | ART

אינני יודע למה להשוות את זה, זה זרם כמו כל זרם אחר. ואם לצטט את עצמי, בקשר לדבר אחר לגמרי (בשיעור ציור) "המתיקות! הקצת מתקתקות של הכחול, יוצרת קשר אל הירוק, ואז! (כאן מצביע באצבע) זה מתחיל לעבוד חזק נגד הסגול". עבודה יפה. הולך לי

READY | POETRY צייר צעיר

יש לו סרטים	זה לא ביוגרפיה	צייר צעיר 1973
יש לו שיקופיות	קודם כל צריך לדעת לרשום	יש לו יד
יש לו צילומים	קודם כל ניירות	יש לו קו
יש לו תיקים	קודם כל בדים	יש לו עין
יש לו מחברות	קודם כל פורמאטים גדולים	יש לו כישרון
יש לו דוגמאות	קודם כל פורמאטים קטנים	יש לו ראש
מעניין מה ייצא מזה	קודם כל שמן	יש לו דמיון
יש לו יד טובה	קודם כל עיפרון	יש לו אומץ
יש לו עין טובה	קודם כל צבע	יש לו ידע
אנחנו מתראים כמעט יום יום	קודם כל קומפוזיציה	יש לו הבנה
לפי דעתי	בלי הסברים זה עוד שום דבר	יש לו חוש לצבע
אפשר לעשות מזה	אחר־כך הציג תערוכה	יש לו חוש להומור
פורטרט.	אחר־כך השתתף בתערוכות קבוצתיות	יש לו חוש לחומר
	אחר־כך נסע לאמריקה	יש לו מה להגיד
	כמה חודשים באמריקה	זה יוצא לו מהשרוול
	הגיע הזמן לעשות משהו חדש	זה יוצא לו
	אחר־כך חזר לארץ	

ניירות של הרצאה

אחרי שנה+המשך ביוגרפיה+התפלספות+היסחפות+שבוי בדימריים של עצמו+הרצאות+פתגמים+טפילות+מקצועות חדשים+הסברים+זכרונות+אמנות ישראלית

אמנות הגוף: אני שאני צייר.

אני שאני אדם ישר וגם זה רק ציטוט —
עד כמה שאני יכול להעיד על עצמי.

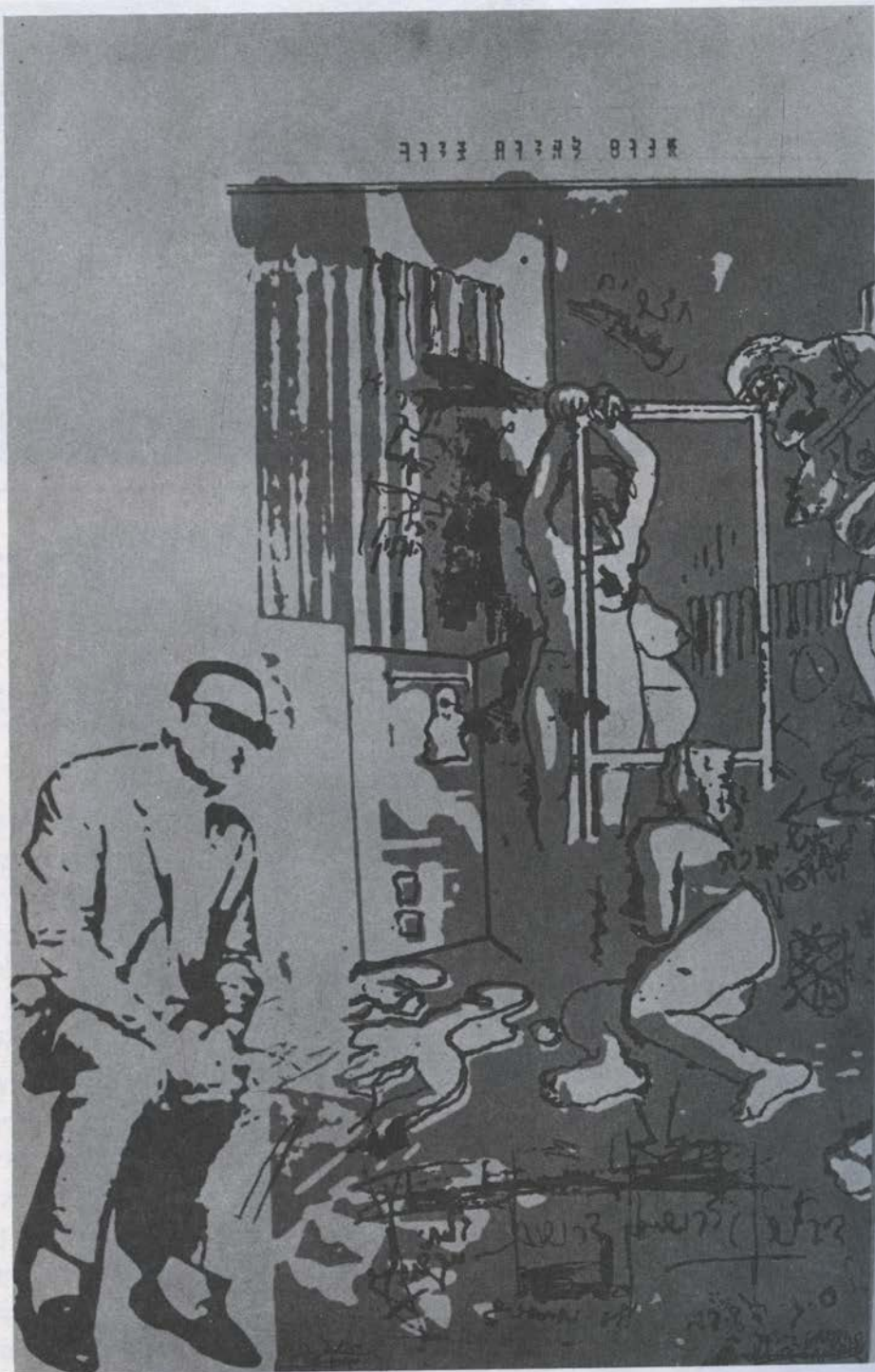
אני שאני צייר. סידרתי לי את שולחן הכתיבה: לשבת לדפדף בספר, לקרוא, או לכתוב, לגעת בכמה דברים, כמה דברים להיזז. למשש. לטבול את האצבע בכרית של ספוג ומי דבק, ללקק בולים. לתקתק כמה תיקותקים במכונת כתיבה. להדליק ולכבות מנורת שולחן. סידרתי נעצים צבעוניים ומחרוזות מהדקים.

ועפרונות ומחקים ודיפדפתי בכרטיסיות ובקלסר של א'ב והשחלתי נייר־העתקה בין ארבעה גליונות נייר וחתכתי ניירות לקופסת הפתקים. ואז הבטתי אל הקיר הקרוב ביותר שם, מבלי להרים את הראש, אפשר לראות קצה של תמונה ואת קצותיהם של העטים התקועים בשורה. חשבתי איך זה נראה מאחור עם הגב, איך זה נראה מלפנים, איך זה נראה מלמעלה. כל זה דומה קצת להכנות לסרט והרבה ליום עבודה מקוצר.

לתאר חפצים, אפילו פחות מזה; לקרוא לחפצים בשמם, למנותם, אני שאני צייר מעתיק בכתב מה שאני רואה. זהו סיגנון תיאור שאם איננו מושפע מכמה כללים של האמנות הפלאסטית, מושפע לפחות מהוראת האמנות הפלאסטית. בכל אופן איננו נוטל דיו מן הספרות. הספרות היתה יכולה לספק לי תיאורים כמו חם וקר, בהיר וכהה, אור וצל, בעיקר אין בתיאור זה זכר, לצערי, לציירי הנוף והפורטרט, אלא מין אנליזה של טבע דומם, מין אמנות עניה, מין אמנות גוף, פיטפוט בשטח מוגבל, מיתולוגיה שלי כחפץ, של הצייר כגוף. בכל אופן כאשר אני כותב אני רואה את החומרים מול העיניים, כאשר אני מצייר החומרים הם ביד, אינני רואה דבר.

בכל אופן אם אפשר להסביר אמנות אפשר לעשות אמנות מההסבר. טעות לחשוב שמעשה רע צריך אליבי ומעשה טוב לא. לא רק כדי להכחיש אלא גם כדי לאשר. לא רק מה שנמחק אלא גם ובעיקר מה שנשאר.

"אנוס להיות ציור"

משפטי ספרות מזוייפים

הברון לגם מהפונטש ובאותה שעה טילעל מזכירו בפינקסים.
כמו קו דק שהפריד בין הטירה והאגם.
שלא כמו בשנים הקודמות, היא גחנה על המעקה והביטה במטוס בפעם האחרונה.
עכשיו, משטבר הקיץ, חלפה גם העונה הבוטרת ומי שיעמוד על הראמפה בשעה ארבע בבוקר יראה מראה אחר.

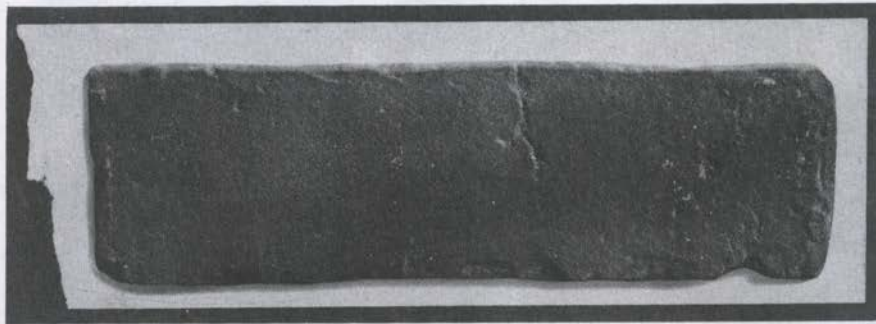
להתקרב או להתרחק יותר מהמרחק האופטימלי — שיגעון

בלי הנייר הזה אי אפשר להגיט לשום דבר

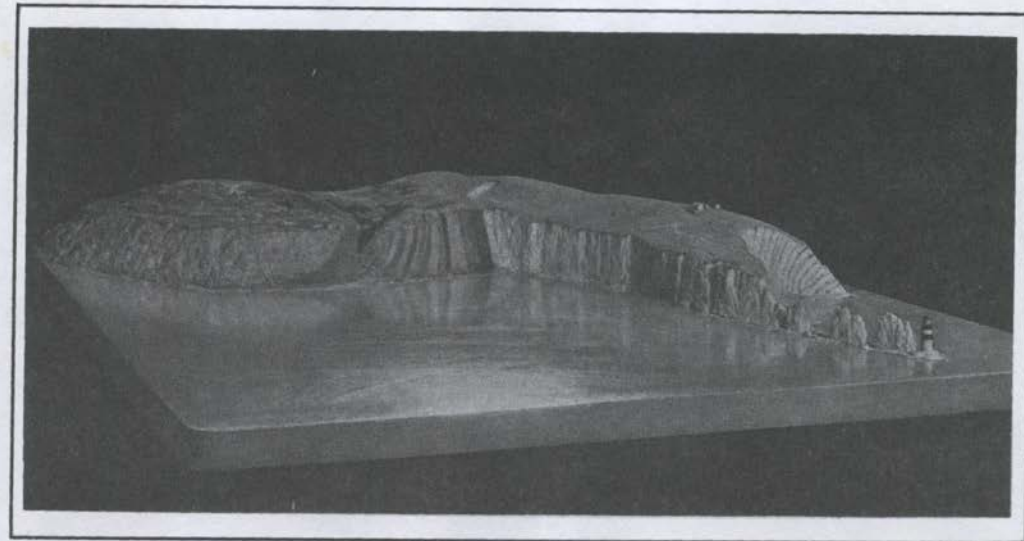
יאע אגם

יאיר גרבוז

“UNEXPECTEDLY I FOUND A STONE IN THE
NEWSPAPER”

A. P.

אמנות פוליטית

דאבלן .H.

דאבלן .H. המורה הסופר הגולה על האי הבודד איפה שהאדום הנכון נמצא בדיוק במקום הנכון
כאמור בערוב ימיו ושלא ברצונו ועטור פרסים עם נטיה מסויימת לעיוורון הוגלה
באיחור מדהים אל האי כאמור ספריו עטורי הפרסים עסקו לרוב למרות שסירב להודות בכך
ביחסים שבין הצפון והדרום

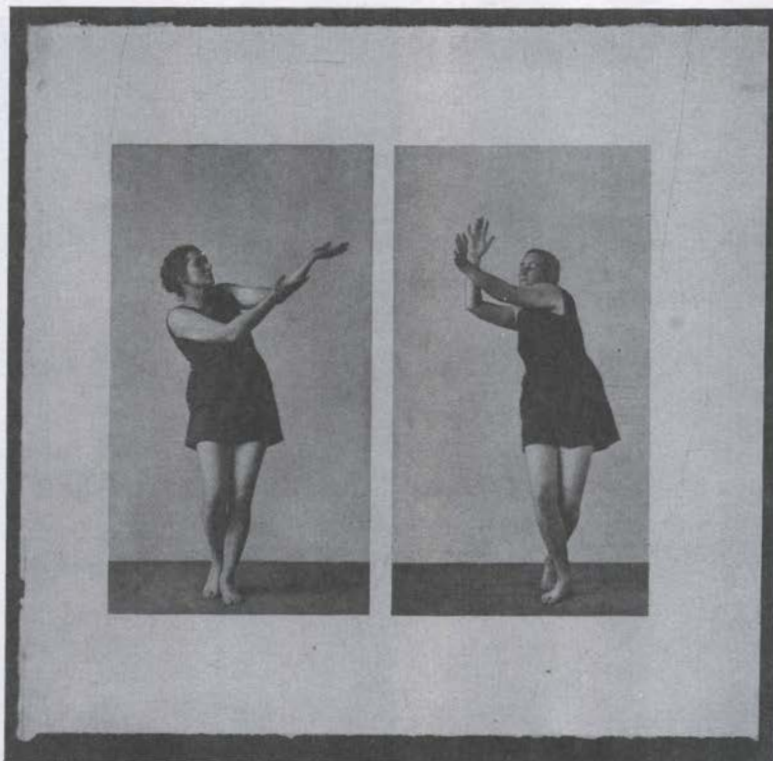
אף על פי שבימיו כבר חלה התקרבות מסויימת בין הצפון לבין הדרום
סופר על קשר יותר מספרותי אל הצפון
היה לו משרת צבעוני
בשיחה שקיים עם עתונאי על האי אמר
אני מקבל מכתבים רבים מסטודנטים
בהרצאתי לפני סטודנטים אמרתי
על שאלות אחרות אני מסרב לענות
העתון מוסיף מצידו:

“בספריו משמשים מציאות ודמיון בערבוביה”
כמה קוראים שלא הכירו את הרקע חשבו אחרת
אחרים דיברו על העמדת-פנים

בנימוקי חבר השופטים בטקס הענקת אחד הפרסים נאמרו דברים מבולבלים על גלות מרצון.

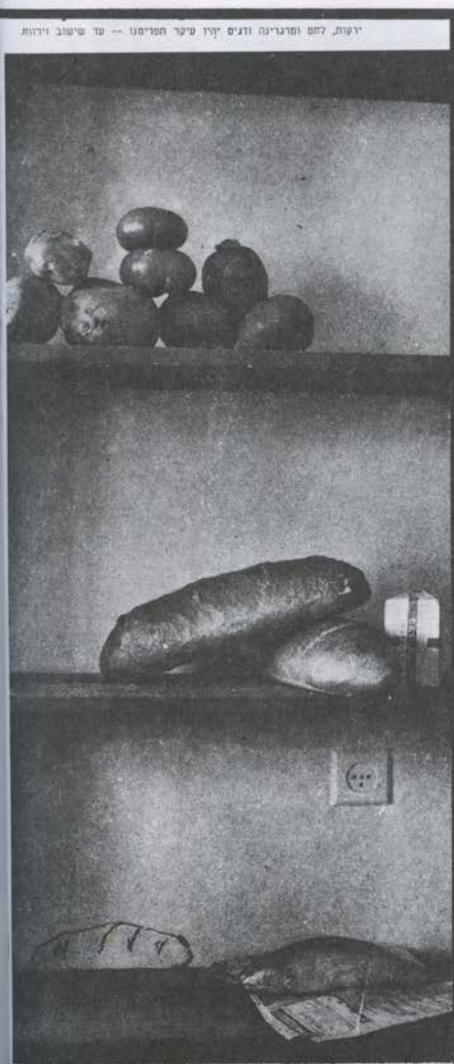

הרקדנית הגרמנית

יום אחד באופן מפתיע שתרם מאוחר יותר לסילוף כוונותיו הספרותיות נראתה על האי ומייד הצטרפה אליו אין איש יודע אם בנישואין ספק רקדנית גרמנית בעלת פני אבן בשום פנים אי אפשר היה להגדיר אותם אחרת בשום פנים קצת ספיריטואליסטית קצת מתהפיזית לבסוף הסתבר שיש לה חוג מעריצים משלה לכל אדם יש בשעתו שגעון גדלות לא היה ביניהם סימן לאהבה או לשינאה או לכל דבר דומה לא היה ביניהם דמיון כלל לא היה ביניהם דמיון מלבד כמה מחסידיה השוטים או מחסידי השוטים שמצאו שם דמיון ראה שם היא חלתה לבסוף באופן יחסי במפתיע ממחלתה הראשונה התקשתה להתאושש מצורך התקשתה והתקשתה והתקשתה מצורך בזה האלבוש המלא שלה וראה למעלה תבנית גבס של האי בו בילו כמה שנים משורר גולה ורקדנית גרמנית.

"תמונות המדברות בעד עצמן"

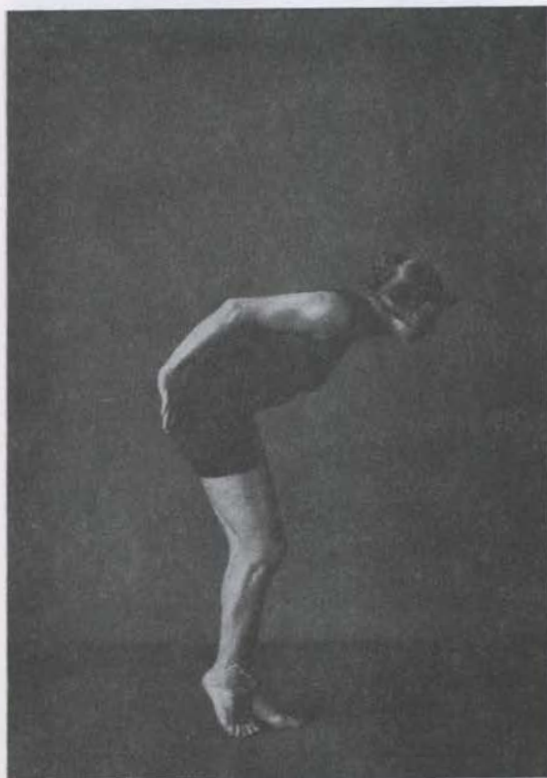

ירקות, לחם ומרגינה ודגים יקיר טיקר חתיםנו -- עד שישוב וירוח

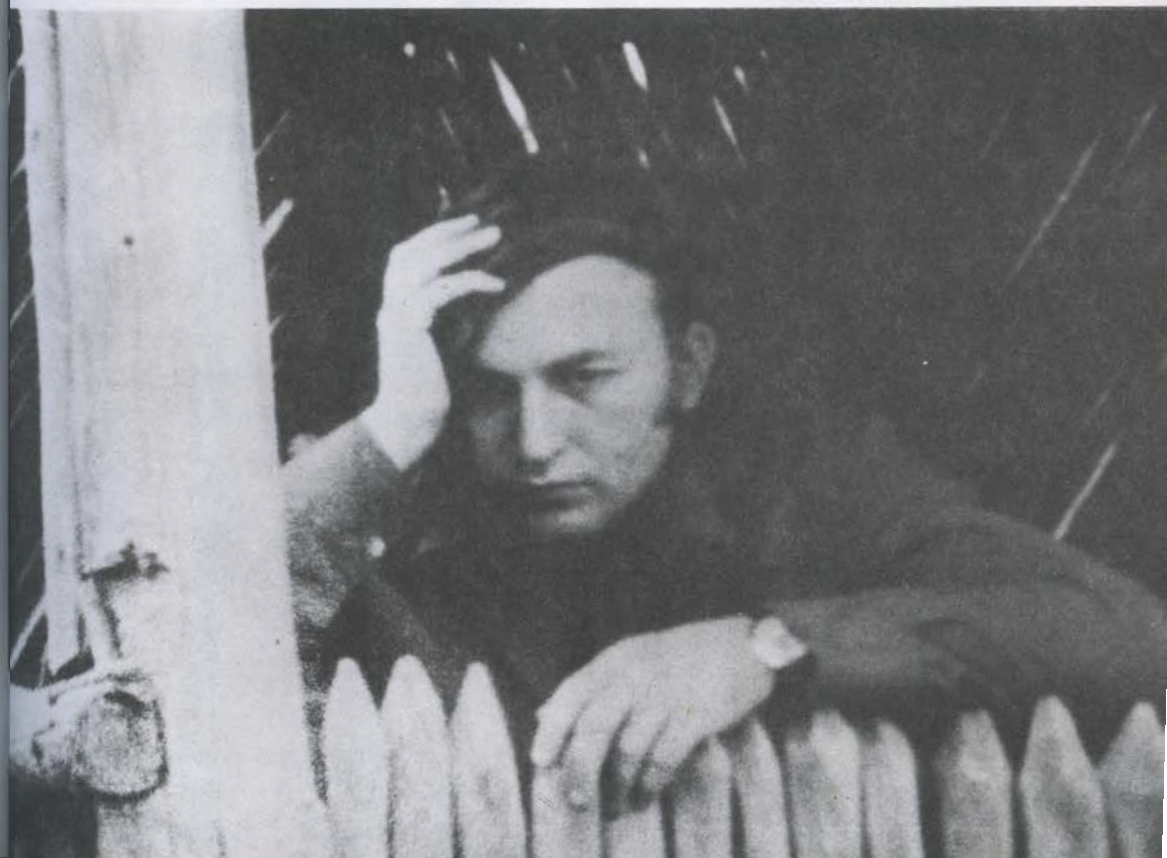
תמונות המדברות בעד עצמן מצד שני הן משיגות בדיוק את המטרה שלשמה הודבקו כאן. מלבד זה ולמען הדיוק העובדתי ולמען ההתחכמות שהיא בהקשר כזה אורחת רצויה אלו שתי תמונות יפות בלתי מוכרות לסופר אשר כתב את הקטע שבגללו בחרתי להדביק את שתי התמונות האלה דווקא. אחר-כך כשמצאתי תמונה של אבן בעתון הייתי בטוח שהזיהוי ישאר שאלה של זמן בלבד. אינני חושב שהעבודה כיצירת אמנות תפסיד משהו אם אגלה שזה בשום אופן לא פוקר. יש לחפש אם כך סופר בעל חוש ויזואלי מפותח.

לחם, ירקות ופירות היו כל מזוננו על האי.

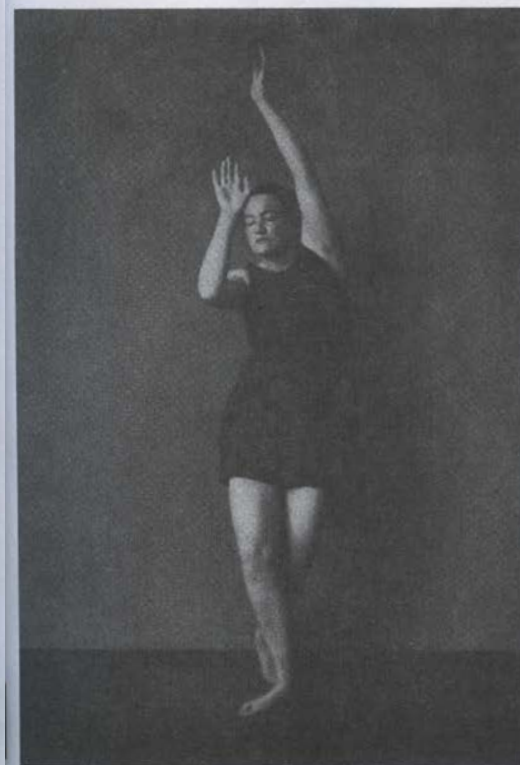
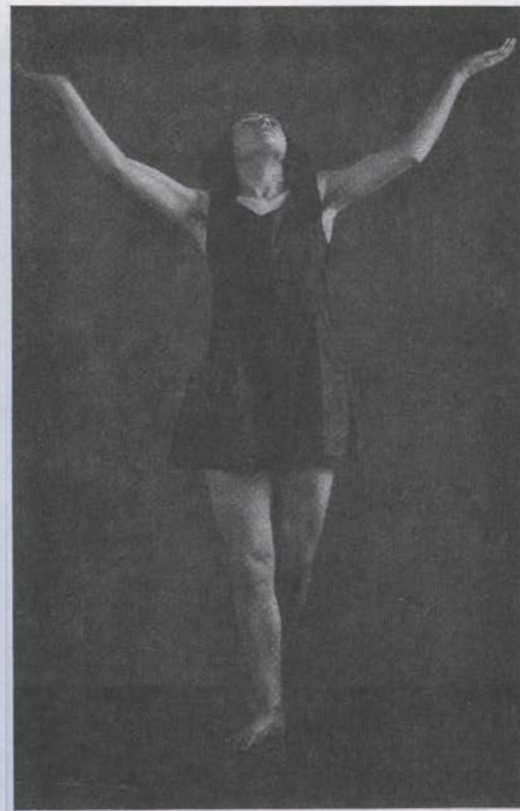

דאבלן H. איננו מסרב לקבל פרסים תמיד יחוש נחיתות כלפי סופרים אם פוסקים לטובתו הוא אסיר תודה קולו החלוש והנרגש תוצאת שתיקותיו הארוכות מתקשה להביע את רגשי תודתו בקושי רב הוא עוצר את דמעותיו אצבעותיו מתופפות על הדפים מחפשות מלים לפתע הוא מזדקף ובמיבטא גרמני דומה במקצת לקולה של אשתו שהיתה לגביו סמל הבריאות הוא אומר למה מתכוונים כשאומרים יהוד הגליל המשרת הצבעוני המלווה אותו באשר ילך לא יודע איפה לשים עצמו מרוב בושה ירחם אללה הוא לוחש H. מאז'נון פלסטינה לא יתן ל H. פרס של אקדמיה אבל דאבלן H. מוסיף לקבל פרסים המישטר מפקפק ככל הנראה בעיוורונו המתקדם ומצד שני מעוניין כנראה להנעים עליו את שנות חייו האחרונות גילוי מצפוני זעיר זה של המישטר מעורר אצל דאבלן H. אופטימיות עצומה שאת כולה הוא מבטא בבכי ארוך ומתמשך דומה לתפילת שליח ציבור בספרד ארץ הולדתו גירוש ספרד ממלא אותו זכרונות ושאלות קשות ומתבוללות דאבלן H. נשרה לו דמעה בווינה.

וראה לדוגמא דפים מתוך אלבומה של הרקדנית הגרמנית

"אנוס להיות ציור"

В. Щербина. КОЛОКОЛЬНИМ ЗВЕНЯТ.

Из серии «Приветствие»

«Лит, усталые и дружные» СЮРДАМИ.

«ПРОЛВЕТ ДЕНЬ» КАК БУДЕТ ПОНЕВОЛЕ.

דובולין .H. שדות אדמות וקבוצת נשים בדרך אל הנחל

דובולין .H.

הסופר הרוסי דובולין .H. אחד מרבים היה לו את כל הזמן שבעולם להתחיל את הרומאן שכתב לפחות מעמוד 100 את השכלתו הפורמאלית קנה מדיקלומים של ילדות בחדרי נשף המרכבה לגביו היתה כמו ספר פתוח למי שקרא ספרות רוסית לאן כבר יש לנסוע ברוסיה השדה שלו והאחווה של השכן וזו שאחריה וזו שאחריה היו לגביו כמו רב קומות דבר לא היתה תורמת לו אהדת המערב זו צריכה להיות הרגשה נהדרת לדעת שמה שאתה לא הספקת לכתוב כבר נכתב כבעל מקצוע מהימן מעולם לא הפעיל את הדמיון ואם נוצרת הרגשה של אידיליה ולא במיקרה מי ידע על זה במרחק כזה התערבות המישטר היה לגביו מושג שאול השפעה זרה וקלאוסטרופוביה פעם הגיעו ידיעות מדאיגות ממוסקבה אך מאז חלפה כמעט שנה ודבר לא קרה השאלה אם יקראו אותו כמה ומי היתה שאלה לא רלוואנטית לכל קבוצת תמונות כזו יש הסופר שלה המרחק בין גדולי הספרות הרוסית לבין סופרים אלמונים היה פרי המצאת המערב ניסיון ליצור אנדרלמוסיה סאבוטאז'ה זה מה שהסינים היו רוצים שיגידו עליהם אלא שכאן נכנס טולסטוי לתמונה שלא לדבר על צ'כוב בכל אופן כאשר הוא כותב על המרכבה שעמדה בחוץ בליל ירח וסופת שלג מה נשאר לרכב המבוסס להגיד לסוסים החלטתי לעולם לא לכתוב או לשחזר דיאלוגים.

בהפגנות ברחובות אחרות אנשים סופרים לא מתגלגלים ברחובות לא מוצאים כל כך הרבה כפילויות פשוט נער נערים ונערות החבר החברים והחברות יש משהו כזה ביניהם וזה ראוי למחייאות כפיים אצל כל החברים חברי המפלגה

דובולין H. בחולות ראשון לציון

דובולין H. עטף בזהירות את הסאמובאר שלו בעתון ערב הוא התכוון למכור אותו בחנות של הגרוזינים ולעשות כמה לירות כיכר העיריה היתה ריקה מאדם שלט גדול תלה מעל הבריקה "תל-אביב קוראת למוסקבה" אתמול היתה שם הפגנה דובולין H. חלף על פני המפגינים והתפלא על מזג האוויר היפה בכל זאת עדיין אינו מסיר את מעילו אפילו ישן במעיל לפעמים הוא מדדה בחולות ראשון-לציון בתקווה שזהו שלג קיבת הברזל שלו מתקוממת כשהוא קונה בטעות עראק במקום וודקא שלא לדבר על טעם הנענה כמו רפואה בתה לעומת זאת הוא רגיל לריחות של עובש לעיתים נדמה לו שריח שונה פשוט מוכיח שהמצב מחמיר הוא מוכן להיות עולה חדש והוא מרבה לשתות לכבוד זה כיפות המיסגדים מזכירות לו דבר מה אבל קשה לו להגדיר מה בדיוק דובולין H. התרגל לגעגועים זה לא קשור אצלו בתקווה שיהיה יותר טוב אלא בתקווה שלא יהיה אחרת וכשנעשה אחרת הוא ממשיך להתגעגע מפחד פחות אבל גם מקווה פחות במלים אחרות הוא אהב את רוסיה ואהבה הוא ידע בתור סופר היא התקווה היחידה לילה לילה היה מביט מביתו אל החולות בתקווה שיהפכו לשלג והחלון שיתכסה אדים וגבישים אבל נס כזה אפילו הציונים אינם מסוגלים לחולל הוא אומר בהומור רוסי בוטה דובולין מוזג לעצמו כוסית של משקה שקוף שקנה במכולת בכסף שקיבל בעד הסאמובאר בהומור צברי אפשר לומר עליו איננו אסיר אבל גם איננו אסיר תודה.

דובולין H.

תיאטרון רוסי אקספורט אימפורט שלג סוכני חרש

תיאטרון רוסי צעיר בכפר נידח
תיאטרון רוסי טוב אחד מרבים עם קהל ועם חיות הכפר כמו תיבת נח משק אוטוקראטי
דור שני של מהפכנים
מבחינת התפאורה המושבים האווירה והאולם מלבד העובדה שהכל דמה לתיבת עץ גדולה
כמעט על כל מושב או קיר אפשר למצוא כתובות אקספורט או אימפורט
דובולין H. היה מדדה ב של ג רוקק כדורי רוק עם וודקא משךקק ניגון
משועמם עד מוות מה יש לו להסתיר היה לו צל של רעיון אבל הוא האמין
שאדם מזמין על עצמו צרות כאשר היה מתפנה אל הוודקא בלבד היו אומרים עליו
חבית שאין לה תחתית

מזווית ראייה מסויימת אפשר להגיד שאחרי-כך נמצא הסופר הרוג מכוסה שיכבה דקה של
שלג ספר מתחת לבית שחיו ולידו עקבות צעדים מרווחים של שני אלמונים ממהרים
אין מוקדם ומאוחר מה שמוכיח שאדם מפורסם לא הולך לאיבוד גם בארץ
רחבה
מי אם כך יכול לשלול את חירותו של הסופר אם אין בעצם מה להסתיר ואם עקבו
אחריו שני אנשים גם זה לא היה בהסתר מזווית ראייה רחבה יותר
למה יש לגזור כל-כך הרבה מלים מהמלה שיעמום
פעם פעמיים הזכיר את המלה אמריקה

השימוש שלהם אמריקה במלים נראה בעיניו משעשע את מי שמשעשע
את מי יש שם לכא בכלל אינני מבין איך הם הגיעו לזה בכלל מוטב שלא
יביטו במגאזינים מרוסיה או לפחות יבינו שלא לשים לב למה שנראה

כחבר אגודת סופרים עם מסורת כזו לא היו לו דאגות סטאטיסטיות צריך סדר מישטר
ומשמעת כל שאר הצרכים כבר יש לנו אמר דובולין H. משועמם עד מוות ופנה והביט
ברקב תוך שהוא הרכב רושם שיר קטן בפינקס קטן ותוחב אותו במגף ימין.

"אנוס להיות ציור"

צילום: אריאל גולדברג

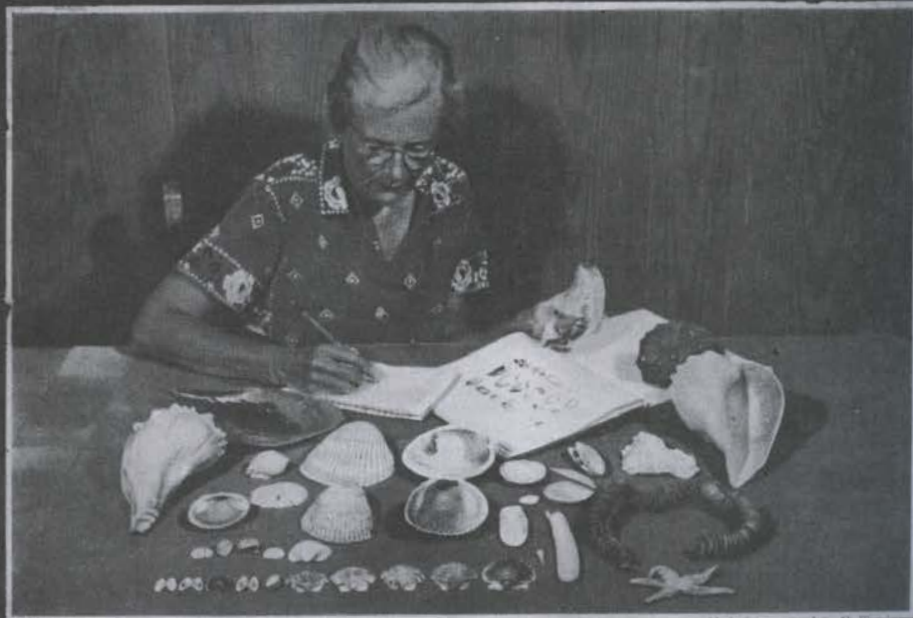

אתרפולוגיה

אפשר בהחלט לנתח את הקשר.
 גם לאמנות מוסר השכל העובר מדור לדור.
 יש אנשים שאצלם זה הופך לצייר. פשוט אנשים שיש להם ידיים
 טובות סבלנות ושקדנות. זה עוזר כמו ספרט כמו טולים
 כמו מסעות כמו אוספים.

בהקשר לאיסור היהודי: "לא תעשה לך פסל ומסכה" נוצרה
 מסורת של: "להכות על ידיו של הצייר". אבל מכיוון
 שהגילוף היה מותר נמצא מין גילוף מאובן כזה באמריקה על דשא
 שצמח על שדה של גחלים שבו רק פעם נער אינדיאני על גחלים.
 אפשר לקשור כל דבר. וזהו בקיצור תורת חוכמת כף-היד.

© National Geographic Society 386
 ↑ Forty-niners' Pastel Fossil Treasures By Fossil Collector Dr. Anthony Stewart
 Fossil Collector Presents Two Faces:

אסופית

אסופית - חרוזים - פלגיאטים

מרגרט .G.

מרגרט שובי הביתה

אביך ימיו ספורים

אבנים

ום _____

כ - מיד - לא _____ גם לא העמדת פנים

תה _____

מרגרט שובי הביתה

אביך ימיו ספורים

ויליאם _____

בך אבנים _____

(שיר שהיו שרים הילדים לחוקרת הנודעת מרגרט .g.)

טבע דומם מרגרט .G.

למרות סימנים ברורים לאישיות אינפנטילית נטו רבים לראות במרגרט .g. נושא לגיטימי למחקר אקדמי האמת ניתנה להאמר, שלמרות שאין בנמצא מחקרים של ממש מאת החוקרת מרגרט .g. הרי יש כמה מחקרים מעניינים סביב השאלה: "האם מרגרט .g. נתפרסמה בעצמה?" בנושא זה ראו עצמם אנשי המדע משוחררים מיחס של כבוד אל הפולקלוריסטים ומחקר שהופיע תחת הכותרת: "דו מרגרט .g. אקזיסט?" פותח בתיאור רקע משפחתי ומספר על אם שנוטל בקשים בעלת תכונות אקסהיביציוניסטיות בולטות עדי ראייה מספרים שיותר משהכניסה מרגרט סדר הפכה יער רגיל, כמעט ביתי, לג'ונגל אולי אפילו פחות רחוק ממה שחושבים החוקר חוזר ומאשים את אמא בכך שלמרגרט נטיות פטישיסטיות בתקופות יותר טובות שלה החלה מגלה עניין מסויים בכמה בעלי חיים לא גדולים פעם גידלה במשך שבוע צב בחצר והוריה חיכו לנס לעיתים דומה שמדובר בילדה שיש לה עץ בחצר מרגרט היתה יוצאת אל היער לחיפושה חצי פיה מאובן וחציו ממלמל הברות חסרות פשר ידה האחת מנקה תמיד עלים משערותיה והשניה מסייעת לרגל בתנועות דומות לריקוד נקל לנחש שמצבה מוסבר לעיתים בעזרת שמועות על אהבה נכזבת ולהבדיל – מעשה אונס מבוצע על-ידי צבעוני הילדים נהגו לשיר הרבה שירים על מרגרט ולהבדיל, כתב משורר אנגלי בלדה בשם מרגרט שובי הביתה (בשורות משיר זה הירבו להשתמש הילדים בהחסירם את רוב המלים כדי לפנות מקום למילמולים וזימוזמים בנוסח מרגרט .g.) מתוך הבלדה המקורית אנו למדים על נסיונות חוזרים ונשנים מצד הוריה להחזירה אליהם בתואנות שונות ובהסתמכם, בידע רב, על נטיותיה הנפשיות כך אנו מוצאים שורות כמו: "מדבר לעצים ולאבנים" המתארות את מצבו של האב כנימוק לשיבת הבת. השורות: "מחכה גם שכננו ויליאמס / שהיה מיידה כך אבנים" יוצאות מתוך הנחה שאבנים שוב אינן מה שהיו בשבילה פעם כלומר אינן מרתיעות אלא מקרבות הבית מסתיים בשורות: "אמרתי שזה לא יעבור / זו גם לא העמדת פנים" כלומר, פונה למעשה אל תבונתה של מרגרט מסתבר מחלקה השני של הבלדה, הכולל את תשובתה המשווערת של מרגרט, שהנסיונות להחזירה הביתה בדרך זו היו ללא הועיל: "אבי לא אשוב מיער / מחכים שיחכו מחכים / גם אני סופרת בצער / ימינו שנינו ספורים" וחוזרת על משפט של אביה בשינוי קל: "אמרתי שזה לא יעבור / זו גם לא העמדת פנים" אשר לשכן ויליאמס אומרת מרגרט בשיר: "פניו איומים – חיים" ומסיימת בחרוז ילדותי אופייני... "זה הוא שעשה את זה ויליאמס / אדומים אדומים אדומים" כל בוקר היתה מרגרט .g. יוצאת מנקודת הריכוז של המשלחת אל עבי היער בשבילה נקודת ריכוז בתנאי בג'ונגל שאלה של חיים או מוות.

וראה משמאל דפים מתוך אלבומה הפרטי של החוקרת מרגרט .G.

"חלוצים פליטים קולנוע"

"אנום להיות ציור"

ילד ילד ילד עם מקל ארוך עם וו בקצה עם מסמר מגרש זכוכים לשון אחרת מגרש
 מזיקים חיות רעות לשון הרחוב אין אצלו בשמש הלוהטת הוא עוסק במין דיג אווירי
 חוץ מזה הוא עדיין רק ילד ילד עם מקל מצא חתיכת ראי מסנוור עונה על ראי אחר
 שמע אתה מוקף לאן שתביט לשמאל או תיפנה לימין שוב מסתמנת דמות של איזה
 גיבור שוב נעשה מזה סיפור השמש חמה מאוד אני בטוח שאני נמצא בדרך הנכונה
 ובכן מצאנו לנו כיכרת ארץ קטנה ובנינו לנו בית הגענו אל המנוחה ואל הנחלה
 לחיות בפלוניצינה דבר אחד לכתוב שם דברים דבר שניים אתה לא פליט זה לא המושגים
 שלך ככה זה לא הוגן ריסוס אחד גומר עם כל החיות הרעות האלה אתה נשאר עם ראש
 נקי נגד החום הלוהט מניפה עולה ויורדת עם חוט במקל אפשר להשתמש גם להליכה מה
 שמצאת שייך לך אף אחד בעולם לא יוכל לקחת לך את זה חוסך שבטו שונא בנו גם זה לא
 המושגים שלך זה לא הוגן ככה אני יכול בהחלט להציע לך כמה ספרים שכאילו נכתבו עליך
 הם יוציאו אותך מן האלמוניות מפגר אפילו בצילום לא תזהה את עצמך לפחות כדאי
 שתדע יש הרבה ארצות אף אחד לא יכול להשתלט על זה אני זוכר ימים שבהם חשבתי
 שאפשר להשתלט על זה לקרוא ללמוד לשים את האצבע על המפה מצאת חרוזים
 ירדת אל הנחל משחק בחלוקי אבנים מטפס על גדר העץ יחד עם הבן של הלבן שולח
 מקל עם וו אל הפירות שעל העצים נוסע אל העיר הגדולה מגלה אופניים אין אצרך אור
 וצל יש לי סימנים רבים שכל זה אינו אלא טיפה בים השמש יוקדת לשון אחרת חם
 זפת שייגעון זוכרים כאן את החום של השנה שעברה
 ילד ילד עם מקל ביד אורחים לא קרואים גיאולוגים ארכיאולוגים
 אנתרופולוגים ספנים סופרים ילד ילד גרש את הסופר גרש את הסופר יבוא אחר

א פיוניר
 BROUGHT ME A SOUVENIR
 מובי, MOVIE, ילדה
 ארץ, הולי, HOLY
 זה סטאר, THE STAR, ילדה
 יביא לך, דולי, DOLLY

תרגיל

כוונה משונה — מעשה מגונה — סע לפני שיהיה מאוחר

לא לחינם לחצתי את ידו הרטובה של המורה לגיאוגרפיה — כדי שאבין מאוחר יותר — בבוא האופנה — רומאנים לטיניים על פנימיות צבאיות — ועל נערים רכים שיד אמהותיהם בדבר — או משהו המכונן לליבן — אמרתי נערים רכים — ואת הנטייה ההיא לפחות אין לי — אני מודה בזה — גם לא נטייה למסעות על המפה באצבע — המורה לגיאוגרפיה מועך מכתביה — בולע רוק — פוגע בקירות המסדרון — טועה בכיתה — אצבעותיו נתארכו כמו גיר — נטיות משונות היו לנו למורה לגיאוגרפיה — די בזאת להסביר מדוע בחרתי בו ולא בשום מורה אחר בינתיים — יוצא דופן לגבי מורה — שהיום בדיוק כמו לפני עשרים שנה — זכור לא על מה שלימד או לא לימד — אלא על מה שעשה — בלשונו ובאצבעו — וידיו בשערותיו — ושטונו במכנסיו — ופילבל בעיניו — והידק פיסת אצבע גיר לרקותיו — והראה באצבע על המפה — ומשם — זה מה שרציתי להראות לכם וזה נמצא — (באצבע) — שם — וזה נמצא שם — (באצבע) — למה עיניכם מרקדות מביטות בי כמו מורטלות — הביטו בי — אני המורה שלכם לגיאוגרפיה — זה לא ביוגרפיה — קודם כל צריך לדעת לרשום.

רצה הגורל

ובכן המונים חלוצים מהגרים באו לשקמה צריך לכתוב על זהו היו נפגשים שם בכיכרות ובבתי הקפה לאור היום בחום ובמחנק למרות זאת היה הכל שם נקי מאוד בוקק מסנוור בעיקר שחור לבן וצבע האבק ומעט צבע המונים באו לשקמה הלוואי עלינו על דרך הספרות הזולה אפשר לומר כפשע היה בינם לבין המוות אוניות היו מביאות אז פרחה השירה האירוטית חתימות מסולסלות אני מתלהב מזה ספינות באו מחבל ארץ זו או ארץ אחר בלילות היו רוקדים הורה קובלנקה בפארים המולאמים תלו תמונות של שחקניות צבועות שפתיים אדום הוליכו של שנות ה-60 ישראל של שנות ה-50 קובלנקה חלוצים מאוקלהומה חבל ארץ זו או אחר רצה הגורל ובאו עוד אוניות בעיקר היה החום כבד בתמונה משמאל איש הפעלולים של הסרט עושה רוח מצאתי את זה בספר ישן היו שם בתים קיר אחדותמוכות שחקנים הסתנונו לכל מקום המאדאם של הסלון עם מניפה עושה רוח בלילות היו רוקדים צולים צייד טרי כל העסק הסתיים בשריפה גדולה והפליטים רצה הגורל חיכו להם אוניות איש הפעלולים עושה אש השריף והמאדאם נתפסו מאוחר אחר-כך בוואגון בערב הביאו כומר ורופא ומאפר יפה מאוד.

Yair Galka

WHY ME? WHY ME?

פנחס B. מחבואים ווי מי?

האספן פנחס B. פורטרט קל לעשות לו תפיסה מהירה תופסים אותו טיפוס פשוט מראש צפוי גם לא בוטר לו אפשר להסתכל עליו.

אני רוצה לעשות פורטרט לו הוא לא ביקש מחכה שזרקו לו שיתיישן.

עבודה לא קשה הוא פשרן פשרות מה שמושיג משיג ניתן להבין דבר מתוך דבר.

זאת אומרת הוא משכנע אותך שמה שאין לו אין.

פקיים שלוש בשנה הוא נתקף כולמוס מכיים אוסף מתפרפר.

גנב קטן גונב מן ההפקר מחוקק לו חוקים אוסר לו איכורים מחשב לו השכונות מה שיוצא יוצא לו.

מכאן ועד היותו אדם משעמם ברור וזה מדכא מאוד.

מה שנותנים לו או שולחים לו לא מספיק לו אבל הוא אסיר תודה.

הוא לא הסתיר את קנאתו כאשר חזר ומנה כמניין אספנים טובים ממנו כולם.

לכל אחד מהם יש אצלו כרטיסיה ודי הרבה פרטים עליו.

מראה היצוני לא משנה כאן כלום אין מה לתאר.

אבל כששואלים אותו איד הגעת לאספנות כזו

(הוא בוחר לעצמו בוחר לעצמו מביט בחשך ועונה)

"זה מתחיל מחיקויים זה מוצא חן בעיני שמישהו אחר עשה כבר שם אפשר להחביא דברים".

(הוא משכנע אותך שמה שאין לו אין.)

"שני סיפורים אני מוכן לספר קמצנות אם תרצו"

(קסם אישי קסם מסחרי פשרות אבל הוא לא טיפש)

"הייתי ילד קטן עמדתי בחלון ברחוב מולי היה עובר כל יום בהליכה מוזרה מיוחדת

מושך רגל מפצה גרעינים המאמז של קבוצת הכדורסל אז רק עם גרעינים ביד אני

יכול לחקות אותו".

(כולנו יודעים שאם היה בוחר היה מספר את זה הרבה יותר מדוייק אבל ברור שקרו לו דברים

מעניינים הוא הודחה עם כל מלה שיצאה מפיו לכו בספרות לא היה טעם להאשים אותו)

הסיפור השני: (רק דוגמא) "פעם ראיתי אנשים מנסים לבחור אכטיה טוב מעגלת האכטיחים

ודופקים עליו ליד האוזן כאילו מתלחשים אינני יודע אם זו שיטה טובה זה היה די יפה

לראות את זה אז גם אני עושה זה מוצא חן בעיני אם מישהו אחר עושה את זה ואני מביט

שם אפשר להחביא דברים".

(בקלות מחליף נושא)

"אני לא יכול להוסיף שום דבר על מה שכבר אמרתי אבל מה שאמרתי אני יכול להוכיח".

כאן הוא פריך בצחוק אדיר המראה לא משנה תארו לעצמכם צחוק אדיר שזה היה יכול

להיות בזכוז זמן לו היה צורך לתאר את זה.

כיו פריך צחוק אחד למשנהו היה מחקה את קול אמו הצועקת גוערת:

"אין לי כבר מקום בארונות"

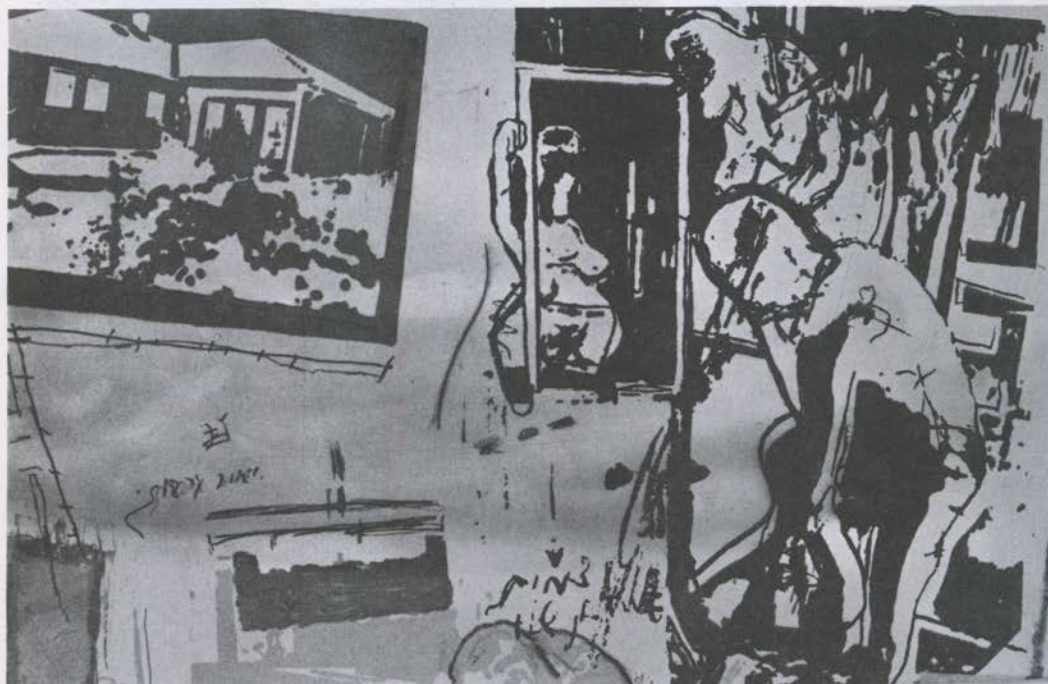
דרך ארץ פנחס B. דרך ארץ. כי .

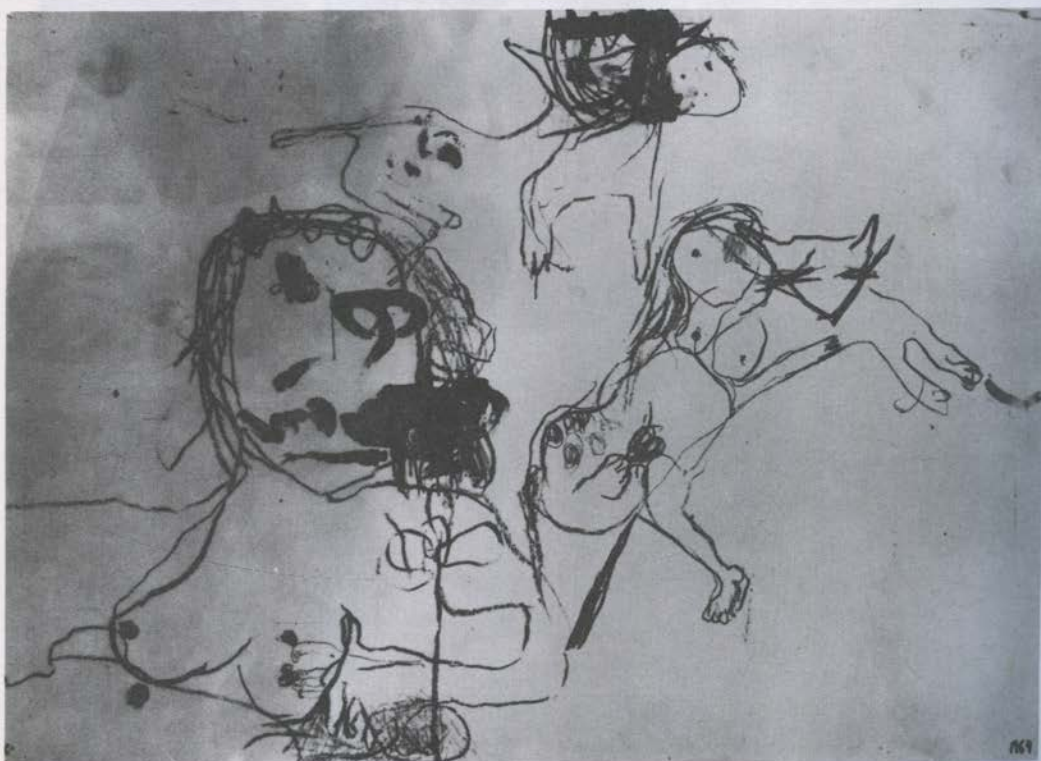
"אנוס להיות ציור"

"אנוס להיות ציור"

תמונה ראשונה / פנחס .B. בגילגול

מרוכב ספרים אצלנו היו אומרים מרוכב ספרים השתגע בן הרב אבל לא בו מדובר ולא קזמו התמונות אלא מישהו שמקפיד בספריו מוציא עליהם כל מטבע ילדים קטנים זועקים לתשומת לב הוא עושה איתם עין או פלשתין לפני שהוא ממיר אותה בספר מנקה את האוזן במהדק משרדי שורף חורים במכנסיו עם סיגריה בכוונה תחילה או לא כסוף מעט מגובן מוזנח יש לו כמנירה על כל צרה שלא תבוא אקרה מצוחצח עם כפתורי כסף ציציות פיתוחים כיסיו ארוכים ממכנסיו כאשר הוא מתכופף אל לנו לגלוש לעניינים שבמלודרמה פשוט ככליומו או שחקן טוב. בפואיקה של התיאטרון ידעו שצרה ממשמשת וכאה האיש שעל הרקוויזיטים חש שמידותיו הולכות ומשתנות אין דבר כזה שנתאים לו ככל פעם שירזה כגד חדש.

תמונה שניה

הראש

אין אצלנו מיוחסים גם הוא לא היה מיוחס פשוט כפי הנראה השתגע הראש אצלו משהו...

שאר התמונות

עד שפיטרו אותו המשיך למלא בנאמנות את התפקידים שהוטלו עליו.

“לצטט פסלים בנגב”

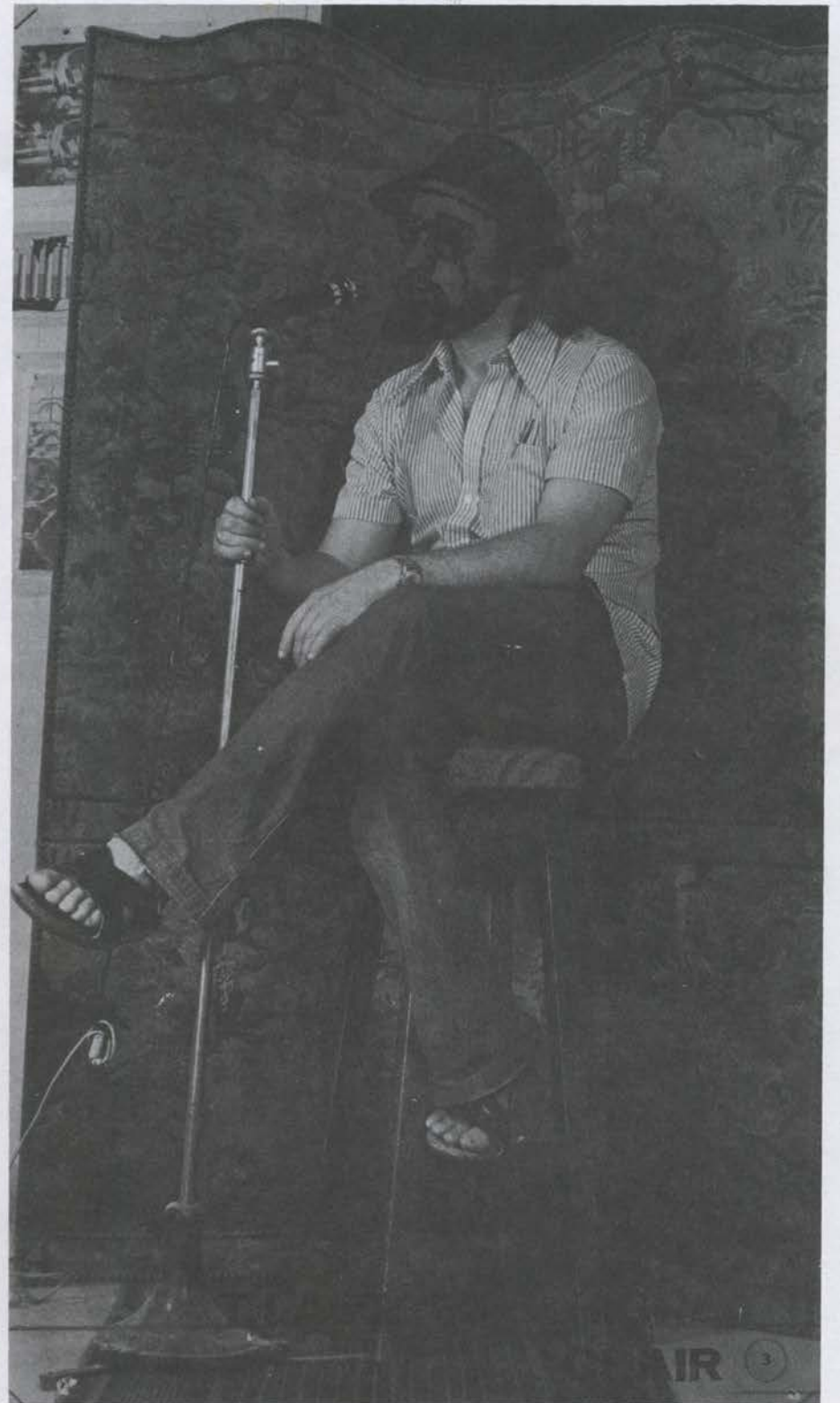
שם פתק מבד על עץ, שבע שנים סובב בעולם מראה התנהגות רליגיוזית. מבוסס בבוצים, גמילתו ארוכה, רגליו יחפות, לשונו דוברת דיבור נוח. לך קשור אל אבן, הכל ניסה. נראה כבר כמו גל עצמות, כמו חרוש קמטים, כמו מבצע מסובך, היה כצודק גמור. אפילו דעתו יוצא מזה היתה משתבשת עליו לו לא היה חוזר לארץ, גרור מלפני מורהו. הבה ואל נא נתפס למלודרמה, נזהר בלשונו בדברנו בארץ. הגליד את שפתיו מדיסקית מתכת אוזנו מעגיל, בירך אחרון על פרי העץ, התיישב על כיסא גבוה ולא הפסיק לדבר.

“לצטט פסלים בנגב”

שם פתק מבד על עץ, שבע שנים סובב בעולם מראה התנהגות רליגיוזית. מבוסס בבוצים, גמילתו ארוכה, רגליו יחפות, לשונו דוברת דיבור נוח. לך קשור אל אבן, הכל ניסה. נראה כבר כמו גל עצמות, כמו חרוש קמטים, כמו מבצע מסובך, היה כצודק גמור. אפילו דעתו יוצא מזה היתה משתבשת עליו לו לא היה חוזר לארץ, גרור מלפני מורהו. הבה ואל נא נתפס למלודרמה, נזהר בלשונו בדברנו בארץ. הגליד את שפתיו מדיסקית מתכת אוזנו מעגיל, בירך אחרון על פרי העץ, התיישב על כיסא גבוה ולא הפסיק לדבר.

מעמד אחר

לצטט פסלים בנגב - לקרוע תמונה מעתון

בורים לא יודעים שפות בורים מסתכלים בתמונות מנחשים מציאות דומה דברים כאלה נאמרים בשעה כזאת זו לא מהגרים כפי שאתם עלולים לחשוב בטעות בשעה שמצאנו את התמונה הזו וכל אחד אחוז בה ולמטה ילדים רוקדים היינו כמשוגעים לחצנו ידי קטפלים מוטב ידעו משלא ידעו כבוד וכעם הארץ אני חייב את זה לקהל שלי ואת המשפחה שלי ואת הילדים אני חייב ואני עוסק ומתפרנס מאמנות.

בה בשעה שספרנו ימים ואיש לא גירש את רעהו משקמה מנינו את צרותינו מררנו לעצמנו יום ביום איזה מלה יאמרו על עתידנו אם ככה עברנו היום.

ואני בישראל קורא בספרות כד וכך שנים אחרי הכתבו.

בדרך המלך אל השדה החרוש או הירוק אני תולש לעצמי דפים ממגזין חוץ לארץ הייתי תולש לעצמי שערות לכתוב או לקרוא רומאן ישראלי אם לא פחות מזה ואז עלה שם על כיסא גבוה וקנה זקן מלאכותי

ואמר: "טולוז לוטרק נולד בישראל יותר גרוע ברחובות הכרתי אותי ולא הפסיק לדבר.

ומשם:
לתרגם משפה זרה
שחקנים חסרי פוטנציאל
עולים ויורדים

... הדביקו את מצחם אל החלון הרטוב היה בחוץ גשם לראות לפני דקות אחדות הראו איזה מין סוג של מערבון בטלוויזיה והם שמרו את הסרט עד שפתאום המזג אוויר עשה הפרעות והם ניסו לחכות שזה יגמר אבל הקפיצות והעיוותים המשיכו פס שחור ניגב את המסך של הטלוויזיה כמו המגב של המכונית מוחק תמונה אחרי תמונה מכאן עלה בדעת שניהם והגיעו להחלטה בהשוותם בין הטלוויזיה לבין החלון לקחת טיול במכונית הם לא הרגישו כמו להישאר בבית לא היה להם חשק לשום דבר בכלל לעזאזל הם לקחו די הרבה הבנה ביניהם בחשבון לפני שהתחילו להביט ערב ערב בכל הסרטים המחורבנים האלה וכבר חודשיים שהיא לא צעקה לו לך תעשה את זה לאמא שלך הם באו למסקנה שכל השיעמום הזה מוטב היה בא עליהם בארץ אחרת ככה שהתחילו להרגיש את עצמם יותר מדי יוצאי דופן משונים קצת משהו זרים הם התחילו להריח תזווה הרעיון היה לעבור למקום שבו קורים דברים כאלה כמו שקורים להם אבל לפעמים מצלמים על זה סרט לוקחים על זה תמונות עושים סרט או כותבים רומאן מדברים שפה אחרת כמה חלומות כמוסים יראו מכובדים הם יהיו אנשים אחראים על עצמם ניעשה חדשים הם האמינו בזה זה היה להם בטוח יותר מכל דבר אחר בכל אופן בינתיים הם רחוקים הרבה מפיתרון שלנו החורף הוא לא חורף אפילו קיץ הוא לא קיץ ולמרות שהשניים מהם לא גילו התעניינות מוקדמת בתיאטרון אמנות שפה אפילו גיאוגרפיה מזמן לזמן עלה בראשם הירהור כמו הריב שלנו נגיד הוויכוח יכול היה להישמע הרבה יותר טוב עם הערפל של לונדון בגב שינאה כזו אם אני לא טועה עם תרגום המלה מוטב שתונצח איכשהו על מסך כלשהו אף על פי שיום אחד לא נצטרך לסלנג ולדיאלוגים אם נרצה לתאר משהו שקורה אתנו כאן בישראל מכל מקום הזוג שאנחנו מדברים עליו היו תמיד עדיין מחוץ למלאנכוליה וזה לא ידוע למה נראה להם לפעמים חבל.

"אני חייב את זה לקהל שלי ואת המשפחה שלי אני חייב".

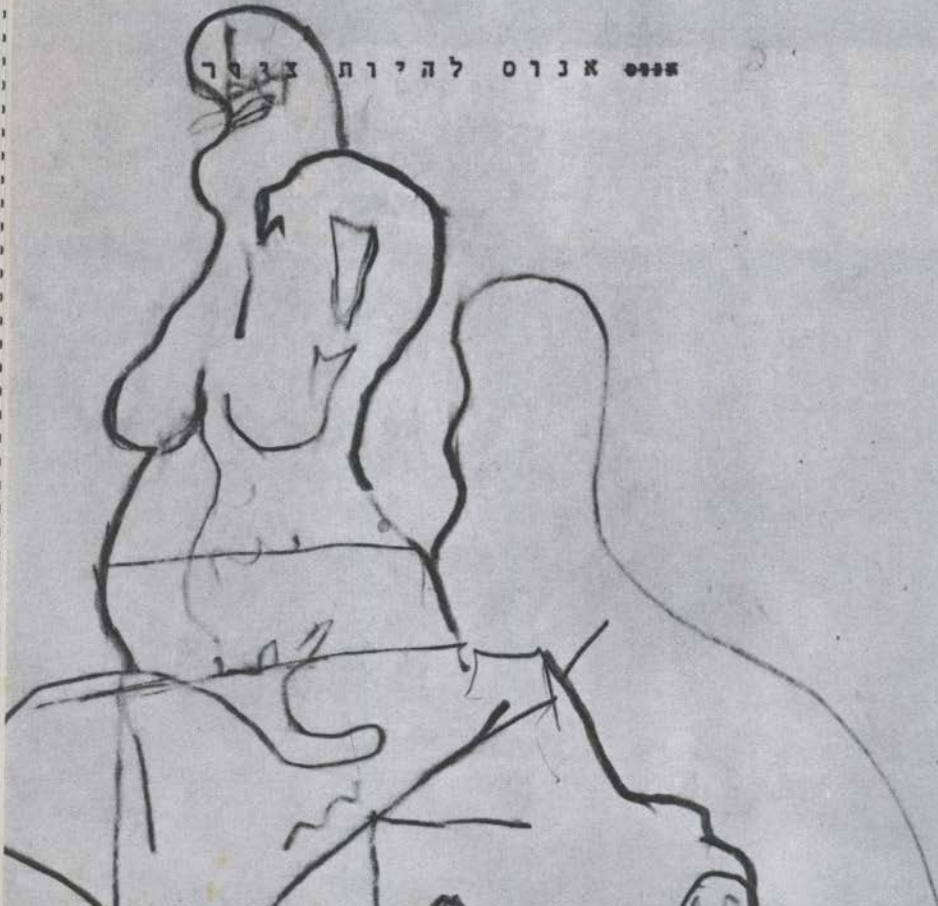
שנה אחרי שבאתי בארץ התחילו לי נשירה בשערות הייתי לבד בארץ לא היתה לי ברירה יושב על הבלקון חצי בקבוק קוניאק עם קרח עובר שוטר אנגלי הרדיו מצפצף קשה לתפוס כמה מלים באנגלית ולזכור לא עובר עלי נקי כלום הכל משפיע בשנים ההם אכלתי אוכל מקופסאות קרים יושב בבית על הבלקון חצי בקבוק קוניאק וסיגריות בדמשק הייתי שוכב על הגג על צמר כבשים וישן בהנאתי בחוץ לארץ היינו שומרי שבת לא היה אצלנו מעשני סיגריות בשבת לא היה מעשן הולך בשבת היינו הילדים רואים את הכוכבים מהגג לא מבינים מאיפה יש להם אור לנצוץ איך מודדים את המרחק של הרווח שלהם אלינו היה הרבה טל נמוך ששמר את הסירחון של הזבל של העופות נמוך ובקצה הגג היה סימן לצד מזרח והיינו מתפללים ועלינו לארץ ובאנו והלכנו לצבא ופגשנו את האנגלים האמריקאים.

.... והיו שם נהגי מוניות ובתחנת הדלק התאספו נהגי משאיות וביקשו פחית של בירה וסנדוויץ' ואני אני הייתי יושבת שמה הייתי יושבת שמה לאבא שלי היה משהו כמו פונדק דרכים איפה שעוצרים נהגי משאיות ענקיות שעושות מרחקים גדולים ויורדים לשתות משהו ולהחליף טרמפיסטיות ולקחת כמה דקות שינה ופחית של בירה לפני זה או אחרי זה כל זה היה כמעט סיבה טובה להישאר שם ולהגיש להם את הסנדוויץ' עם הבירה וכל זה ולהרשות להם מלה או שתיים מיותרות אלא ששום דבר לא קרה לעזאזל והמקום היה בעצם קרוב מאוד אל העיר הקרובה ועם הפנים אל הקיבוץ הקרוב זאת אומרת היה קרוב מדי אז הייתי קונה עתונים וככה יושבת לי באחת הפינות ולועסת איזה מסטיק ולא עובדת יותר מדי קשה ואומרת לדדי זאת אומרת לאבא שהמקום לא מריח יותר מדי טוב אם הוא מבין למה שאני מתכוונת דדי אף פעם אפילו לא הבין למה שאני מתכוונת עד היום אני מריחה באף איזה ריח היה צריך להיות לפונדק של אבא שיכול היה להציל את המצב ודעתי התחזקה בזמן האחרון לפי פוסטר שקניתי לתלות בסלון שגם ממנו שמביטים בו כמו שצריך יש ריח כזה כמו שצריך להיות למי שיודע מה טוב להריח לנסוע מפה זה בטח לא יוכל להזיק ראיתי פעם בעתונים שהייתי קוראת צילום של פסל ערבי איך שהוא מפסל פסלים בנגב אז בשבילו בטח תל-אביב זה בטח כמו בשבילי מה שאני מתכוונת כמה אנשים בחנות כבר אמרו לי שאם אני רוצה לנסוע שאני אנסע רק ש... אל תעשי הצגות. לבשה קסקט פרווה מקושט בנוצה פידרה לחי אחת או שתיים ולצלילי תקליט אמריקני שחוק עלתה על כיסא גבוה ולא הפסיקה לדבר.

אננס אנוס להיות צנזור

דג הזהב דפים מתוך מחזמר

פזמון פתיחה

א פיוניר

BROUGHT ME A SOUVENIR

מוכי, MOVIE, ילדה

ארץ, הולי, HOLY

זה סטאר, THE STAR, ילדה

יביא לך, דולי, DOLLY

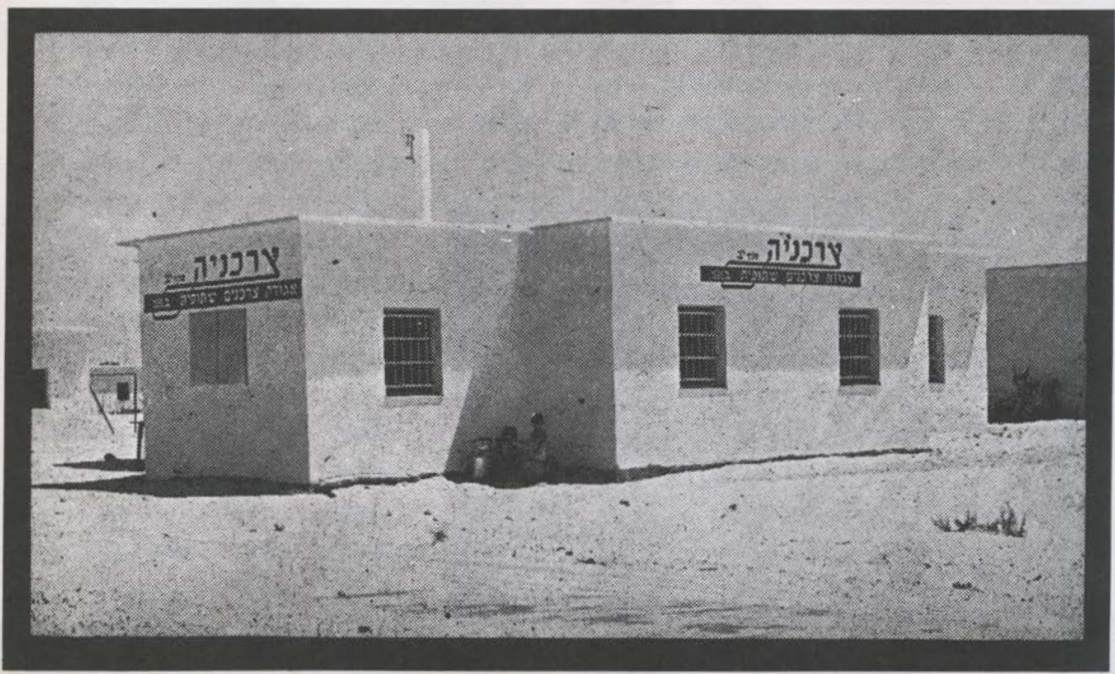
לשים את האצבע על הנקודה הנכונה.
ללכת עד מחצית הדרך.

(לחזור הביתה כל ערב עם שקיעה ולאכול
מפירות העונה.)

להבדיל בין חם וקר.
לקרוא ספרות מקצועית.

היו לי תקופות שלא עשיתי שום דבר.

חשוב להגדיר את קנה המידה.
אתם יודעים מה זה בשבילי דונם?

מתוך רומאן שיראה אור בקרוב

*****

הלורד GIN ג'י ממושבה של יקב נסע ומרכבתו ברחוב שעוד ייקרא על שמו, בצידי הדרך איכרים כמה שיש. שמים ראשם בכובע שהם מורידים ברוב כבוד ויד על הלב. אדם טוב ומצחיק לב מאוד לורד G.G. הוא שואל מה? והם עונים לו: "אין חדש, סר, הר, לורד!" הלורד שותה מים קרים מספל פז. רטוב הספל. משפט או כמה מלים אל תוך הבית בהרביצו חבטות קלות בדלת הרשת הנפתחת פנימה והחוצה עד שיסיים דבריו. ואז הוא חוזר אל שער הכניסה למושבה ורוכב שוב שמא יעבור איזה טיול שנתי.

העמק המובטח

*****

העמק המובטח: אומרים אנשי העמק — אל אנשי העמק — חזרנו אל העמק — מובן מאליו — מובן מאליו — מי אמר ארץ חדשה — פעם אחת — בדיוק כמו מעולם —

Yair Garbuz

FAMILY GARBUS 1976

צײַך יודע

יידיש צד

צײַסור חובב

נוף וצײַך

אותה בדרך

הקשה

טעם ערבי: ער האט מיר פון אמעריקה געשיקט א פעקעלע מיט א אוועראל און מיט מאדנע שיד.

קומדיית

*****

בשנת 1900 ר' 60 הייתי אני אומר ילד, לא לפני זה ולא אחרי זה. אני חייב להודות בזה, לפני שמישהו יגיד את זה אחרי. באותה שנה אני פגוע מיחס בלתי קולגיאלי. אפילו פרטי פרטים לא עוזרים לי. אני אומר: זה לא יכול להיות שככה יעשו לי ילד, אנשים מבוגרים. מאז הפצעים נשארו פצעים, תלוי מאיזה נקודת מבט מסתכלים על זה. צריך לטפל בזה, נכון שהייתי מטרה קלה. עכשיו כשעברו שנים אני כועס מאוד. אני מסוגל לצעוק נבלות. אני מסוגל לכתוב על זה לעתון כפורנוגראפיה. אבל אז היו ימים קשים לסבול דבר והיפוכו. זאת האמת, יותר מזה זאת האמת. אז מה אני עשיתי; אמרתי: אני יקח בערך 30%-20% מהפוטנציאל שלי באמנות, ואני מוותר על זה, אני מהמר על החלק הזה, ואני מבלבל עליכם כל שיפוט ועלי. ואני נותן לכם וגורם נחת ולא תהיה לכם ברירה אלא ורק לאהוב את מה שאני עושיתי. וככה עובדת נקמה מתוקה. ממש קומדיית. לאט לאט חוזרים אלי חלק מהעשרים-שלושים אחוזים האלה והם שיצמיחו נבלות חדשות — פייגעלד. כשאדם חוזר אל עצמו זה רע מאוד זאת האמת זה רע מאוד. לו הייתי רוצה להיות סופר, הן אפשר לא הייתי כותב בשפת עברית, ארץ ישראל. כתבתי על זה לעתון וחתמתי.

הקיבוצניק ודג הזהב (פרקי יומן)

הוי חברים עזרו לו אני מבקש מכם לחבר שלי השחקן חבר קבוצה על כל מעלותיו ומגבלותיה. במכתביו הוא כותב אלי "דברים תמוהים" בלשונו חושש אני שאינו חש "בחילופי העיתים" בלשונו. חושש אני בספרים שנתערבו אצלו בספרים כמה בסך הכל ספרים נכתבו אודות הקבוצה והוא קרא את כולם ובקי בהם ונוהג בשפתם ומוצא בו את ביטויים.

כדרך חבר אל חבר אני כותב לו ואומר במלה אחת עזוב. אתם הרי יודעים מה זה בשבילו. הוא עונה לי "יגעים הימים יגעים ימי. הנה לפני ימים אחדים פגשתי את מ. מהלכים היינו בשביל שחלקו בוץ חלקו שברי בלשות, רגל אחת טובעת ורגל שניה מוציאה שאלתי אותו לפשר מעשינו בקבוצה והוא ענה לי כדרכו יגעים הדברים מאוד טמן ידיו בכיסיו ושנינו המשכנו שותקים עד מאוד."

עניתי לו בפשטות משוגע דברים כאלה קראתי בספר כמעט מלה במלה לפני כבר שנים בוא לכמה ימים לתל-אביב נשתה כוסיות ותנוח.

תשובתו לא איחרה "מה רוח אתה מוציא ממצב כזה יגע כבר אינך זוכר כמדומה לי אף יום אחד מלפני עזיבתך כבר אינך זוכר פשטות מהי וכבר אינך אוהב באידיאלים וכבר אינך מאמין באותה חברות ובאותה ערבות הדדית, ראשית לכל הפשטות ושיוויון ערך העבודה ומנוחה לנפש ויחסו של אדם לארצו ולאדמתו, ואל נא תשכח את הנוף ואם נפלה רוחי ליום אחד או ליומיים הנה אתמול שוחחתי עם ע. שוב אמר לי קם לו אדם בבוקר השכם וחורש את שדהו ואומר לי השדה החרוש וגם חברו וחברם ועשרות חברים אומרים לאותו השדה החרוש לי השדה החרוש הזה. באותו היום נגלה לי מקצת מטעמם של דברים וניחמתי על הימים הרבים שבהם הייתי מיצר על-כך". אני קורא את מכתבו מזמזם לי אותו מימין לשמאל משמאל לימין מצעק אותו שר איזה הומור אלוהים ההומור שלו כמו רצינותה של רחל המשוררת שכבר בילדותה רצתה להיות משוררת. ואני שואל את עצמי מה האפשרויות שלו או שיהיה משורר כושל או כל אמנות אחרת או שיתפכח או שיהיה נתון לכאונות מפעם לפעם ואפילו פעמים רבות או שילך לשיבה וילמד להיות יהודי או שיקום ויהיה פקח ברשות שמורות הטבע או שימשיך וישחק בכל תפקיד שיציעו לו או שבעצמו יברור תרצו, רבות האפשרויות לפניו. תרצו, הוא זקוק לעזרה דחופה לתפקיד.

המכתב האחרון סתום היה אפילו לגביו —

"חברי לקבוצה משראו את מצוקתי בשל אמנותי נתכנסו ועשו שיחה אחת ושתיים והגיעו להחלטה זמנית התקינו לי למעני לשימושי צריף עץ על חוף הכינרת ובו אני מתאמן, ורשמתי לו על דלתו את השלט ד ג ה ז ה ב בחירת השם בוודאי ברורה לך ואני מייחל להבנה מצידך בכל העניין הזה ולהתראות."

אני כותב לו בדחופות אידיוט ברנו לא תהיה ורחל המשורר לא תהיה קח לך לתקופה אחרת לפני שיהיה מאוחר מדי.

מכתבו הבא "ריצפתי את השביל המוביל מצריפי אל בית הקברות שליד חוף הכינרת וכל יום אני שופך עליו מחצית הכד חלב קר כדי ליתן בו ריח נכון וחלקות נעימה וראשית רטיבות לבננה ואינני מחדד יותר. חבשתי פיאה-נוכרית בלונדינית וסידרתי את ציפורני, הכנסתי סרוויס של קפה וכמה מזרונים וכריות, אהילי נייר, וילון גומא מרשרש בין חדרי לבין הכניסה, ועל הדלת כתבתי הודעה 'משוררת מנדטורית כבר עזבו הבריטיים את הארץ בואו חקלאים לעשות שעשועים אצלי ועם ספל קפה'"

זונה, אני כותב לו קוקסינל הומו ראשון לקיבוץ מספיק עם ההצגות קצת חופש הפסקה קצת אפילו נאמר לי לא הודעת למזכירות הקבוצה על השינוי האחרון בחייך בקרוב ינדו אותך ישליכו אותך מעל פניהם אתה תישאר במקום שבו במיקרה תעמוד.

"שטריות הכלב למד את הלהטוטים החדשים במהירות והוא מתקדם בצורה יוצאת מן הכלל עכשיו זקוק אני לסוס ואם אבוא ואגיע לשם כך לתל-אביב אודיע לך יומיים קודם ותוכל להכין איזה שני כרטיסים לקולנוע". נפגשנו בתל-אביב בבית-קפה כעבור שבוע ימים מיום קבלת מכתבו בדבר הסוס היה מראהו הולנדי בא בחולצה לבנה רקומת פרחים, פיאה גברית צהובה, לחיים סמוקות היטב, ניב דיבור קולני טובע באדיבות רבה בקול דפיקת כפכפי עץ ובצחוק עליו וטפשי לא אמר לי דבר חדש אפילו כלום. לפתע הרצינו פניו מאוד, עיניו מלאות דמעות הליט ראשו בכפות ידיו וגירגר בתוכן בכי גרוני עמוק. משהסיר את ידו מעל פניו נתלה בהם בהפתעה שפם שחור "הכל עניין של פער ושל קיפוח, של קליטה בפירוש לא-נכונה, יחס מוטעה לעולים החדשים. לקיבוץ-גלויות אתרום את שארית זמני כבר רוצים ממני שאהיה מזכיר וכבר פיניתי את עצמי למעשה מכל תפקידי הציבוריים האחרים מוכן אני, מעוניין אני, ליטול חלק ביעד הראשון במעלה בישראל של-1976". משעבר המלצר התרומם לעברו, והמלצר התכופף לעברו. שאל בניב רוסי עמוק "היודע אתה באיזו שעה יוצא הדיליז'אנס לצפון? חחר אני לקבוצה לכינרת לצריף יש לי שם מין חבר. מין חבר".

המשורר "נערות הצרכניות יפות מפותות מרומות ע"י משוררים מעדיפים עליכן נער יפה נערים מעדיפים אל נא תנסו להתחכם זה מה שיש וכאלה פני הכרכות נפגשנו כבר לפני הרבה שנים ומאז החלפנו עגות ואזהרות על הסכנות ומה שמסוכן בכדיחות ובתיאורי חווי מרפרפים אבל אתן קחו לכן את כאמור כל הכרכות ומקין נערים יפים ותעשו לכן אלילים וקיראו עליהם בעתונים של הדוכנים וגיזרו את פניהם לקירות מן החנויות ודברו עליהם בצרכניות החדשות וכחופשים ושלא יחסר לכם דבר ושלא תחסרו לחם ירקות ופירות"

כנס ז'ורנאליסטים ופיזמוניקאים

הצייר "הקשיבו הירקות הם שבלונות יפים הכט כהם כמו בצמחונים משעממים כמוכז הזה הם צורנים צבעונים פלקטים יש להיזהר מלהיתפס למלים צבעי המים

רבים וירוקים ושמן יש למאכל ואלה הם פירות הרי ארצנו כך מעורב כך הורגלנו מידי הורינו"

ובכו גם אם תכריעו לכאן או לכאן תצאו כארשת כמו של כבושת פנים חייל סטודנט ג'ובניק משרת בעיר תליאכוב ביקש שיביאו לפניו אל תעלת השמירה שם את הצייר ואת המשורר להופעת ויכוח והסתבר שאיננו כלל סתם חייל ומתוך שהוא מכיו ומתמצא ולמד במוזיקה הוא משליך על אמנויות אחרות והוא קבע בפסקנות ששניהם

תקועים אי שם עמוק בתוך הפופ.

ובכו איו טעם להגיע למסקנה זה כמו מכינה בדרך אל התיאטרון בדרך אל הבימה הקלה הפופ מתקדם ושלא תחסרו ענבניה

כמו שאמרת

הפופ מתקדם ושלא תחסרו ענבניה

נער בן 18 עוד גדל אולי תעזור לו הברכה קבלי אותו בלחם ובמלח ובכל דבר שגון שתמצאי וזה יהיה חלקך בתולדות השירה וזאת הברכה.

ילדי החלוצים מלח האדמה.

*****

לאחר שעשה כמה ג'ובים בצורה די מוצלחת וקיבל את שכרו כגמולו וזכה בכך להצלחה הידועה בשל כך הירשה לעצמו עבודה או שתיים אחרות לא אומנם לשם כסף אבל לשם הנאה ולשם יחסי ציבור חיבר את הסיפור הקליל הזה המעט מחורז והיפה הזה שנקרא ללא מאמץ בדיוק כפי שנכתב וזה מה ששם מסופר על ויכוח מפורסם בין משורר ידוע לבין צייר מוכר שהיתה ביניהם יריבות נושנה מיום שחדרו זה לתחמו של זה ויצאו ניזוקים שניהם בעיקר משעה שגלשו להשמצות אישיות ולהבדיל אלף אלפי הבדלות להשמצות מקצועיות זרקו איש ברעהו רפש כמעט ללא הבחנה ומה שמזרז וקשה יותר לדיווח הוא מה שקרה לשפתם משמע ללשונם שבהחלט נשתבשה

ממש תקלה יצאו להם רק כמעט חרוזים מהפה ופתגמים וחמשירים והבל ז'ורנאליסטי ופיזמונים וגראפיקה מילולית שדופה שניהם בקיצור לא הצדיקו מעט מן המוניטין הרב שיצא להם אף על פי שפה ושם עלו על רעיונות נכונים וציינו נקודות תורפה מתקבלות על הדעת נסיונותיהם לנצח נצחונות סמאנטיים גילו בקיעים בהשכלה אפילו פורמאלית וזה פתח פתח לשרשרת גילויים אינטימיים אחרים עדינים לא פחות ואולי יותר

בנצלו את עטו השנון ובהומור דק משלח המחבר את חיצייו בשני הצדדים כאחד עד שלמעשה מתקבל יותר ויותר על הדעת שנטל על עצמו בדרך זו ליצור הבנה ולפייס בין השניים בתקופה שבה משימה זו נראית צורך חיוני ביותר מעלה זו כשלעצמה מחפה במידה מרובה על קלילותו השיטחית של הספר.

להלן מצטט המשורר באחד מטיעונו (מצורפים ———— ציטוטים)

"גרם לו לחפש ולהסתכל בתמונות וכשהסתכל בתמונות ובחר גרם לו התמונות ליהנות ומצא שם תמונה בבוק של חזיר וכל מיני אשפות מתעופפות והיה גאה על המציאות ולכן היה בידיו שם שיר ואם היה בוודאי שם שיר היו גם שניים להזכירכם שמצא בעתון מכאן שרצה להוציא רווח ויותר מכל דבר ושהיה לו עתון וגם זיכרון נהדר ומתמונה של חזיר בחזיר נזכר לא צנוע ולא נזהר ואם זה מה שיצא לו וזה מה שכתב אז שם חזירות ואני צייר"

"ובכן אינני יכול להשתחרר מהרושם של מה שקרה למשורר בנסותו לצייר פורטרט שלי כצייר (אומר הצייר) מבטחוניו שבלשונו קשה לראות עד כמה הוא מגשש באפלה וזו כנראה דרכו בכל פעם שהוא נכשל בשל קוצר ראייתו שלא ברצונו נעשה הדבר למשל ומי שחייב להתקרב לשם לראות נתקל וכדברי המשל הקל קול מחאתו ועלבונו נעשים אצלו השיר כמו שמאיזה מקום זוכרים ושלא ישפוט אותי על הרגלי עבודה אני לא עושה מזה עניין אבל אני עושה מזה עבודה משמע מוטב שיעבוד קצת יותר קשה"

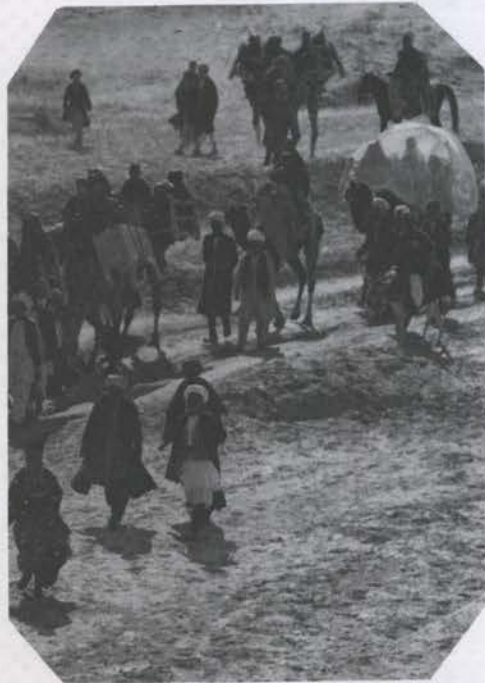
אי שם לאורך הספר לפי מסורת כתיבה די הרבה מיושנת מתחלפים ביניהם המשורר והצייר בתפקידיהם לא חילוף של ממש אבל בהחלט היפוך הטיעונים זה טוען בשם זה ובדברים האלה אין מרגישים הבדל ואין גם כל צורך

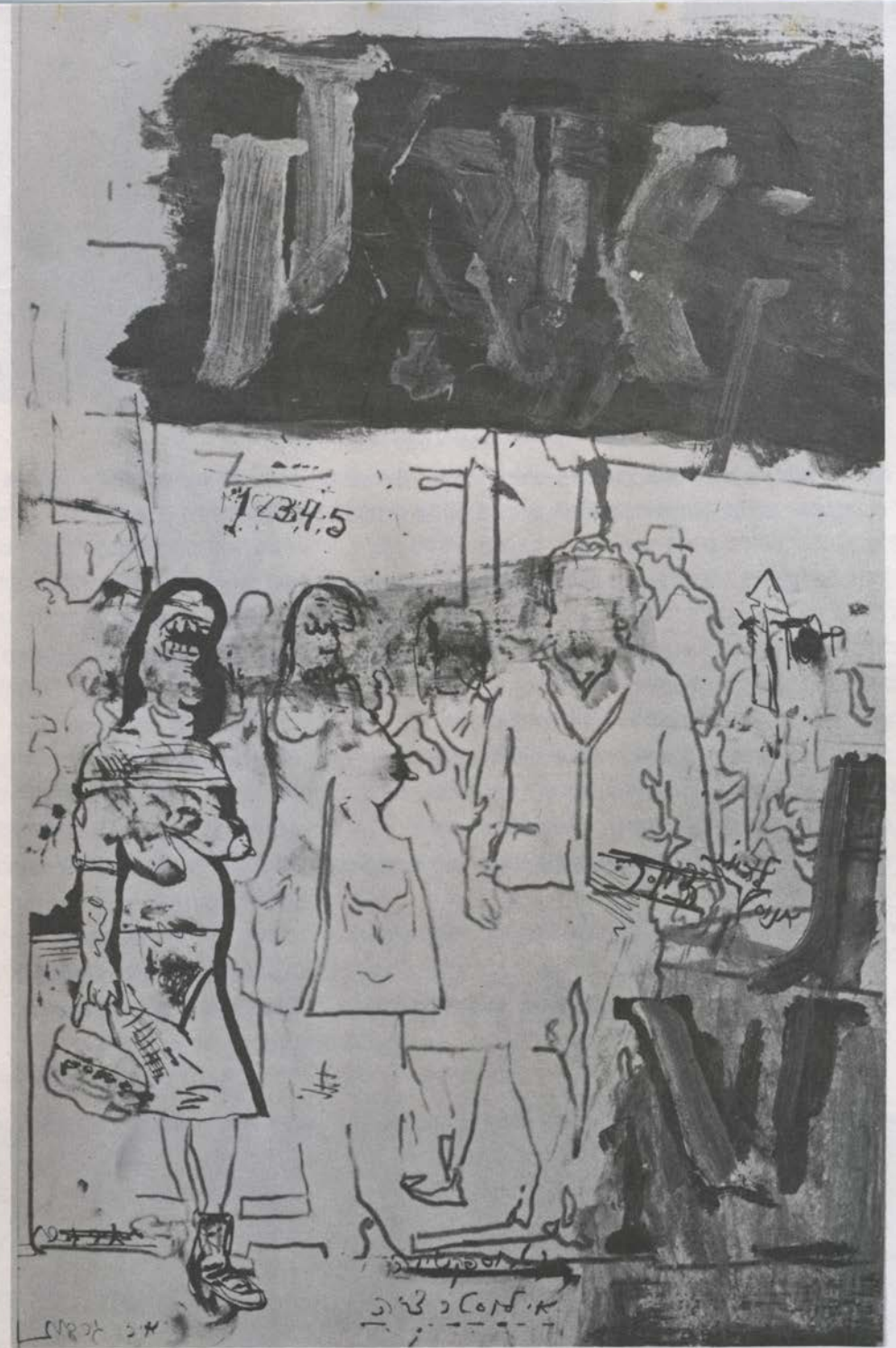

רוקוקו

מטפסים מתנשפים על ההרים
לאסוף את תלמידותיך הפועים
עיניהו נקרעות ומבטן אל חרובים
תלויים מן העצים
אלה מיני האוכל של מקימו
האסכולה החדשה
אסכולת מורים
ובערב פיזר המאסטרו את האסכולה בין הבעלים
ובבות העיריה שולם את שכרו אלף מארקים
וחמש מאות לירות.

כבר שנים מחכים אנו
שיהיה לנו מאסטרו משלנו
שיבשל לנו שמאלץ משלנו
שילמדנו כוהמה ונוף הארץ
ודרך פגיעת השמש בצבעים
וקשר תמונות אל משלים גליליים
וזיתים עצים על ההרים
ימי משיח כזה עולים חדשים כאלה
אקספרסיוניזם גרמני כזה
תימנים כאלה
הוא שיפתח בפנינו אופקים חדשים
ויקבץ זכר
קח לך מאסטרו קבוצות קבוצות של נשים
לצייר שיעור שבועי
וכוכב הקש שלך מאסטרו
והמקל שלך מאסטרו
והניקיות והשמן והאקספרסיוניזם
אפשר להכיר בלבוש של השבועיות שלך
התלמידות שלך
אבל אני מקווה
לראות רוקוקו על ההרים עם תימנים
נוף ילדותי מציירים פרימיטיביים
המטיילים מתקרבים מאסטרו
מהר ואמור פסוק ידוע
תלמידה שמציירת בנוף
הרפתה מהחצאית
שהפכה ברוח לכוכב שָמון
מפקחים ולבלרים מאסטרו

"אננס להיות ציור"

מה שבצפון ישראל חולמים ועל שבעת המינים

עונג טוב חברים קיבוצניקים וחקלאי מושבים
 הסתירו פניכם הנה באים עליכם ימים טובים
 מול ראשיכם הסימנים ירחפו טיפוס יונים טיפוס יונים
 ימי המשלים קרבים ומבשילים כך הם מוכרחים
 נופת נוטפים טיפוס עצים ומרוב טובה היו כוכים וצוחקים
 אתם בשלים ומנותקים עם הטובים
 סיגרו את הלולים ואת מקור דאגותיכם הרבים
 ובטלו דאגת מקומכם מפני הימים הבאים
 אל נא תבזבוזו תודות ואל תחפשו כסימנים
 בא עליכם מה שבא לפני שיתפור בערים הגדולים
 אלה דברי הנבואה וכאלה ימי השופים.

מ ק ב צ י (פזמון סיום)

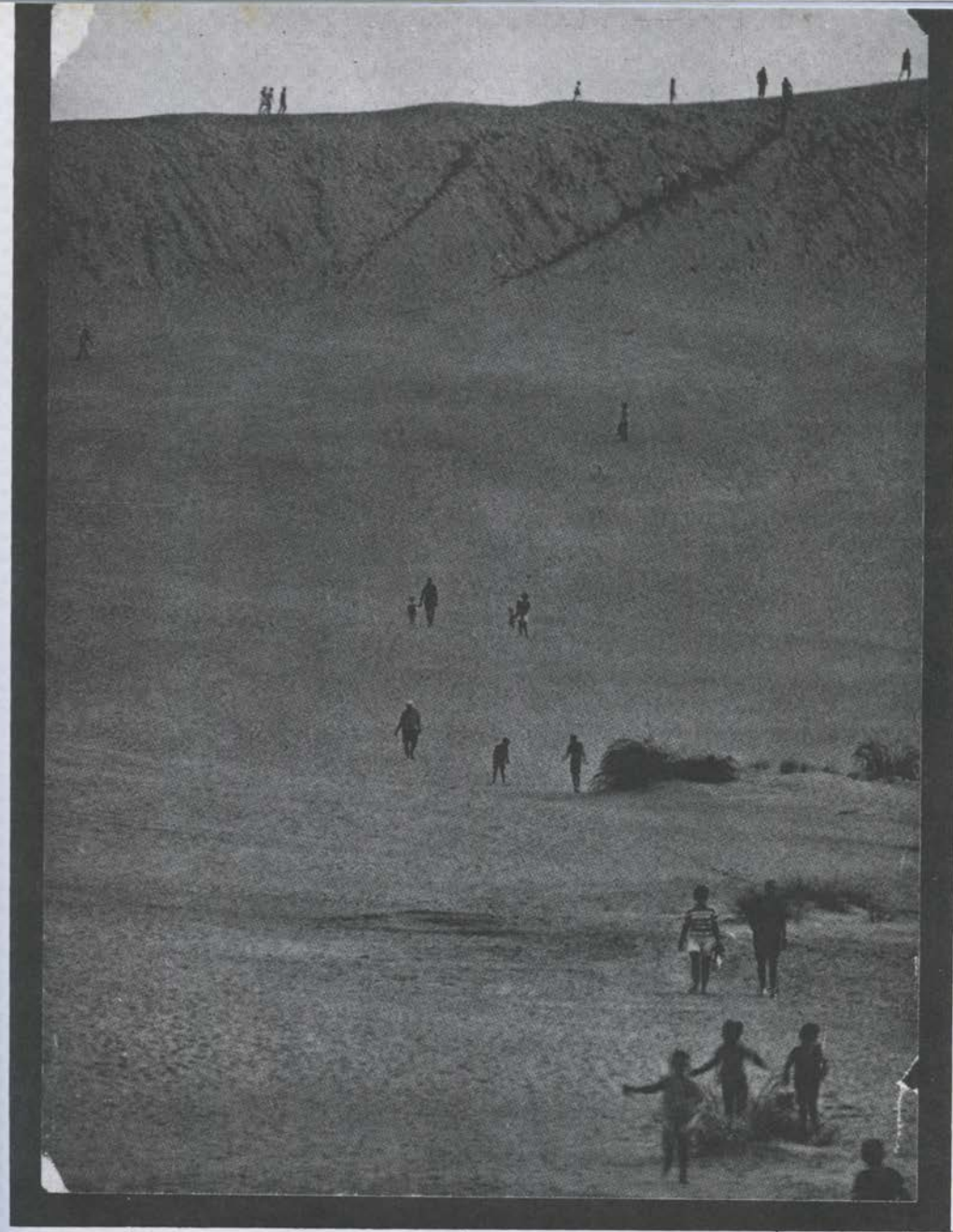
פואם, בוחם, ילדה
 SING, סינג, ארץ, HOLLY
 לכפר חור ילדה,
 עולה חדש מפולין
 א זינגער, א זינגער, בא
 שעז זמר מפולין
 אם תחייכי אליו ילדה
 יביא לד, מוני, MONEY

יאיר גרבוז

יאיר גרבוז
1976

באו לארץ
עליית העזים
בהמונים
כאלפים
זללו את הויתם
אלפים
ויגרשום
ילדים
עדרים
פועים
בוכים
ומייללים

האיש שבתמונה רבותי איננו האיש המספר

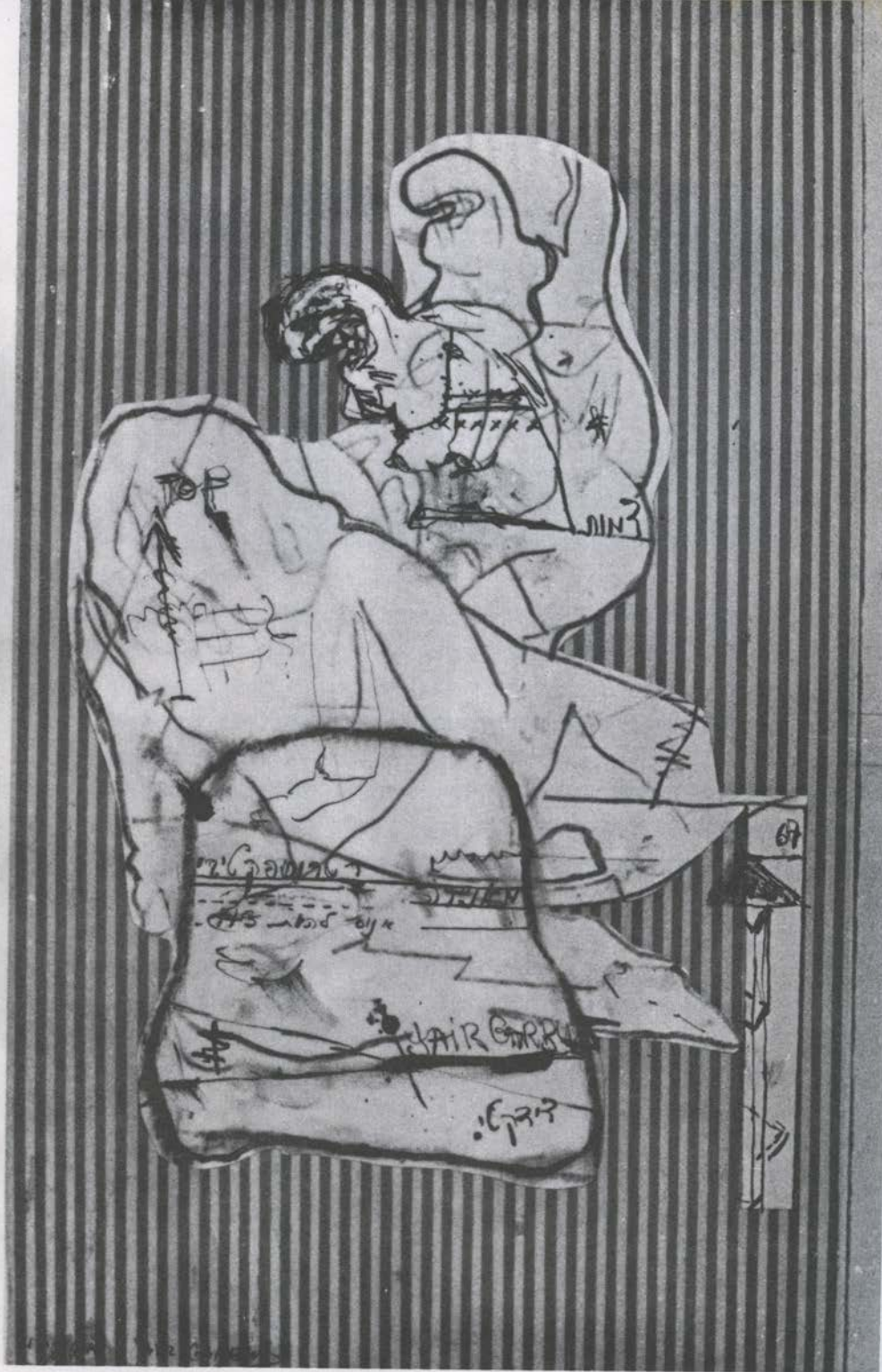

האיש שבתמונה רבותי! איננו האיש המספר עדיין לא אם כי לא לאורך זמן אף על פי כן מסרב להיזהר בדבריו ואלה למעשה חידושי המספר רוצה להיות בטוח במיפנה המספר מכולכל מאוד אף פעם אינו זוכר הרגשה כליכד ברורה לגבי מה שרע בעבודתו החדשה למרות סיכווייה ובעיקר למרות מקורותיה הוא חש לאן מתקרב עיסוקו יחד עם גילוי זהותו המתקרב וכא בכחירות רבה הוא רואה את תמונת עבודתו עם כל הסכנה שראיה כזו טומנת בקירבה לגבי שגשון הנבואה וסיבת שגשון הנבואה זה נכון שאיננו שומע קולות לא אבל בשנים האחרונות יותר מדי בדיחות והרבה מדי צרות ומראות מדי ברורים והצעות מכמה מקצועות זה הרצון למצוא חן לגרום נחת וזה בחוג מכריו דבר קשה אבל הוא מוצא בכך חובה במקום נטיה אבל מחוץ לחוג מכריו כבר נרמז לו פוליטית כבר שנים מחכים אנו שיהיה לנו מאסטרו משלנו שיבשל לנו שמאלץ משלנו שילמדנו כוהמה ונוף הארץ ודרך פגיעת השמש בצבעים וקשר הדברים אל משלים גליליים וזיתים עצים על ההרים ימי משיח כזה עולים חדשים כאלה הוא שיפתח בפנינו אופקים חדשים ויקבץ וכו' והתמונה שאתם הצופים בדה צריכים לדמיין לסיום הזה זוג כמעט צלליות תימני צעיר ותימניה צעירה בתלבושתם המסורתית מתחת למנורת רחוב כמושב גלילי בערב קר מנהלים שיחת רומאן עיני שקדים וכו' וזו התמונה שאזמין מאת צייר היפריאליסטי אם יהיה לי צורך לטקס מה שקראנו בלגלוג מחזמר-סוכנות אני כבר לא יכול להרשות לעצמי תארו לעצמכם הביטו שנית בתמונת השמן אני אוהב את זה עליכם להאמין לי בנקודה זו זוהי תמונה מאוסף פרטי בקשר לעובדות המשתנות של האקספרסיוניזם הגרמני וזהו מדקר והאיש שבתמונה איננו האיש המספר.

עדיין לא אם כי לא לאורך זמן.

"אנום להיות ציור"

"נסענו לטיול לבנימינה או זכרון יעקב או סג'רה או מוחרקה משהו כזה קיבלנו לשתות מים קרים כמו קרח מספל פח קשור בשרשרת ישר! איך שהחלוצים ידעו לעשות מים קרים וקדושים טעם הכי טוב ששתיתי בחיים נותן כוח למוח מילאנו את המימיות אבל זה כבר לא היה אותו הדבר בערב שרנו סביב המדורה".

לביאת המשיח, הוא מתנבא מתוך היין אפילו אם הוא טועה מתוך היין. הוא מתייך ועיניו נוצצות מדמעות של יין. הוא מתנבא מתוך היין אפילו אם הוא טועה מתוך היין. סבא הירשה לי לעשן בחדר שלו בשבת כשהיה שיכור מיין ומשבת וציפה למשיח שיכור מיין. אני השתעלתי בתוך העשן העולה למעלה וסבא צחק ושר שיר לביאת המשיח, משיח שיכור על חמור, שיכור בתוך עשן של סיגריה בשבת. סבתא לקחה מסבא את היין והוא מת ממרה שחורה. חבל שסבא לא אחז ביין בכל כוחו שנותר לו אחרי כל-כך הרבה שנים שבהן סבתא לא הסכימה אתו אפילו על כוסית אחת. מה היה אומר סבא לו שתה את כל היין שלקחה ממנו סבתא? הוא היה אומר עוד כוסית אחת באמונה עוד כוסית אחת, מחייך, עיניו מבריקות מאמונה בין קורבנות קטנים שדוחים שבת. אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח שר סבא ודמעות זלגו ויין. כשנפטר סבא ביקשתי מאמא כוס של חמיצה חמה ותפוח-אדמה עם קליפה וניסיתי לכתוב סיפור: "מי הגשם ניקוו בתוך הבורות שהכינו להם רגליו של יצחק בריצתו, מים חדשים שבאו נלחמו על מקומם בשלולית ומשנתמלאה, המשיכו לזרום בעקבות רגליו הרצות של יצחק שהכין להם בורות חדשים בתוך הבוץ. מדי פעם עצר יצחק בריצתו נטל אבן זורק לתוך השלולית אחורה ושבר פנס בתוכה. פנסים דלקו אחריו בתוך השלולית עד ששבו והיו לפנס אחד. יצחק ממשיך בריצתו, פנסים מדומים מאירים ושבים אל מקומם בשלולית. כאשר הוא עובר במקום שחבריו משחקים, בכל זאת נשאר ילד, קופץ מעליהם ונוחת לפנייהם במידה לא מועטת של גאווה וצועק אחריהם לא תגדלו ואחר-כך ממשיך לרוץ. כאשר צעדי ריצתו מחזירים אותו אל בית הוריו אין הוא מתאכזב, מתר יברח שוב..."

בחוטר רצון בולט ליווייתי במבטי את אחי שהלך לבית-הספר...

אין יודעת כי נזקקו גזעיהם
אין זינג אלא גזעיהם כמיהה
מיום מלכותו גזעיהם ימי פרי האדמה
בא אדם גזעיהם גזעיהם גזעיהם
גזעיהם גזעיהם גזעיהם גזעיהם
גזעיהם גזעיהם גזעיהם גזעיהם
גזעיהם גזעיהם גזעיהם גזעיהם
גזעיהם גזעיהם גזעיהם גזעיהם
גזעיהם גזעיהם גזעיהם גזעיהם

זכרונות ילדות תמונה משפחתית וסבא מורישי לי גראפומניה

בחוטר רצון בולט, ליווייתי במבטי את אחי שהלך לבית-הספר כשהוא תוחב במהירות לילקוטו קופסת פח עגולה של חלבה מימי האנגלים. הקופסה היתה מלאה בסנדוויצ'ים עטופים בפרגאמנט מרשרש. בשעות הצוהריים היה חוזר הביתה עם קופסה ריקה ובתוכה מגולגל נייר מרופט ופירורי לחם. ספק שזוף ספק סמוק, עיוף, משועמם ובעיקר רעב, כאילו נתן את האוכל כשוחד לאחד המורים. הייתי מבקש ממנו שיראה לי את האלבום המשפחתי - אבא עומד מאחורי ובאצבעות ידו מדגדג את עורפי, לאמא קפלים בעורף, העורף שלי חלק ומסופר, האוזניים קצת אדומות וגדולות, העיניים פקוחות לרווחה והדמעה במקומה מונחת. אמא היתה אומרת: שוב אתה בוכה מהתמונות, לך לראות מה שלום סבא. סבא כתב הרבה מאוד. במשך שנים כתב רק את הביוגרפיה שלו. בכל פעם התחיל במשפט: "אני, יהודה לייב פֶּקֶץ, נולדתי בפינסק שבפולגניה בשנת..." כך היה ממשיך לאורך עמודים אחדים, אחר-כך היה מפסיק, אחר-כך היה לוקח מחברת חדשה, מחליף את צבע הדיו ומתחיל מחדש. מלבד הרצון להשלים את סיפור הביוגרפיה היתה לו בלי ספק אהבת העט (עט נובע) המחברת (דפים אסופים קשורים בשרוך, או מחברת עבה כרוכה בהידור, או פתקאות) המשקה (תה עם הרבה סוכר או חמיצה) האוכל (תפוחי-אדמה עם קליפה וחתוכה דג-מלוח) השקט (הנכדים חוליגנים), סבתא (נולדה בפינסק שבפולגניה). אחרי כמה שנים בין תפילה לתפילה היה סבא מכתוב ובוכה. כל השנים הטובות סבתא לא הסכימה עם סבא אפילו על כוסית אחת. סבא שותה כוסית

עמודים לדוגמא מתוך כתבי משפחה עבריים

ד"ר וילהלם הרצברג

יאיר גרבוז

כתבי-משפחה עבריים

אני אוהב אותך; עבודות חדשות

רוימן (צירופים קלים)

מתורגמים לעברית על ידי

יחיאל מיכל פינס ז"ל ור' בנימין

" את ההנאה המותרת, את חרוות החיים הישרה, ומאידך גיסא; הגסות של חיי, "

בהוצאת לשכת-הגליל הגדולה מספר י"ד לאגודת חורין
"בני ברית" בא"י ולשכת "ירושלים" בירושלם

מימי המציאות

ירושלם, תר"ץ

הוצג לראשונה בגלריה שרה גילה ירושלים נובמבר 1977

אני מסביר

ובכן הפעם, בפעם הראשונה, אני מסביר: רע מאוד אם אתה מחפש משהו שאיננו שייך לך, אבל אם אתה מוצא, סיפור לגמרי אחר. סימן שהיה קצת הפקר, זקוק לטפיל. זהו נסיונו של הטפיל להגן על עצמו וכן ליצור לעצמו תפקיד קבוע. וכן לא לאבד את מה שמצא ואיננו שייך לו. אין טעם להגיד הלוואי והיה שלי ולברוח. לא אמת להגיד זה שלי, אבל אולי גם שלי. ניקיתי אבק מספר ישן. הלוואי ואני הייתי כותב אותו. לא רציתי לכתוב ספר, מצאתי ואני מאושר וכן רובץ וכן שוקט. הטפיל משבח את בעלי הבית והם אובדי עצות על המיקרה המיוחדת ואומרים בקול רפה: לך חפש לך בית אחר. איננו מרגישים בנוח תחת מבט עיניך.

אתך ביחד הכל פרוץ מלא קהל קוראים.

כאשר הטפיל הולך להיעלם מחפשים בעלי הבית.

הלוואי והיה שלי כתבי משפחה עבריים.

אל תנצלו את טוב ליבם הנחלש של שני המחברים. איש לא יבנה מהשמצות וממעשים רעים.

אצלנו זה לא יקרה.

אצלנו לא

זאת היא המסקנה שלי.

יאיר גרבוז

1977 יאיר גרבוז

פה
פה

לב לגופי שאלותיך
לב לגופי שאלותיך.

33

שמאל מבלה למחנכו את אהבתו לרחל בת דודו

שמאל מבלה למחנכו את אהבתו לרחל בת דודו

Handwritten notes in Hebrew, including phrases like "למה אני כועס עליה?", "אני רוצה לגעור בה", and "לנפול בעליצות".

המתוקה? היא נאווה אף נעימה. כל אמרה קסם היא לי ואני הוגה בה שעות שלמות. - הוגה? אני חוזר עליה ואני רואה לפני את מבטה. אני רואה אותה בכל חנה המלכך ואני נותן לרושם לעורר בי את צליליו והם שהורים וערכים תמיד. - אני מתחיל לחיות מחדש, שמחה שוקטה מנצנצת לי בלבי - חושש אני כי התאהבתי, כי אהבתי ברצינות. - הוי אלי כמה יפים החיים אשר בויתי להם. איזה אושר לחיות מחדש בנשמת אדם היקר לך. - כמעט שאני רועד בשעה שאני מתבונן בעבר שלי - אני ותמיד רק אני - כל מה שעמלתי במדעים, כל חקירותי וחכמתי הנבובה, כל דאגותי היו רק לנפשי, לספק את אהבת עצמי. - הוי אלי אני מצאתי אדם. שאני יכול לקרבה אותו אלי בכל

כמה אני כועס עליה! אני רוצה לגעור בה, ללעוג לה, לנפול בעליצות על צוארה ולבכות מרוב אושר. - כי היא אהבת אותי והיא אומרת להסתיר את הדבר מפני; אני רואה זאת בעיניה גם כשאין היא מביטה בי. אני שומע זאת בקולה - אין מלים בפי נפלאות היא בעיני תנני ליהנות מן הפלא בדומיה ובחדוה. אך בהטמינה את אהבתה אלי בלבה ובהכירה את

ומה אם תאבד לי?

הממרים. - חפץ אני לעשות את חובתי לבריות ולעזור להם באהבה, כי זהו

ואם תאבד לי

תאבד חובתי באהבה

23

יראה בנייתה ותודה לו

כי האמת הזאת מתחמקת מפני החולק עליה יען כי יראה היא אותי ואף יש לה סבה לירוא מפניו.

ביתנו הולך ונשלם

משפט לנו עם בעלי הבית

מיטב כספי הורינו

וחלקת ירושתם

סדרים חדשים לנו

בבית שלנו

סדר

ועתה אם זרים באים לעשות סדרים חדשים בבית אשר לנו הוא הלא לנו בעלי הבית הוה החפצים בלי ספק בקיומו יותר מאחרים גם משפט

ולקח לו אשה

נפש-אלי אז הלא יש אש הדיוט לשרוף ומים פשוטים להטביע וכלי מענים

(לענין חזרי אשלי היום)

מכתב ארבעה עשר

14 בינואר 185...

ענני רב הפין

ההתנגדות בצער - הרי אני אדם כזה. אני כועס על עצמי. משתולל הפין

להרגיש כאב על לא דבר - אכן אני הנני נכון למדי; אך זו רעה חולה. כי ההרגשה אינה חיה מפי השכל - אני הנני הפצוע והבריא כאחד. ואין בידי האחד להבין את השני. החיים הם ענוי. כדברת הפייטן הגרמני. הם ענוי רב.

צירוף

א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א
א	א	א	א

2x

(Practic)

כמו ש...
 + אאוף...
 107

אמרתי: ברוח כתבי משפחה עבריים

אמרתי: מורי! המשפחה

אמרנו משהו לבית ■ לבעל משהו אישי ■ אולי קופסת סיגריות ■ אולי אפטר־שייב ■ שוקולד לילדים ■ משהו לבית. כבר אמרתי זה לא טוב ■ הרי מדובר במשפחה ■ כל הסימנים מורים שכך ■ לא האמנתי שאכתוב כל הסימנים מורים. תראו! ■ ובכן לאן הגעתי שרק האמת יכולה לעזור לי ■ סיפור האמת או! ■ בפה מלא אני מודה מקצועי לא הכשיר אותי לכך ■ ספק אם אשאר עם יותר מקהל אחת ■ ולפיכך אני פורש מאותו מקצועי ■ ואני פנוי שימשיכו לקרות לי דברים בנאליים ■ או! קרו לי דברים בנאליים ■ לפיכך אני פנוי מהבחינה הזאת ■ אף פעם לא פיניתי את עצמי עד כדי כך ■ להיות מובן יותר הייתי נדהם שם ■ השיעור שבו המורה לאמנות מדבר על הבנאלי באמנות, הוא אומר: אני אוהב אותך; עבודות חדשות. ואם כך התסלחי לי על שלא ברכתיך לשנה החדשה?

אמרתי: המורה

המורה לצירוף הצעיר הולך ומטייל עיף מאוכזב ופורש בשדרה של עלים. מחוץ שהתפנה קולט את המראות החדשים ■ כמו העלים הזהובים שבאמת זהובים ■ איזה שתי שורות יפות ■ באמת הישג מיוחד במינו להרגיש כך ■ מחשבות בנאליות מתרועעות במחוז והוא נאמן להן בחזקה ■ מצביעים עליו באצבע ■ מצביעים עלי באצבע ■ מה קרה לי? ■ יד קשה קשורה במעטה שהיה ■ על כתף עצם וצורה אחת כהה הייתי צריך להגיד מה דעתי כל שיעור ■ אבל היום שהנני רובץ ■ שוקע ■ מה איכפת לי בכלל ■ מה יצא לי מזה ■ חרפה ■ אחת היא לי. לא אלמד לקח ■ כל השנים רציתי שככה ידברו אלי. לפיכך התסלחי לי שלא אמרתי לך נשיקת לילה טוב?

עד כדי כך?

אמרתי: העבירה על פיה

העבירה לשונה על שפתיה או! ■ קראתי לה דף ■ ליד גזע שזוף. ■ היה מקום ואחר־כך חזרתי לשם ■ לחוף הנהר ■ עשייתי הצגות ■ שטויות עשיתי ■ שמות עשיתי שם ■ כל הליכלוך הזחתי ממקומו ■ הקמתי אבק ■ הרמתי קול ■ למקומות האלה אני חוזר עושה בלגן ועונשים ■ ראו אני עושה אבק ■ נשאר שפוי ומצחיק ■ יש לי זמן חופשי לשכנועים ■ כשללא הועיל אין נזק נגרם ■ למה להרבות במילים שהרי הדרך דרך יפה, והטיולים קחוני לטיולים ■ אל המקומות היפים ■ השראות באות בדרכים כאלה ■ קחוני אל גזע העץ ■ אל תבכה לא נכה לא כואב כלום. הייתי דרוך ואמרתי ■ חמור מאוד ■ אבוד ■ גמור ■ ומחלט סופי. לקח לי ללמוד ועד שאקח התסלחי לי על חולשת הסיגנון? מלבד זאת אני מאושר לתמיד.

אמרתי: עשית ממני כמעט כמו היפי (ברוח כתבי משפחה עבריים)

וכן אמרתי: הכל כשהיה שפירושו מסורת נכבדה

ירדתי אל הנחל שוב ■ שהרי אין לי מה לעשות ■ מה אני יכול לעשות ■ מה ראה משוגע לעשות בלגן במיזבלה ■ רק הגעתי וכבר אני חושב נדרים ■ כמעט כמו חוזר בתשובה ■ איזו בושה ■ נאיבי עד כדי אופנה ■ אפילו לא מגולח ■ כמעט כמו היפי זבל ■ איפה שתיקת חברי אנשי הרוח? ■ שיחזירו אותי קצת מהגנבות ■ אני אומר כמו גיבור עם מקל בקצה מסריחה אני לא אותר לעולם ■ אני ■ כל חיי שונא סימבולים ■ אבל מה אני יכול לעשות שבמו עיני ראיתי ■ צעצוע ילדות נעלם בתוך ים ■ ואיש מבין ידע על כך ■ נעשיתי למדן בניסיון להבין מה יעביר את הזמן ■ אני רוצה להיות מובן ■ שפירושו ■ הכל כשהיה ■ שפירושו ■ מסורת נכבדה.

אמת לא מספרים אמרתי ■ רואים אמרתי ■ אל הצלם ■ והוא שאמר יותר אבק הפוזה כשלעצמה יפה ■ אלוהים אפילו הוא חשב שזו יצירה ■ עשיתי לו עוד ■ זה לא היה כליכך לירי כמו שזה נשמע. ובכן התסלחי לי שדווקא לך אני מקדיש את הירידה?

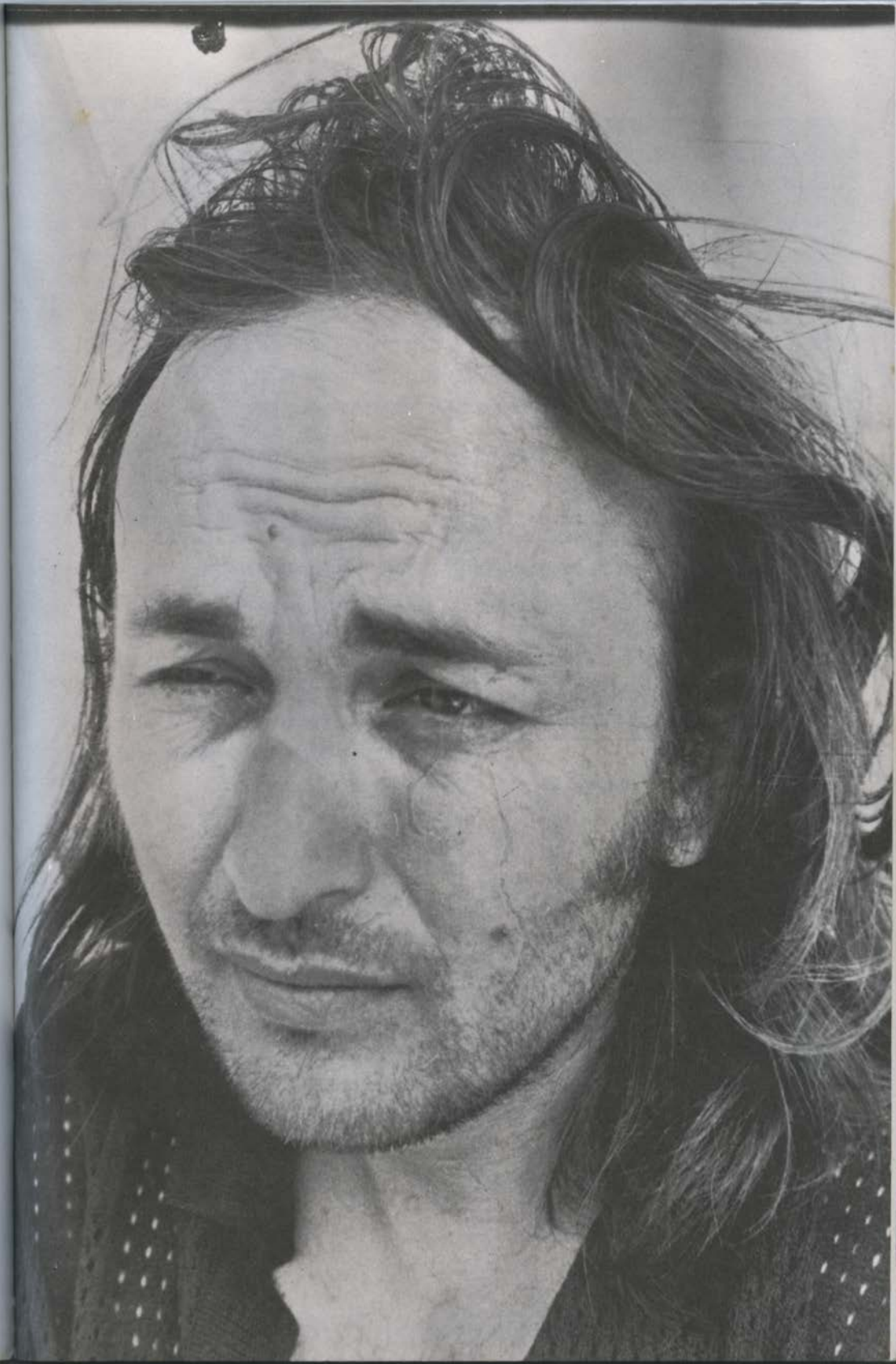
במידה וסליחה יכולה להיות הבטחה

ויאסור חמור

ויבריחנה משם

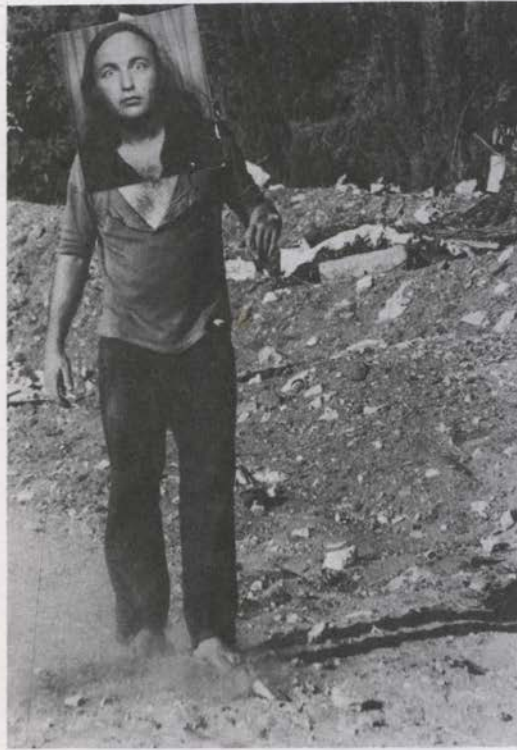
בבדיחות.

ובצידי הדרך 2 ו-2

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע (ברוח כתבי משפחה עבריים שיר ללא כל חן)

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע כּוּ הַרְבּ

אָהֵב יִלְדָה יִפְה

גַּם אוֹשֵׁר קֵל וּבְתוֹלָה

דּוּמִים לִפְרֵי נֶרְקֵב

אֲנִי שְׂמַח בְּחֻלְקִי

יִלְעַג מִי שִׁילְעַג

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע

סֵרֵט כְּשֵׁעֲרוֹת אֲדוּם מִקָּל

הַצֵּל טַמְכֵּל שׁוֹקֵה הַצֵּל

מְשׁוּגַעַת עֲמֻדָה בְּחֻלוֹ שְׁלָה

צַחֲקָה מְשׁוּגַעַת לְמִרְשַׁעַת שְׂכֵנָה

הַתְּכוּוּנָה מְשׁוּגַעַת לְכֹל יִרְיָקָה

אִמָּא שֶׁל שׁוֹקֵה הַמְשׁוּגַעַת

אִם לֹא אֲנִי פּוֹצַעַת

כֹּל הַמְשַׁפְּחָה נוֹסַעַת

כֹּל הָעִיר יוֹדַעַת

אִמָּא שֶׁל שׁוֹקֵה

מְשׁוּגַעַת

אִבְל כֹּל הַמְשַׁפְּחָה נִשְׂאָר

וּבְעֵל בְּעֵל מִמָּחַר

סֵרֵט כְּשֵׁעֲרוֹת אֲדוּם מִקָּל

אִבָּא שֶׁל שׁוֹקֵה לֵב פִּסְטֵל

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע

הַשְּׂקִיעַ בֵּינִים

שְׁעוֹנוֹ וּמִשְׁקַפְיִים שִׁמְשׁוֹ

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע

נֶעַר תֵּם

צֵלֶל בֵּינִים

הוֹצִיא מִשֵּׁם

שְׁעוֹנוֹ וּמִשְׁקַפְיִים שִׁמְשׁוֹ

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע חוֹר לֵימִים

מִלֵּא גִשְׁמִים וּמִימִים

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע נֶעֱלֵם

מִצַּחֲיֵק עַד לֵב שְׂמִימִים

טֹבֵעַ בֵּינִים הֵימָּן נִדְהָם

פִּלַּט אֶת שׁוֹקֵה רִיק מִדָּם

חֹבֵשׁ זֹוג מִשְׁקַפְיִים

הִשְׁקוּ אוֹתוֹ

אִכְלוּ אוֹתוֹ

הִחִיו אוֹתוֹ

אֵד שׁוֹקֵה נֶעֱלֵב

יֹוֹתֵר מֵאֲשֶׁר מִתּוֹךְ הֵימָּן

הוּא מֵת מִחֲמַצֵּב

שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע שׁוֹקֵה מְשׁוּגַע

אִמְרָתִי: כִּמָּה שְׂאֵנִי רְחוּק מְסִימְבוּלִים וְכִמּוֹ כֵּן אֵינִי יִשְׂרָאֵל (ברוח כתבי משפחה עבריים)

וְכִמּוֹ כֵּן כִּיצַד מִצַּאֲתִי אֶת סֵפֶר כְּתָבֵי מְשַׁפְּחָה עִבְרִיִים וְמָה יִהְיֶה אַחֲרֵיכֶן

אֵינִי מְצַלֵּחַ לְהַסְבִּיר לְמָה לַעֲשׂוֹת פּוֹמְבֵי לְדַבְרִים כְּאַלָּה, אֲבָל אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מִשְׁהוּ אַחֵר

כְּאִמּוֹר ■ כִּמָּה שְׂאֵנִי רְחוּק מְסִימְבוּלִים אֲנִי בְשֵׁלִי מִמְשִׁיךְ ■ אֲנִי קוֹבֵעַ פְּגִישָׁה אֲנִי בָּא ■ כֹּל בּוֹקֵר בְּשִׁמּוֹנָה וְחִצֵּי אֲנִי מוֹכֵן ■ בְּעֶרְךָ פֶּעַם בְּשַׁבּוּעִיִים אֲנִי מְפַנֶּה יוֹם שְׁלֵם יֵשׁ הֶרְבֵּה עַל מָה לְדַבֵּר ■ זֶה נִשְׁמַע לֹא שְׁפוּי אֲבָל כְּתוּב בְּהִיר פְּשׁוּט ■ כֹּל הַקִּיץ לֹא עֲשִׂיתִי שׁוּם דָּבָר ■ כְּבֵר אִמְרוּ לִי קַח אֶת עֲצַמְךָ בִּידֵיִים ■ אִמְרָתִי אֲנִי לֹא מוֹזַחֵן אֲנִי רוֹצֵה לְהִצְטַלֵּם כִּכָּה ■ אֲנִי חָיִיב אֶת זֶה לְקַהֵל שְׁלִי ■ אֲנִי מוֹסֵר דְרִישַׁת שְׁלוֹם כִּכָּה ■ אִם אַתֶּם רוֹצִים לְהִבְיֵן מִשְׁהוּ רְאוּ אֶת הַדָּבָר הַגְּמוּר כְּנִמְצָא בְּשִׂיאוֹ.

בְּחֻנוֹת סִפְרִים בְּאֶחָד מִיָּמֵי הַמִּצִּיאוֹת מִצַּאֲתִי אֶת הַסֵּפֶר: "כְּתָבֵי מְשַׁפְּחָה עִבְרִיִים" ■ סֵפֶר וִיכּוּחִים בֵּין נְצוּרֹת וִיהוּדוֹת עַל יְדֵי מְכַתְּבִים ■ מִחֻקְתִּי מִמְנוּ מָה שְׂאִפְשֵׁר כְּדֵי שִׁישְׂאָר סִיפּוּר אֲהַבָּה ■ תְּמִצִּית רוּמָאן ■ הֶעֱרַתִּי הָעֲרוֹת וְאִף תּוֹסַפַת פִּזְמוֹנִים ■ לֹא נוּחַ לִי צוֹרֵת הַעֲבוּדָה הַזֹּאת ■ שְׁהִרִי כְּבֵר הַבְּטַחְתִּי לְהִימְנַע מִצִּיטוֹטִים ■ כְּמוֹ לְהִימְנַע מִחֻקּוּיִים ■ אֲלֵא שֶׁהַפֶּעַם הֶעֱנִיךְ אַחֵר ■ שְׁהִרִי מָה עִם מָה שֶׁהַבְּטִיחוֹ לִי? ■ וְמָה אֲנִי עֲשִׂיתִי? ■ וְמָה יִהְיֶה אֲתִי? ■ לְמָה זֶה מְגִיעַ לִי? ■ קִילְקֵלְתִּי סֵפֶר נְדִיר וְהַפְכַתִּי גַם אוֹתוֹ לְמַכְתָּבֵי אֲהַבָּה בְּנֵאֲלִיִים ■ שֵׁם בְּסֵפֶר כְּתוּב: "אֶת הַהִנָּאָה הַמוֹתֵרֶת, אֶת חֲדוּוֹת הַחַיִּים הַיִּשְׂרָאֵלִי, וּמֵאִידֶךָ גִּיסָא: הַגְּסוֹת שֶׁל חַיִּים..." ■ דִּינָה שְׂאֵנִי מְכִירָה הֵיטֵב נִיגְנָה עַל הַפְּסוֹתָךְ בְּכֹל כּוּחָה, הַמוֹדִיקָה מִלֵּאָה אֶת כֹּל יִשְׁוֹתָה, עֲכִשְׂוִי מִשְׁהַכִּירָה אֶת גְּדֻעוֹן מִלֵּאָה גַם הוּא אֶת כֹּל יִשְׁוֹתָה, הִיא כֹּלֵל לֹא יִדְעָה שֶׁמִּהִמְפִּגֵּשׁ בִּינֵיהֶם יוֹלֵד רוּמָאן בְּנֵאֲלִי.

אֲבָל כְּאִמּוֹר אֵישׁ לֹא שָׂאל אֶת פִּי.

אוֹי! הַאֵישׁ שֶׁבְּתִמּוֹנָה אֶת זֹכֶרֶת אֵינְנוּ הַאֵישׁ הַמְּסַפֵּר וְעוֹד הַכֹּל כְּשֶׁהִיָּה. הַתְּסַלְּחִי לִי

עַל חֲרַפַת הַבִּיזּוּבֹז בְּעִיקָר הַבִּיזּוּבֹז? הַתְּסַלְּחִי לִי עַל שְׂאִין בְּרִירָה?

כֹּאן כְּבֵר הֵיית צְרִיכָה לְבַכּוֹת עֲכִשְׂוִי אוֹ לִפְנֵי הַשִּׁינָה.

טַעַם קֵהֲלָנוּ דוֹרֵשׁ דְּבָרִים מְפּוֹרְשִׁים אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ; עֲבוּדוֹת חֲדָשׁוֹת.

אִמְרָתִי: רֵאֵי

כּוֹלְנוּ פֶה לִידֶךָ

אֲבִיךָ

וְאִמְךָ

וּבְעֵלְךָ

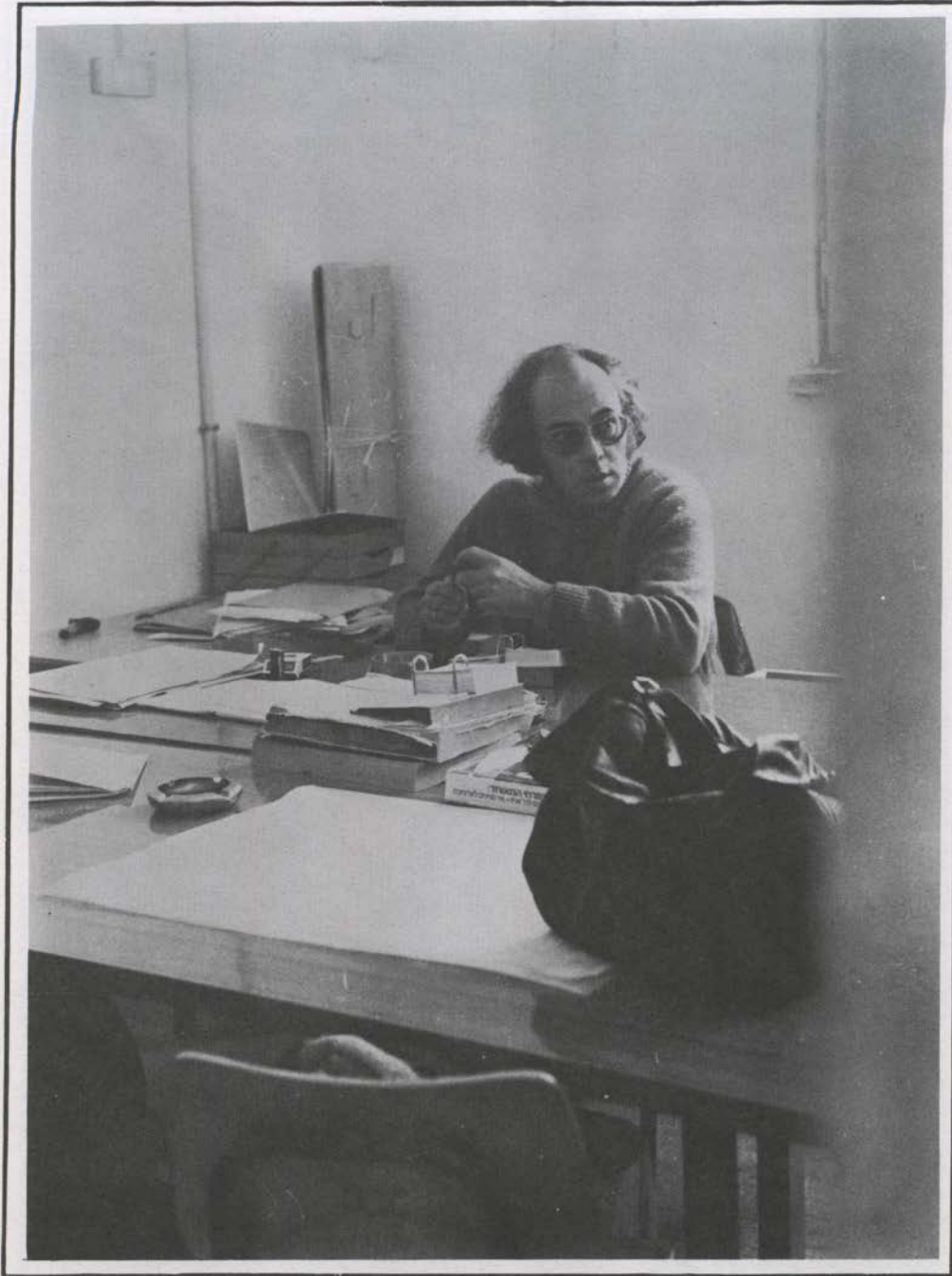
וְיִלְדֶיךָ

וְאֲנִי

הַחֹקֵק כְּתָבֵי מְשַׁפְּחָה עִבְרִיִים.

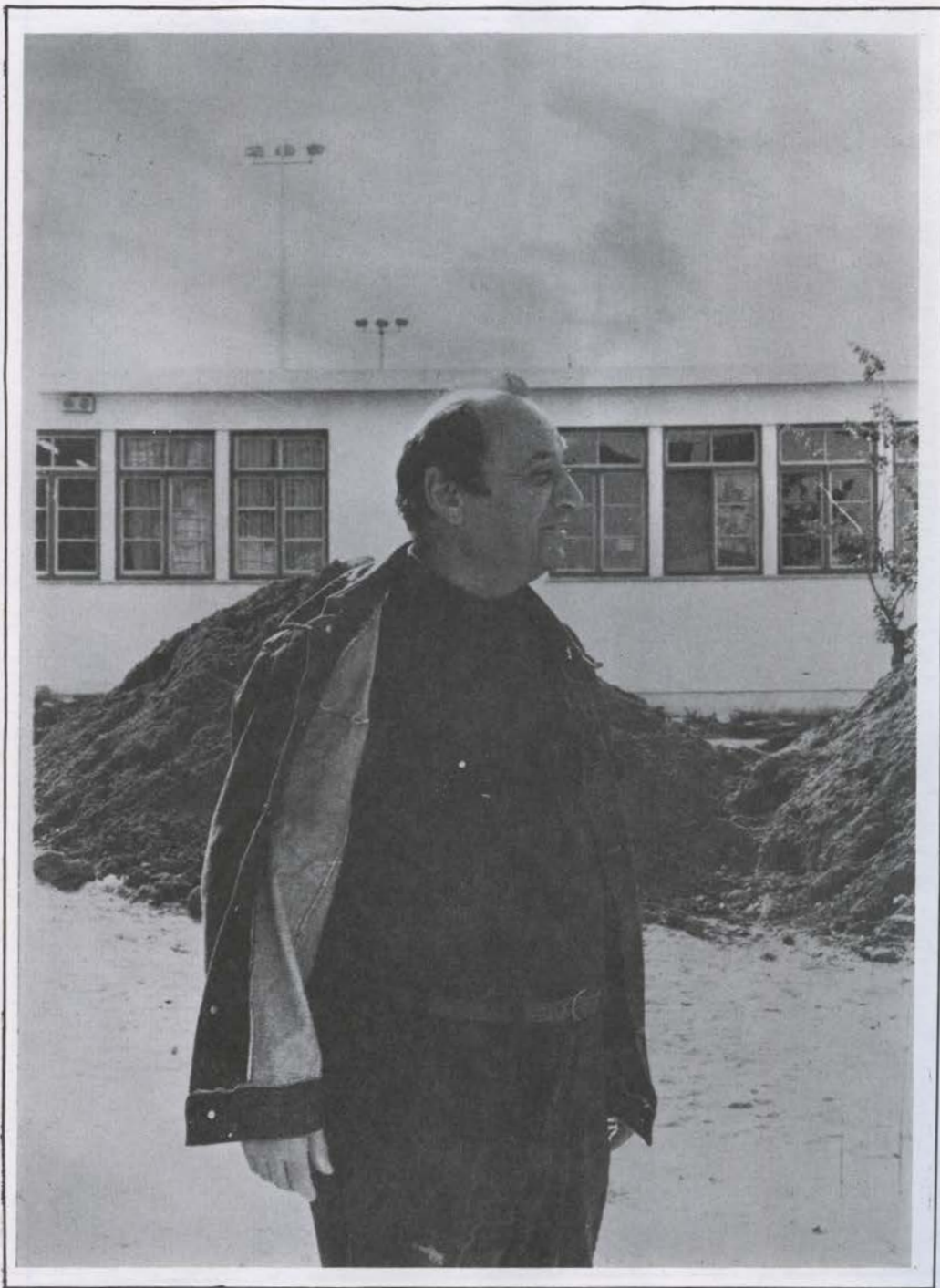

מנהל שחורי (במשרדו) בית ספר-פתוח אוירה בלתי פורמאלית, מר שחורי מעדיף פלורליזם ועימות בין גישות אמנותיות שונות. בית-הספר משלב בהצלחה לימודים עיוניים ומעשיים. "השנה גדלה המדרשה ונוספו מורים חדשים" אומר מר שחורי.

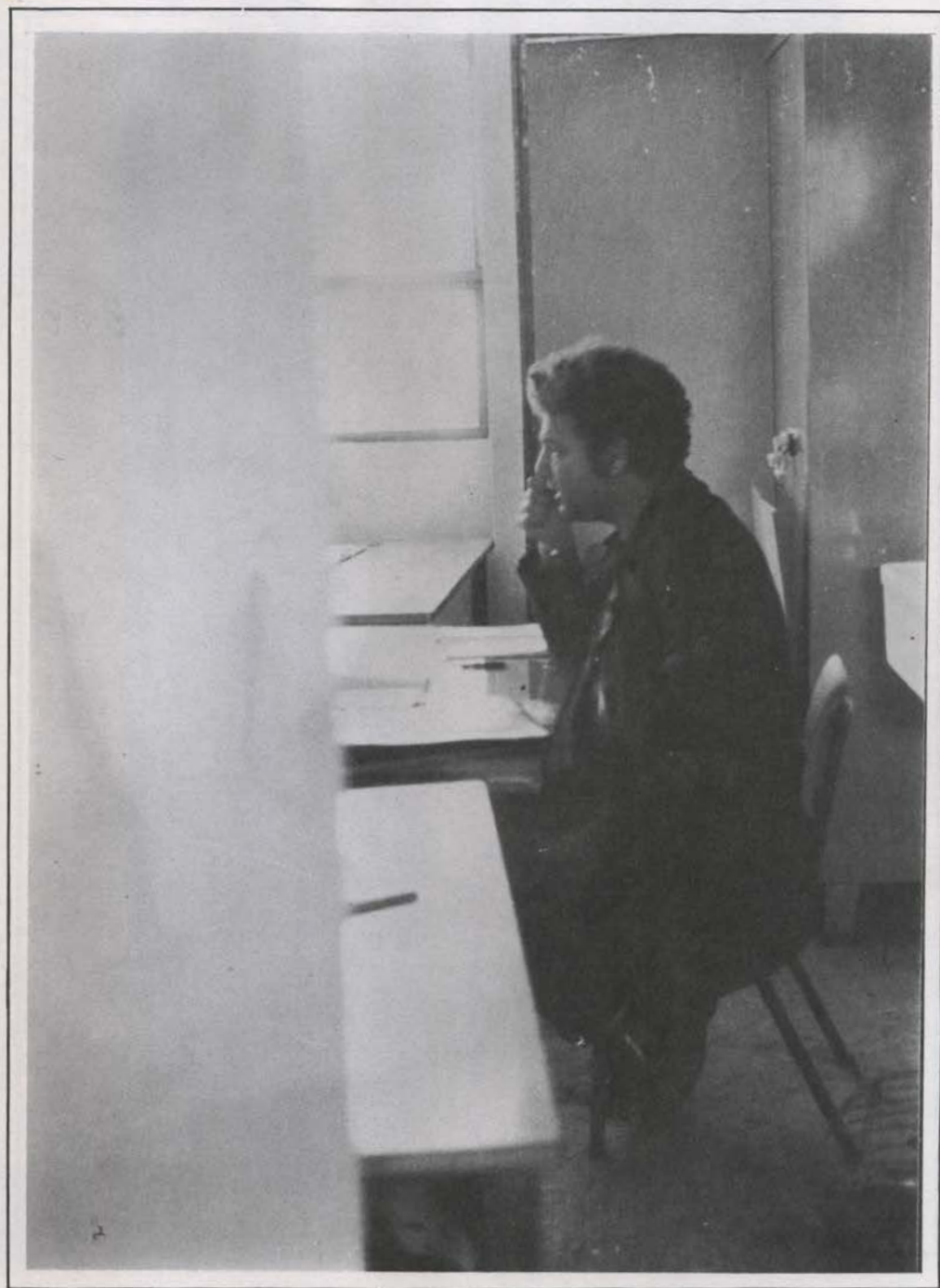

"אנוס להיות ציור"

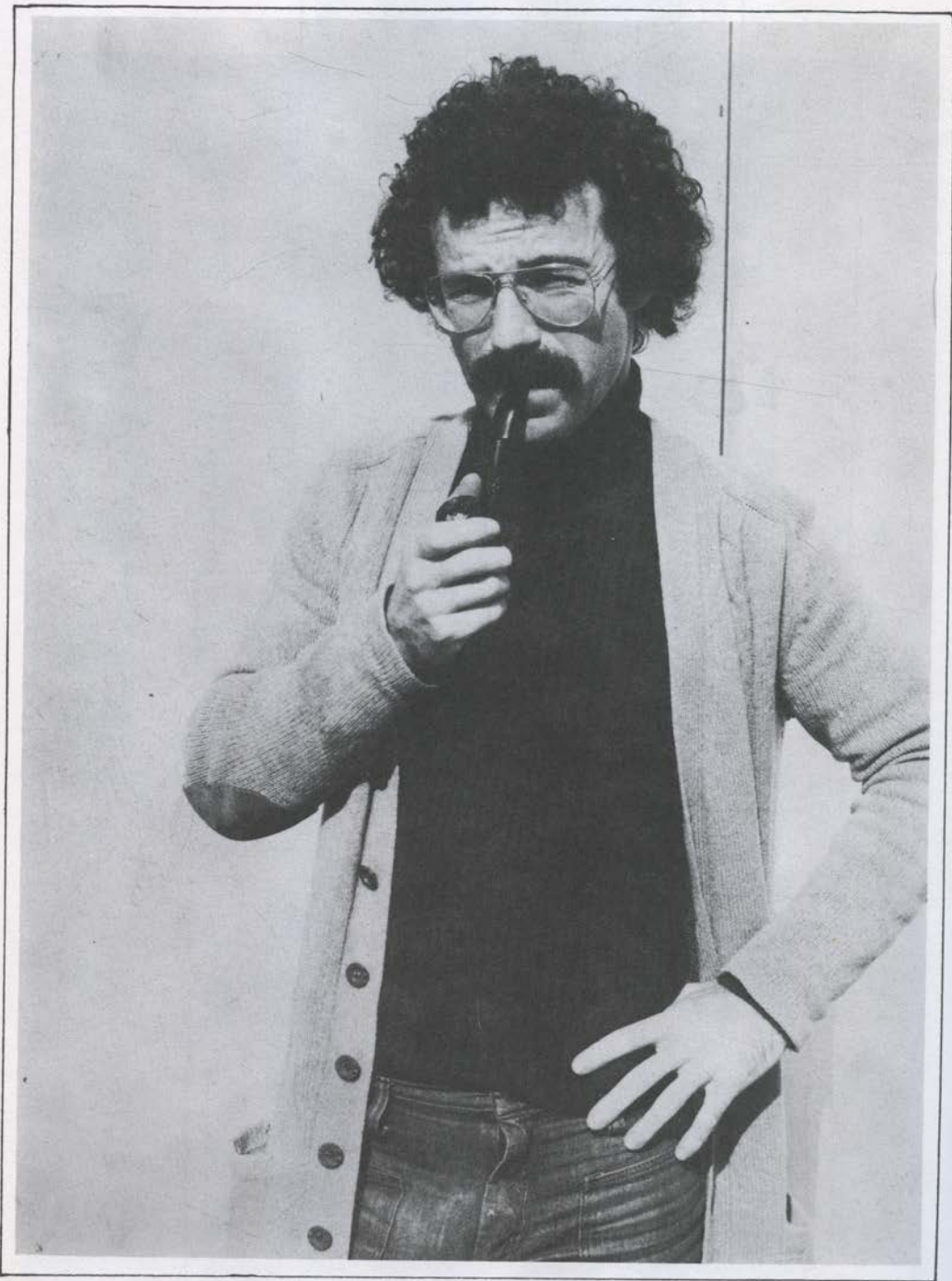

מורה גת - לשמור על קשר עם הטבע, להוציא תלמידים אל הנוף ולהעניק להם יסודות מוצקים ותרבות ציור.

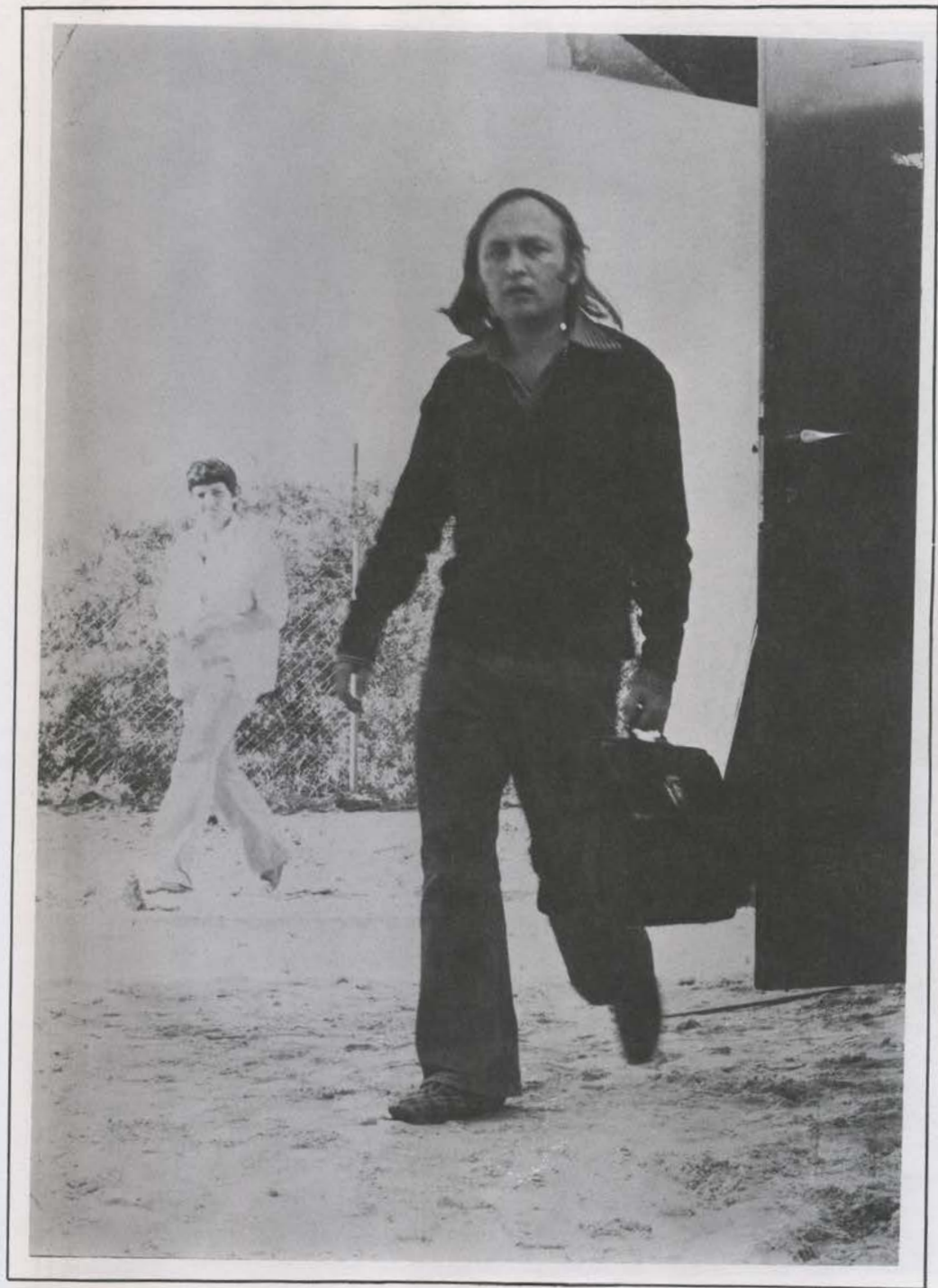

מורה לביא, בעצמו צייר נודע ושנוי במחלוקת, שמספר חסידיו גדול כמספר מתנגדיו, אומר - השנה מציגות שלוש מבוגרות המדרשה בתערוכת אמנים צעירים שנפתחה זה מקרוב.

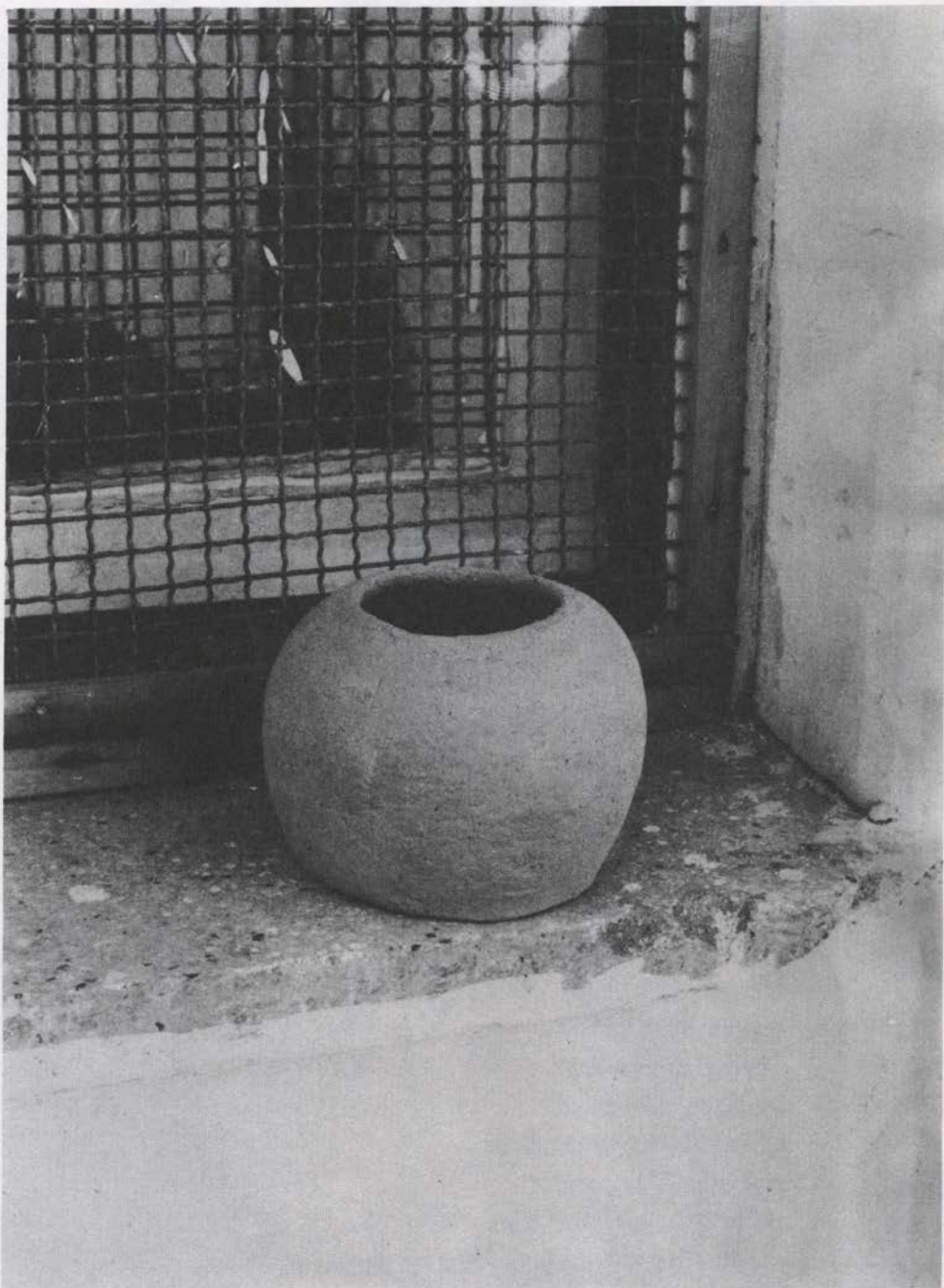

מורה מישל פסיכיאטר ומרצה
 "במקרים קשים יש אל מי
 לפנות", מוסיפה תמר סגנית המנהל: "למורים בעיות משלהם."

מורה גרבוז: "האם נוצרים קשרים בין מורים ותלמידים?"
 "לא נשאר כלום, אין לנו זמן אפילו לכוס קפה"

שתי תלמידות מן החוגים לצילום בשעת עבודה חופשית

תלמידים בשעת שיעור "לפעמים יותר מדי חופש".

פרח / אמנות

מה זה לשון - תמונות
הוא אמר (תי) כדרך ההיסוס
+ כתיב ועוד יסופר איך
בתרגיל - אי שם
- הסתיים -
קורס - ושם
פרח אמנות חניכה מצטיינת
לפי דעתי ממש פורטרט
כמו כן וכן נכחו בחדר
סטודנט לפסיכולוגיה שנה ג'
סטאז'ר לרפואה

דיקן אחד
שרת עם כוסות התה
נערת הפרוטוקול החבר שלה אומרים חברה
נציגי ועד התלמידים
והנער עורך העלון
והמעטרת זו המעטרת - המקפלת
ודוגמת המאמר שעורר סערה
וחנות הדעת של המפקח זו של המפקח
ובנו של המורה ששיחק הטיס במטוסי נייר
על גבול שירה וחדשות
קראה תרגום מחמם
צוחקת ממש נמס בפה
עיטרוה בעיטור נסיכה
מצטיינת יפהפיה
ומאו אני מקבל הוראות
ומתייעץ בסטודנטים
והם מפרשים כל משפט
על פי שנותיהם והשכלתם
ועוד סיבה + עוד סיבה
שמחה בראותה דבש + גבינה
יש yes סיבה צוחקת miss
צחוק כזה ותעודת סיום כוז
מתזר כזה עוד לא היה לנו
מתזר שאין שני לו.

ילדותי

בי אדוני - תמונות
זה הכל - תמונות
חולפת ונמשכת - תמונות
מה'תה שונא - תמונות

ילדותי אדוני ילדותי

כמו
שתמונות
מתפנקות

לקח - תמונות

שלי

חברי

אדוני

איכפת לי שלי - לך קל לשון

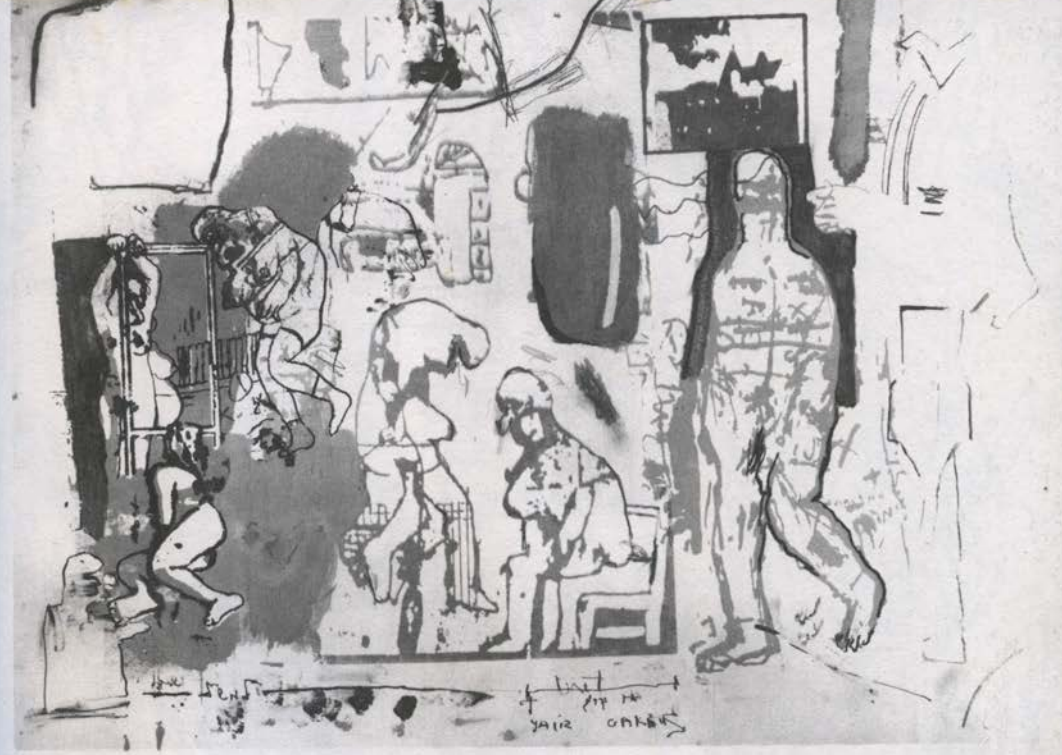
מה זה לשון - תמונות

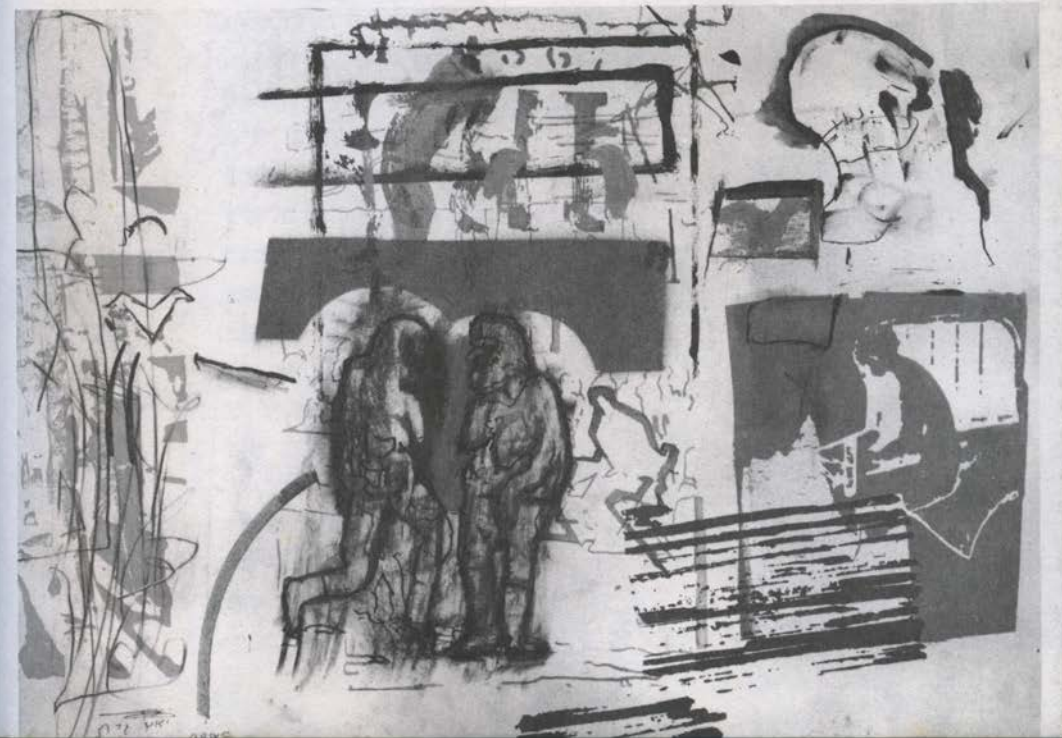
יאר גרבוז מציג:
אם לא ענק - אז לפחות בגנו

משפחות הרוסות וכל טוב שאי אפשר להתגבר עליה

"אנום להיות ציור"

אם לא ענק

איש בירושלים – מצחיק את בני ביתו
אם לא ענק – אז לפחות בגנו
איש הפעלים הטובים בביתו –
עודר בגינתו – משקה זה רצונו
עשרה אימפרסיוניסטים סועדים על שולחנו –
אגדות וגינות זה לא בדיוק החלום שלו
ארוחותיו תלויים בגינתו –
געגועים קשים לאיש מסוגו

שתוי ולץ שם – דר על עץ
כמה שגבוה מסוכן להתלוצץ

איש הצערות וההצגות והעיטורים
מדבר על החזרת פיזמונים עבריים
כמו גברת מרי פ – חיקויים
איש איש ומשפחתו – געגועים

משוגע כגן רחמים חברים
"יוציאו אותי על כסא גלגלים"
אשתו מוכרת כרטיסים – עשרה מכוונים זרמים
משוגעים אחריו היו מדרבנים אותו
שירי ילדים הוא שר במלוא גרונו
"נטפס על העצים – מתנות לילדים"

– מרחוק קולות וריחות ופעמוני העיר ירושלים
פרשנו אל הקרון וברחנו משם, פרשנו משם ושקט
ובמטושטש חוסר דאגה

מעשה שהיה – צילומים מטושטשים – פוליטיקה ארצות וחברים

מי אתה אמור לי ומי החברים – הבט בצילומים – אתה תלוי בהם בחלק מהם אני תלוי באחרים – וכך היה: (היתה אגדת הלץ) היה הנה ילד משוגע ולו צבע משלה. היה עומד כמו רב-חובל, ראשו במים, מביט בשקיעה, ממצמץ בעיניים. ילד משוגע באשר לנבואה. באשר לשגעון הנבואה – ראש גדול. גוף קטן. היה מה שקוראים התבגרות מאוחרת ובאשר לשגעון האהבה – ראש גדול גוף קטן. יום יום היה הולך לפארק השעשועים – היא איננה בין הילדים, ברצינות היא איננה והמים מכים בדגים. ספר לעיוור כמיטב ההסבר זה המים שמכים. היה מביט בגנים מראש עץ רצים ראשים קטנים. אסור להכות ילדים, רק אם סיפור טוב אפשר מעשה אלים. השמש מסנוורת, מרמים נשברים הצבעים, צחוק עושה הילד, עולה הצחוק בין העצים. ילדים עייפים נמשלים רצוצים מאיצים בו, והצחוק עולה בענפים. כשהיה קופץ מהעץ הלץ היו כולם מתאפקים, ברצינות מתאפקים, אבל כאשר נוחת בשלום נמלא הגן צחוקים ובודקים. והלילות יורדים ומקצצים בימים, מה שטעים נכון, ילד משוגע אוהב לחכות חיקויים.

באה הילדה לפעמים בולעת ממתקים. לצידה איש קופץ פרצופים. כלב מקפיץ ילדים מתעופפים. דג מגרש ילדות צוחקים. ילד מטפס נשברים גמדים ברצינות נשברים גמדים בגנים.

האיש בגנו

הענק האיש בגנו מלא הערות על עצמו, גופו דורש את זה, מתפתל ביסוריו. קומתו האמיתית כל כולה קשורה בעצביו, כבד גוף והשפעה מרצדות עיניו. בטנו תופחת, עיניו כהות, מחשבתו מטושטשת וחוש ההומור שלו הולך ומתחדד, הולך ומתחדד. הוא ניסה פתרונות מפתרונות שונים, אך מה שקשור בהתמדה נופל על אוזניים אטומות. הוא קופץ מעניין לעניין, בשביל תשומת-לב קצת הוא מוכן. הוא אינו מחשיב את עצמו במיוחד, חלק מרכושו הרב תרם למשחקים. זו לא עצלנות, לא פחד ולא שיטה, אבל יכול היה לעשות יותר, הרבה יותר. הוא מחכה שיגידו לו מה לעשות, וכמו שאומרים שהשמיים יישארו נקיים מעל גנו. לאחרונה הודיע על אהבתו לילדים שבגנו, אבל לאור העבר ומלבד במיקרה אחד, לא כדאי לנסות אותו. הוא די מאוכזב, אבל בעין השניה הוא קורץ בקשר לזמניותה של הפוזה הזו. יצא ספר ילדים, יצא תקליט לילדים, הוא אומר, ואנחנו נברח מכאן וסוף כל סוף יהיה לנו שקט.

בדרך כלל

הילדים, מששמעו על הענק, היו מכינים לו מתנות, מציירים לו ציורים בצבעי מים, והוא בדרך כלל נתפס לזה ומספר להם סיפורים מלפני הגן ועל חגי ישראל, על הריה ועל תימניה, והיו מכינים תערוכות יום שישי ומחלקים סוכריות. אחד כמוך אני אוכל לארוחת בוקר, אומר הענק כשנפלט לו. יש לו תכונות שאפילו הוא לא יכול להתגבר עליהן, כך שלפעמים התנהגותו אוכלת אותו. ניקח דיקטים וקופסאות וארגזים ופוסטרים ונבנה עיר שאפילו אני לא יכול להתגבר עליה, תולדות שעשועי הישוב להוריה ולילדיה של העיר. אני אוהב את כל הילדים אותו הדבר, אמר הענק, ודמעה זלגה מעינו ענקית, כשהוא משקר נוספים נהנים עוד ילדים, שאין להם מעברות, ולא משפחות הרוסות וכל טוב שאי אפשר להתגבר עליו. איזהו ענק הכורך בעיותיו האישיות בתולדות הישוב לילדי ישראל. ישוב שענקים גדלים בו פרא, שם בדיוק פוקעת סבלנותו. והנשים שפקעה סבלנותן מחכות להצלה ממרומים, מלאות תקווה, הן מאבדות קשר עם האדמה ודחליליה. והענק שרואה אותן מצמרות העצים אומר, זה יכול לקרות בכל מקום, זה היופי, זה מתאים לכל מקום כמעט, זה היופי. שלוותו היחסית של הענק הגולם העלתה מחשבה בלב רבים, שיש לו מישהי כמידתו מעבר לים בארץ רחוקה, ושהוא מחכה לה, זה מרגיע אותו, וכן עבודתו בגן הילדים, וכן יש לתאר שהראיה האימפרסיוניסטית נובעת מליקויים בראיה.

לפני השינה

לי לא סיפרו, היא אומרת, לפני השינה כשהייתי אגדות סיפורים לילדים. אז היום אני חולמת צורה של חבר שאסור לי לחלום בגילי מספר לי סיפורים. אני אומרת לו שאני אתבגר אני יחזיר לך, אל תדאג, ברצינות, לא כדאי לך, ואני צוחקת. אתה תסכים, רק אתה יכול להסכים לדבר כזה, מתי שאני ירצה סיפור. כל היום אני שוכחת מזה, כל רגע לא יכולה להפסיק לשכוח את זה, ברצינות, הבטחתי להיות בבית בזמן, כל יום, לא רק היום.

(איזה סיגנון איום ונורא לבחורה)

אני שואל, הוא אומר, ילדים שכן סיפרו להם, הם אומרים זה שטויות אגדות, סיפורים על ארנבות וצפרדעים וענקים וגמדים, לא למדנו שום דבר, נחלשים מזה, רוצים להישאר ילדים. תהיה גבר, פעם היית עושה ציורים כל-כך יפים. אני צוחק להם בפנים, זה מעשה מגונה להיות ילדים חכמים. כשמשתנים זה לתמיד, משתנים מינימום לכמה שנים.

אבו־סגל רואה גברת דלקת בעיניים

ספינתו של אבו־סגל עשתה חוכמות, בעיני הענק היה לה הומור עמוק. אבו־סגל עצמו היה ערבי ישראלי. הענק מוצאו אנגלו־סכסי. המוצא למעשה איננו קובע, כי כשרצה הענק לעבור ממקום למקום היתה לו ספינתו של אבו־סגל. והענק, אמרנו, חצי עיוור, רואה רק נקודות נקודות, גם הערבי לא יצא טוב מהשמש. הכל היה אבו־סגל עושה בשביל הענק, רק לא לטפס על עצים בשבילו ולא להעביר לו ילדים ממקום למקום. היה אומר: מקום חדש אדון, ילדים שלו, גנים שלו, טיפוסים שלו. אדון שוכר גן, עושה הופעה, אבו־סגל עושה חורף, מביא שקים של עלים נופלים, פתיתים של שלג, ושם ילד בוכה על הענף ואוסף כסף, קונים ספינה גדולה כמו אוניה, נוסעים מפה לגברת שבואגון.

גברת שבואגון מוכרת מעברה, קונה צריף, סגל מביא דגים, שותל תירס בחצר, אומר אדון לא עובד, אדון חולה בשביל גברת שלו. רק אם מטפסים לו ילדים על הגג הוא מבקש סליחה. יוצא אליהם ומסביר: צריף זה לא יִשָּׁן, ענק לא אוהב יִשָּׁן, זה מקום בשביל לברות, לא יודע מה יהיה.

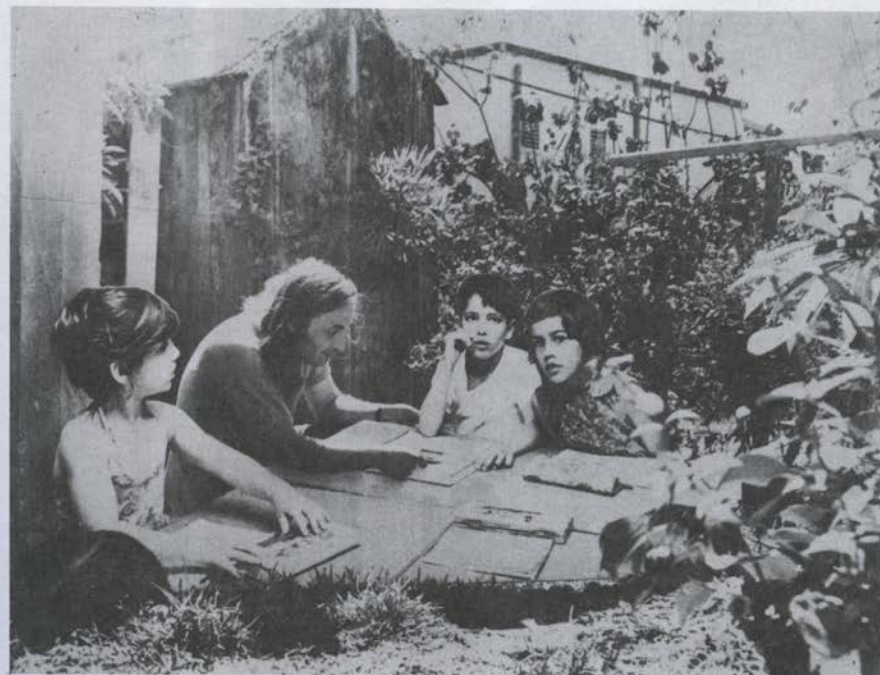
ככה, צופים יקרים, צריך להביט בצילומים. זה לא בדיוק מה שרואים ממבט ראשון. נכון שהתמונות נוסטאלגיות, אבל מי מפריע לכם להחליט מי צריך לגור בצריף הזה ומי צריך לשבת על איזה כיסא. הכל לפי טעמכם ומשאלותיכם הכמוסות ביותר. איש אינו יכול לצייר את העתיד, יהיה חכם ככל שיהיה.

ככה שגעועים, רבותי, אינם שייכים לעבר דווקא, הם שייכים גם לעתיד, והצילומים רק אילוסטרציות. היו פיקחים, הסבלנות תשתלם לכם לבסוף, אל תסמכו על ילדיכם ולא על בורים אחרים. ילדים וטיפשים צועקים המלך עירום, חכמים תופרים למלך בגדים ולא מצייקים לו בקטנות ומוותרים למען שעשועי המלך או מי שזה לא יהיה, למשל אבו־סגל תפס את זה, והוא משרת במובן היפה של המלה, במובן הזה ספינתו היא כלי עבודה. לכן הוא לא מעביר ילדים למעבורת, מיום שקראו לו אבו־סגל ערבוש – לא יעביר מישהו פחות משני מטר גובה, שיהיה בטוח שזה לא ילד.

ובחצר ליד הוואגון סוס, הוא רוצה לאכול פרת, וגברת חולמת בהקיץ להישאר בתמונה. "זה אנחנו", היא אומרת, "קשה להאמין לעיניים". "כל הקיץ אתה שותל יער בשביל להסתיר עץ והמשפחה גודלת, צריך עוד צריף". "אדון! גברת מוסר תודה רבה", אומר אבו־סגל, "ראיתי אצלה הכל בסדר, רק עיניים רחוק, אולי דלקת".

בבואם לארצות לא מפותחות, התקשו הענק ומשרתו אבו־סגל להסביר את הרקע למעשיהם. מכאן אנו למדים שהענק, למרות מחאותיו הקולניות, היה סנוב במידה מסויימת והיפנה את כל מרצו אל אלה שבין כה וכה ידעו על מה הוא מדבר. אין זה אומר שלא תרם משהו באופן עקיף גם כאשר נתקל בחומר קשה, אבל יכול היה לעשות יותר, הרבה יותר. הענק הוא לא סימפאטי, באגדה הוא מייצג את טוב הלב של רגע לפני המוות. רוב ימי חייו היה סר וזעף ונפשו מרה והוא רוטן ומלא כעס. רק מיקרה בודד, מצער ככל שיהיה, שינה אותו והפך אותו והוא היה לענק הטוב המחייך. למעשה הענק סבל דיו ואין ספק שרוב ימיו ידע פחד אמיתי וזה ביחד עם טישטושו, שגבל בעיוורון, לא הראה על כוח רב, מלבד קומתו המרשימה ילדים. למעשה, לא מצא מנוח לנפשו, ופנייתו אל הצועניות והנדודים הקרקסיים היתה יותר ספרותית מאשר אמיתית, אם אפשר חלוקה כזאת במחיצתו. ילד בוכה על ענף של עץ וסופת שלג הפכו את ליבו, אם כי בדרך הטבע היתה ילדה צריכה להיות שם, והרבה פחות מאורעות הקשורים במזג האוויר. די היה למעשה באהבתו במימי הנחל בוואגון עץ, בפת־לחם, בתנאי שלא יצפו ממנו לסטיות שמעבר לדרך הטבע, ולא יעשו לו בובות עץ וסימנים מכל ילד מסכן שיביא לו אביב, שלא ברור כלל אם הוא צריך. סופו הפאסטוראלי, הצפוי, לא יכול לנחם אותו וקצה נפשו להיות נאמן לתפאורה ולסופר שנהג בו שלא כדרך הטבע. ברצינות, הוא כן היה טוב. אבל לא חיפש להפוך את ביתו לגן ילדים. בכל זאת הסכים לזה באופן זמני, עד שימצא את מבוקשו. רק סופר יכול להאמין אם מישוהו, ענק נגיד, צועק ביער אני אוהב אותך ועונה לו בציוץ זמיר או ציפור שיר אחרת והוא לא מתייאש לגמרי וחושב על הזוועה הזו של היער ואפילו הורג ציפור במכה ובעיקר משנה את אורח חייו ונעשה ארטיסט.

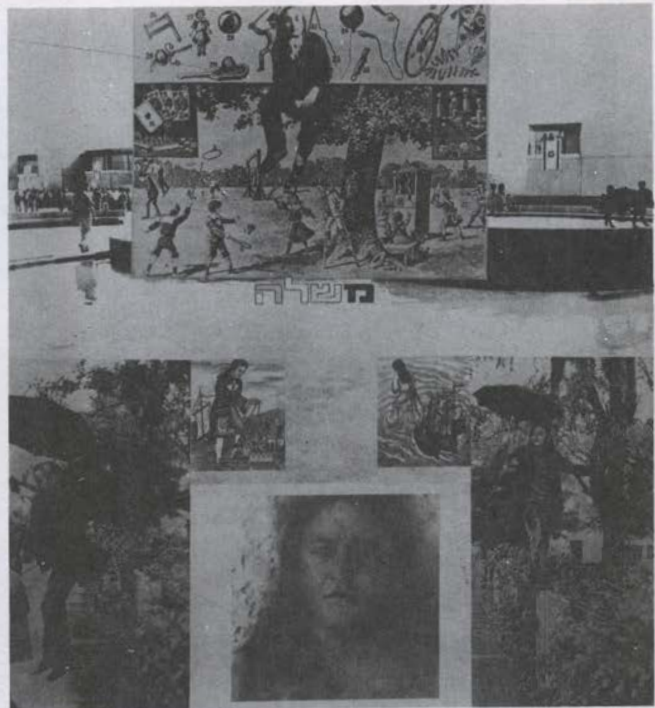
- הזקן — עבודה קלה והכנסה מספקת
- האוהלים — היעמדו בפני הגשמים?
- הגדנ"עית — משמחת לבבות
- הרופא — בודק את ילדי המעברה
- בנות הכפר — החמודות
- הנשים — מבררות חיטים לסעודת הצנע
- השומר — רק יריות בודדות הפריעו את הדממה
- הצרפניה — אחד ממרכזי החברה
- דייג — מקבוצת הדוייגים
- קלל — היה רגיל בקוציון לשנות קלל כאן הוא שותה גוזז
- הצורף — בלילה גם שומר
- העדיים — פני השחם שלה צבועים בצהוב ועל מצחה מכריז ה"נון"
- המדוכה — בלי טחינה עתיק
- החכם — עדיין סמכות בלתי מעורערת, נותן סגולות, כותב קמיעות, ומחשב מזלות
- הלבוש — מכנסי הכותנה רקומים ריקמה עדינה
- האשה — פורשת מחברת הגברים
- המספר — שהגיע מרחוק (שני מימין) טרם התחיל סיפורו וכולם מחכים בלי סבלנות
- הברכה — על כוס יין מלווה פסוקים
- הזקנה — עד מאה ועשרים
- המטבח — התכשילים מתכשלים ברוכם בשמן שומשומין

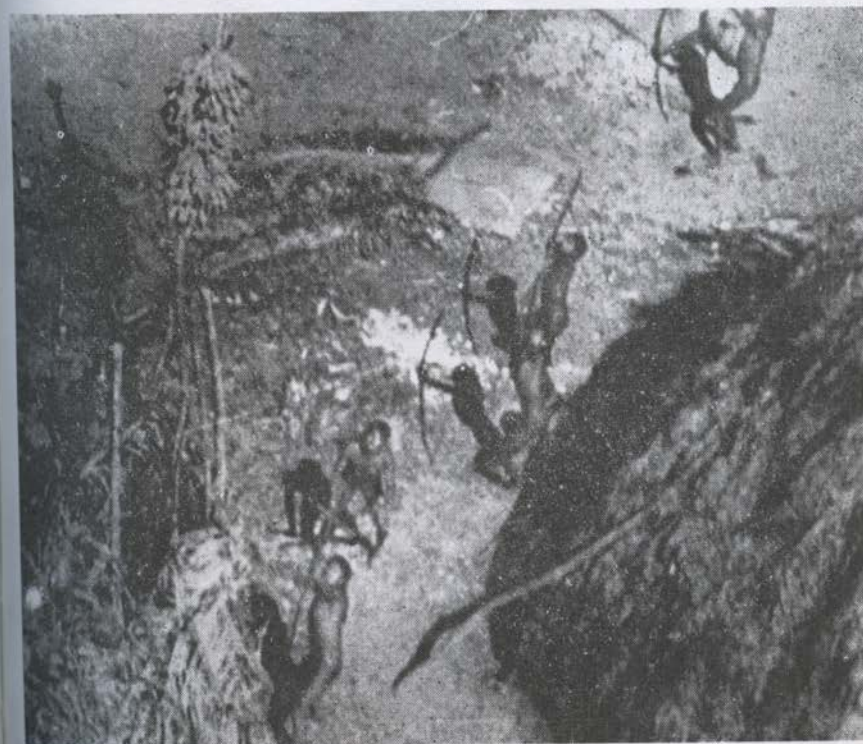
המספר שהגיע מקריתק (שני מימין) טרם התחיל סיפורו. תוכלו להבחין בלבוש קלני. על הקיר — תמונת משה רבנו. התמונה בקבצי אלקטרוני.

לא רואה כלום הענק	הענק רבתי עיוור	ענק חבר רבתי
מטושטש לו הכל	הכל תצטרכו לנחש	לא רואה כלום
עובר מעץ לעץ	ראיה רעה	רק נקודות
דמעות תנין	מנחש ילדים על הדשא	הכל מגבוה
נקודות	עצוב לו להתעורר	מבט פטרייטי
טיפות של		אימפרסיוניסטי
מים		צבוע

הענק בסימטאות מרוקו
 הענק בעירת פיתוח
 הענק ואבו-סגל במרחבי אל עריש
 הענק בגן ההרפתקאות
 הענק והאינדיאנים האבודים
 הענק מגלה את אהובתו

בתמונה משמאל:
 האינדיאנים יורדים מצידם בקטום.
 קבו יושב סקל ו-סעלים אותם.
 אחר התצוים חדר לגוף הקטום.

העריבים עורבאים בשקט

א"י

צייר למשל ערבי

כד - שבור למשל

בית למשל - צומח

עץ למשל - זית

שמן למשל - צבע

כחול גזע

עגבניה מחומר לח

נחל - מעביר מחלות

משמעת מים - לחם צר

כיפה - למשל פיתה

חר - למשל בית

אופקים חדשים - וכמוכן יסורי מצפון

קבר למשל - תנור

כד - שחור מזכרת

ילד מחומר טוב מתגיים לנחל

מעביר מחלות - משמעת מים

תרמילים חרובים וחיילים

זכית מנוקבת ועז מנוקבת

ואבק למשל - שריפה

וציקת לחם - שולחן למשל פיגום

ומחנק העשן - נגיד רימון

ספוג זיעה - טעם דם

שרה כותנה - למשל צמר גפן

בירה שחורה, ביצה קשה, בצל, תפוחי אדמה

צייר למשל - ערבי

שגאל למשל - יהודי

צייר למשל: Picasso

א

א"י

א

רע לי ברנליים
כד חומר ביריים

במחנק העשן נאפה הלחם
טיפוסי עולים - מדורות עליוות

כאן חייל מחכה לטרפ
כדרך הים לחופה
סוכת שומר

בקצה שדה נקי ערבי על קו רקיע
בית לבן - צהוב מסיבית מתפוררת

הייתי עכשיו בפעם הראשונה בחיי
כפריו וזו היתה באמת
התרגשות גדולה אפילו השבתי
לצייר במונמארטר

עוד שנה והילדים ישמעו על החיים
כערו מסיפורי אגדות
שמספרים לפני השינה

איתן שמי תלדות לאמר שקבר נתאקלמו בארז.

פנהגי הקקים לא השתנו: הנשים נושאות את הנארות הקקרימיות השחורות של ראשיתן ברחוב הראשי של ענת.

אוסף כדים שחורים
מזיו אותם בחושך
טעם ערבי

ניילון דברים כאלה לא היה
מקום יפה שיש בו מים

בית חדש בנינו
כמעברה שלנו יש גם גזון
מעט ירק
מטפס צנוע
כרז מים מלוחים
וגן צהוב צחיח

טיפוסי עולים מדורות עליוות
ירקות תמורת כגד ללבוש
ביצים בעד תיקון האוכף
ולחם במחיר מטפחת ססגונית

בקצה שדה נקי ערבי על קו רקיע
ציור גזעני מחומר טוב

אופקים חדשים
כד מחומר
זכמוכן יסורי מצפון

גנות הקפר הנמודות.

דמי
ם. הטוב
להחכסך
ורחים אר
סאן נקאנר
ים הגיע להם
בוות'הכס'

זמים-
צה מלחמך
מחיל. שגור
ורת מדינת
די סאן גר
מחנכים
ל. נודעו
הם אהבו
ידש שב
דיברו
לפיד
לטיול

הנשים, לבושות פודגה, נוהגות לבלות בשיחה ארקה לפני הבית.

אני חייל קצין. מחליף דירות, שובר משפחות, מלטף פקידות, חוקר חשודים, עושה את העבודה שלי, זאת העבודה. אני חייל קצין. יוצר מגע עם אוכלוסיה עוינת, מבין את המנטליות שלהם, קיבלתי מבט של איום בעיניים ותספורת קצוזה מחזקת אותי, קצת שחום עור, זאת המנטליות. סיגלתי לעצמי עמידת: אני קצין; יד על מותן, פישוק ברוחב האגן, ניד רגל עצבני – זו הסמכות. אני מדבר ברור וקצר ועד ששומעים אותי הפנים כבר חתומות והפה קפוץ – כאילו לא אמרתי דבר. ההקשבה המשועממת שלי מפרקת כל פטפוטי תחנונים. אני שלם עם עצמי ומרגיש בשל לומר את זה – זו השפה. אין משפט יותר מסוכן מאשר להגיד לי "שמע אותי עד הסוף בבקשה אדוני הקצין." – "דבר," אני פולט ומקשקש במפתחות הרכב הצבאי שלי. "אבקש לפנות את המקום," אני אומר כאשר אין לי נימוק אחר ומתפלא עד כמה הם מקבלים את דברי כפשוטם. הרי בקלות רבה היו יכולים לפתות אותי לויכוח פוליטי: "פינוי" – "מקום". אבל הם מביטים ביאוש אל בתי האבן דמויי אוניברסיטאות של העיר הנבנית מאחוריהם ונבלעים בתוך סימטה לאסוף מקלות ואבנים להפגנת יאוש. אני מעיף מבט אל הכיסא האחורי של הרכב לראות את הקסדה והמגן והאלה, שהם כלי הפגנות, שהם כלים שצריך לשמור עליהם. "מישהו צריך לעשות את העבודה הזו," אני חוזר ואומר בנימה של תוכחה יותר מאשר התנצלות. התלבטויות – יש. אני אוהב את השיחות האלה, בשעת מנוחת הצהריים, תוך כדי זריקת אבנים ועירות למרחק מטר או כפוף ענפים יבשים או שרטוט על החול בקצה הנעל – הקצינים היום מתלבטים יותר מאי פעם. שש שנים אני בצבא הקבע, כל שנה דירה אחרת: קריית גת, קריית שמונה, אשקלון, המשפחה משוּפּת, האשה מטופחת, יפה ומגשימה את עצמה בדרכים משלה – נותנת לי גב. יש לנו קצת ניירות ערך בבנק ובשנה שעברה קנינו מגרש דר'משפחתי להקים בו פעם וילה. כאשר אני נוסע הביתה אני מביא גבינת צאן, שמן זית וביצים מהכפרים הערביים וענבים, אבטיחים וסברס בעונה. שלושת הילדים שלי אלופי המזכרות של בית-הספר, לכל אחד מהם יש משקפת צבאית פרטית, מסטינג וסכו"ם ואפילו רימוני עשן צבעוני, אם צריך מפות לטיולים – יש, מאורגנים הילדים שלי. לפעמים כאשר המצב מאפשר אני לוקח את המשפחה לחאפלה, בעיקר בצפון. אשתי בחולצה שקופה ומחשוף עמוק מתכופפת אל קערת האורז והבשר וטועמת, רק כדי שיהיה לה מה לספר לחברות וכדי לראות עיניים ערביות בוערות – זאת השנאה וזה החשק. הבית שלנו מרופד במחצלות קש מקושט בפגזים עם פרחים וקוצים על הכוננית חנוכיה מכדורי עוזי ושם היחידה חרוט על עץ זית. רהיטי דניש ומטבח אמריקאי, חרבות על הקירות פוחלץ אחד ובשר ציד בהקפאה עמוקה. לפעמים אני מביא ללינת לילה חייל תקוע מהיחידה ואנחנו מקבלים אותו בכל הכבוד. לפני השינה אשתי עוברת בתחתונים וחזיה ושואלת אותו אם הכל בסדר אצלו. והוא משתגע מזה וישן בעין אחת פתוחה עד הבוקר – אולי תעבור שוב. בכל כוחו מנסה החייל התקוע לשמוע את רשרושי המיטה שלנו, הוא מלטף את הגוף שלו מתחת לשמיכה וכמעט פורץ בצעקות. בבוקר הוא מקשיב מיוסר ומאושר לקול זרימת המים במקלחת ומביט בדלת במבט נכנע – כולנו אימה ושעשוע. לא מדברים על הלילות האלה אבל למחרת הוא מוציא את זעמו

על אחת הפקידות ואז אני שותק והטירוף הקטן מתגבר אצלי כאשר אני חושב שהוא מדמיין שהיא אשתי – זו הנקמה והגזענות והמלחמה להיות גבר. אני נחשב לקצין דומיננטי ביחידה שלי, וזו אולי הסיבה שאני מציג את עצמי באור קשוח משהו. בעצם לא פעם אני חושב מחשבות פרישה: לבנות את הוילה, מקום שקט אבל קרוב לעיר, מכונית משפחתית קטנה, להתמסר ללימודים או אפילו לכתובת שירים. היתה לי מין תקופה של ניסיון לחזור בתשובה. אני זוכר משפט שאמרו לי השכנים מהישיבה: "יהודי הוא תמיד בדרך – אין הוא יכול לבוא לשום תכלית." אחר כך זה עבר וחשבנו על קיבוץ. בקיץ שעבר נסענו לאירופה ועשינו חיים משוגעים, חרשנו את כל חנויות המין והמסעדות. בסך-הכל אני לא איש צבא אופייני אבל אוהב את העבודה והמתח היומיומי – זאת העבודה ומישהו צריך הרי לעשות אותה. ישנו גם הסיפור על אונס ערביה במטע אבל זה בפעם אחרת. כבר חשפתי את עצמי יותר מאשר חשבתי לעשות, חוץ מזה אני לא שונא אותם. בבוקר אני מתרחץ ומתגלח, מגיע לפני כולם למשרד רענן, מדיף ריח אפטר-שייב, שותה קפה עם הל יחד עם הפקידה הראשונה שמגיעה למשרד ולפני שכולם באים אני תוחב את ידי לתוך חולצתה ומוציא אותה עם ריח נקח 7 ועם כפתור קרוע. אין לי שום רצון להמשיך וכשהיא עומדת ככה מבויישת על אש קטנה ואני מרגיש קצת מלוכלך אני יכול לגשת לעבודה.

הצלתי את אשתי מציפורני קצין

ומכנפי צנחן

הצלתי את אשתי מידי ערבי

ומתחתוני פלח

הצלתי את אשתי מיבלות חקלאי

ומחיזורי צייר

ומחזה אשה זרה

והצלתי משנאת זרים

בכל מקום שבית עומד
נוסע עובר
פני הבית
כחזות הנוסע

★

מערבית לבית — עמדה יצוקה
אשת המגורש — כד חומר על ראשה
בלואים וקש וג'ריקן מים
הלוויה יורדת מהר

★

כל תורת הואגונים והנדודים
וכל טעויות החלוצים
וכל טיפשות האיכרים
ובתי הפח לנדידת קיץ
ישחקו החלוצים לפנינו
ואנחנו מוחאים כפיים
עד זיעה

★

הבית מסודר
הגדר גמורה
הערבים עוברים בשקט
האוטו הביא חצץ
ועל המרפסת סודרו שקי החול

★

לפני שפוצץ הבית
פינו אותו מיושבי
אומר המושל: יד חזקה
אם המשפחה שורטת פניה

★

פועל שחור
בטן תפוחה

באכזריות

★

חלה חלוץ
צבו פניו
זיעה כיסתה אותו
והתגברה עליו
קודח גוסס
ומסרב לזוז

★

באר מים סוסת שומר
צמחי תבלין וריח הקפה
אצלנו בכפר — אשנבים קטנים
עיניים מבוהלות
שיירות מגורשים — חזות מזרחית

★

נזילות זה לא דמעות
מכחול זה לא חרב
כחול זה לא גזע
שחור זה לא ערבי
אדמה זה לא צבע
גבול זה לא קו
ויסורי מצפון זה עוד לא הכל

תזיעו, תציגו, תצביעו, ת (צ)

★

בכיכר השוק שקט מתוח
איש לא מאמין יותר להבטחות
פולקלור ים תיכוני מתקתק
ופחד מיסתורי מפני הבאות

למשל צייר ולמשל שימוש במלים וכד שבור למשל

ובכן יש בספר כמה דברים שהושגו במשך שנות עבודה והתנצלות. אשר לי, מי שהופך את הטפל לעיקר מתחיל להבין אותי. הנטיה להוסיף בראש מבלי לקצץ בזנב מועדת מראש לכישלון. במיקרה הטוב ביותר ניתן למצוא אצל מישהו אחר נטיה דומה. החיפוש היחיד שאני מכיר הוא לחפש מישהו שדומה לי. הרצון או הכורח להשתמש בצורה חוזרת בדימוי חוזר, ליצור חותמות, להיות מוכר, להציג, להפיץ, להיות מזוהה בנקל, להיות מאנייריסט אבל שייך לפחות באופן כרונולוגי למה שעושים היום, מונע ממני לפנות לעזרה ולו לצורך ביצוע, מבלי לאבד את החותמת, הסיגנון, סימני ההיכר ודוגמאות החתימה. למרות סימני ההיכר המכבידים הייתי רוצה לספר סיפור יפה. יש לי כמה סיפורים שעוד אין להם אליבי או שהם דורשים קולות צחוק ברקע.

הצייר בעל מקצוע, איש עובד, התרגל לעשות כמיטב יכולתו. הוא נאמן בידי להוראות העבודה שהוא מקבל על עצמו, נאמר מהעין. ראייתו כמו של כולם, אבל הוא לא מסתפק בזה. על מראה שהוא רואה הוא רגיל להוסיף עבודה, שיפוט וחתימה. השראה, אם ככה, זה מעין סידור עבודה, או כמו לעבוד שעות נוספות. המדיום — רגילים לומר משהו כמו כלי עבודה. בדרך כלל, אם מתמזל מזלו של הצייר, הוא עוסק במה שהוא יודע לעשות. אך באין ברירה הוא נאלץ לעיתים לשמש בכל תפקיד כדי, כמה שזה באמת נשמע פאתטי, להציל רעיון. עומדת בפניו בעיה איתת לא קשה לפיתרון — לבגוד ברעיון, או בידידיו הסופרים או המוזיקאים או אנשי הקולנוע. בדרך ז'ורנאליסטית אפשר להשוות את מצבו לפעולת עזרה ראשונה כאשר אין בסביבה רופא. או לקפיצה למים להצלת טובע. תוך תקווה שלא יביים לעצמו מצבי חירום ולא יתאהב יתר על המידה בניצולים. הכלים המקוריים של הצייר מיותרים במיקרים כאלה. הוא צריך לאלתר במידה מסויימת, אבל הוא מעדיף אילתורים על תירגומים ואינוסים שכללות הכל פוגעים במקצועו יותר מאשר סטיה מוחלטת ממנו. הוא נבון דיו שלא לבקש שיתייחסו אליו בסלחנות, אלא אפילו כאל איש אמיץ שעבר במקום במיקרה, ועשה כמיטב יכולתו בחקותו עד כמה שניתן את התנועות והפעולות שהיה מבצע בעל מקצוע, באותו מיקרה. אם שני אנשי מישמר-אזרחי יורים אחד בשני זהו סיכונם של המתנדבים, אבל אפילו על דרך ההומור לא בודקים באיזו מידה הם עברו על כללי הדוקרבים מימי אבירים מתנדבים אחרים. הקהל האינטליגנטי לא יתייחס בסלחנות, אלא באופן ענייני, בזהותו את הסיטואציה שהצייר עמד בה והעלה בפניו. ובכן, כאשר איננו יכול לצטט וכאשר איש אינו עושה את המלאכה בשבילו, הוא מנסה. אין הוא רואה בספרות תכלית, אלא ניסיון לאפס את הצופה לראיה נכונה יותר של מה שהצייר רצה להגיד. אפשר לומר: הקריאה כמשפרת את תנאי הראיה. אם להזכיר בסוגריים שמציאות תקופתו מספקת גירויים מורכבים וסימולטאניים, הרי המקצוע הופך לעיתים למיטת-סדום. מבקרי האמנות והסרסורים השוכבים במיטת עמורה הסמוכה מסרבים להתיר את השידוך. ואומנם, האמן בן ימינו מגלה בוגדנות מסויימת כלפי הכלים ששירתו אותו באמונה, אך אלה יבגדו בו שבעתיים אם לא יניח להם בשעה שאין לו מה לעשות בהם. אם נוסף על כך שהפחד מפני שרלטנות ממילא איננו תכונה מקצועית במיוחד, נמצא שאם ניתן לו זמן ירחיב את הגדרות מקצועו וירכוש מיומנות רבה ככל שהרעיונות המשתנים יאפשרו לו. ואדם מן הישוב אם יחוש עצמו מרומה, יחליף ישוב או יבין שהכשלונות הממשיים האורבים לפתחו של האמן קשים הרבה יותר מהאפשרות,

צבעי המים רכים וירוקים
ושמן יש למאכל
ואלה הם פירות הרי ארצנו
כך מעורב
כך הורגלנו מידי הורינו
והכל אנוס להיות ציור – וחוץ מזה
במחנק העשן נאפה הלחם
(מצאתי את זה בספר ישן)
(ואני עוסק ומתפרנס מאמנות)

ובכן גם אם תכריעו לכאן או לכאן תצאו בארשת כמו של בבושת פנים.
זה כמו מכינה בדרך אל התיאטרון / בדרך אל הבימה הקלה
הפופ מתקדם ושלא תחסרו עגבניה
כמו שאמרתי
הפופ מתקדם ושלא תחסרו

עגבניה
תודה רבה
יאיר גרבז
יאיר גרבז
צייר – ישראל – 1980

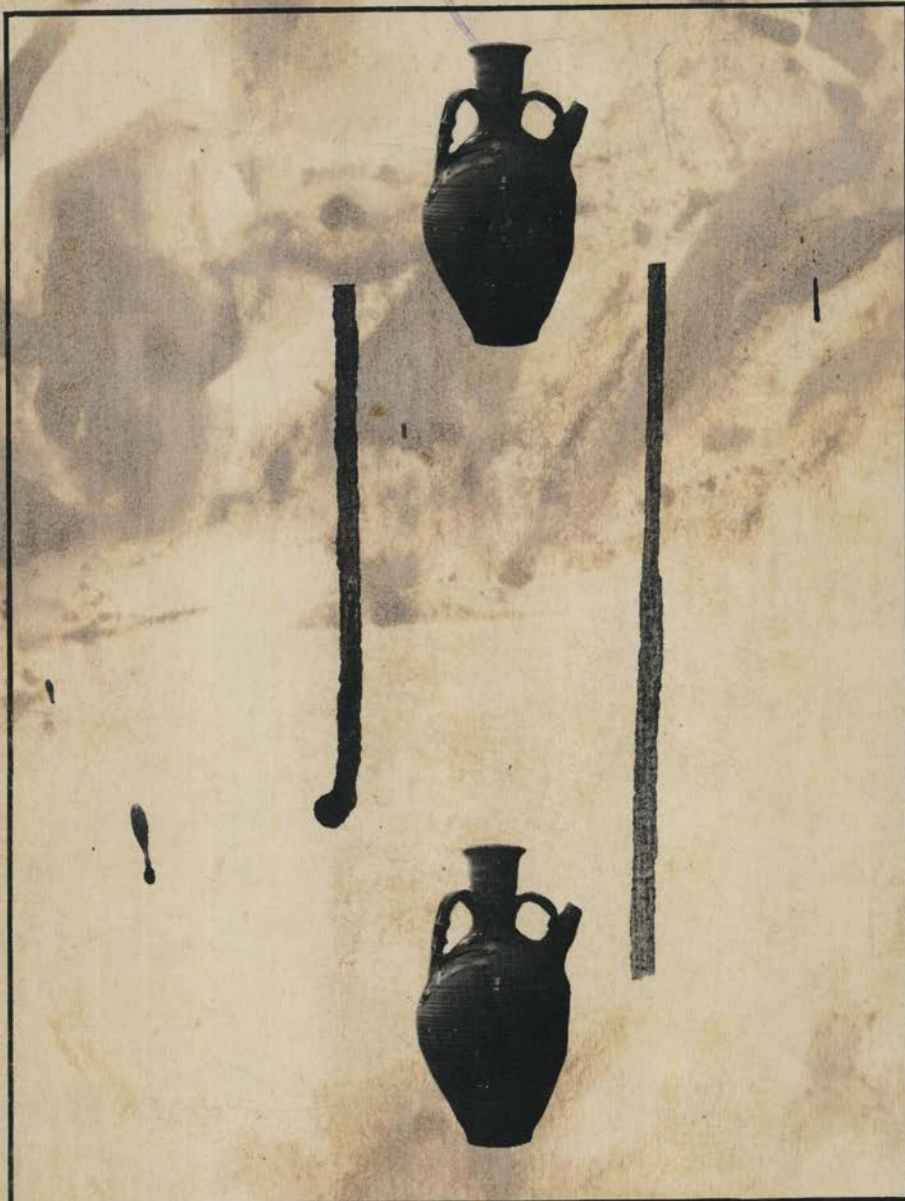
← "בדרך אל הבימה הקלה"

הקלה יחסית, לרמות את הצופה התמים או הבור או את האמן הפנאטי. הפחד להיתפס בלתי רציני הוא פחד של סטודנטים נצחיים המתרגשים מבחינות סוף-השנה. הם מרגישים רציניים כאשר ספר בידם והם עומדים ברומו של סולם בספריה ונזהרים לא ליפול. לחלום ולהיעשות סוריאליסט דבר אחד, לחלום שאתה סוריאליסט דבר אחר. הפחדים וההיזוהריות טובים כדלק לעשיית מוצרים, ולא כאמצעי מניעה. הסיפור של להיות אמן בסיטואציה כזו אינו פשוט, אך בכל זאת מלא הומור. המוקשים שהוא זורה שלא ברצונו, מתפוצצים עליידי אלה שרודפים מדדים בתקווה אחרי מה שאחרים כבר השיגו. מתלמדים תמידיים הנמצאים על סף היסטריה אינטלקטואלית ישתדלו מנקודת מבטם האידיאליסטית להגן על האמן מפני עצמו. בהביאם, בעזות מצח, דוגמאות מעצמם ומן ההיסטוריה, הם מתפארים כיצד ניצלו ממיקרים שלא קרו או שקרו בעבר הרחוק. הארכיאולוגים של ההווה מלאי דמיון. הם רואים כד שבור כאשר זה עוד שלם, ובהיותם מומחים לרסיסים הם מתקשים בשיפוט במיקרה כזה, ומדמים שמישהו אסף והדביק את הרסיסים לפניהם, אך בשום אופן לא מעלים בדעתם את האפשרות הפשוטה והפרימיטיבית משהו, שהכד שלם משום שהוא חדש.

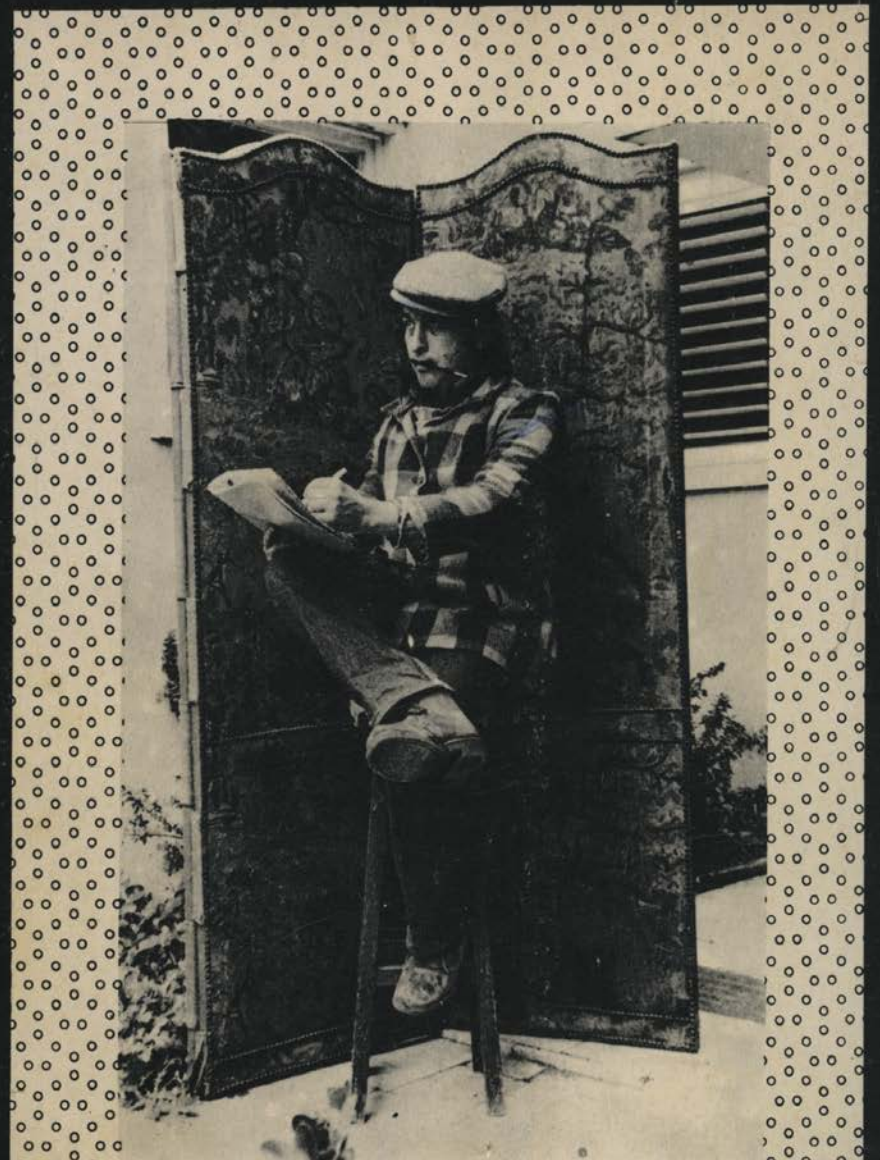
צייר נזקק למלים כאשר חלק מהרעיון שלו מילולי בטיבו יותר מאשר צורני; הוא יזדקק למשחק ולבימוי כאשר ייוצר צורך להדגים מצבים; וכן ישתמש בקול, תנועה וקולנוע כאשר מושג הזמן הממשי חשוב להמחשת הרעיון. בכל זאת יש הבדל גדול בין שחקן לבין מי שמדגים מצבים ומטיל על עצמו תפקיד כמו של שחקן אדי-הוק. כשהייתי ילד לקחו אותי להצגת "תעלולי נאסר אדין". בהצגה שיחק שחקן בתפקיד חמור. בסוף, בשעת ההשתחויה, הוריד את המסכה וגילה את פרצופו האמיתי, כאילו היה אומר: אינני חמור אבל עשיתי כמיטב יכולתי, ובכל זאת לפני שאתם הולכים לבתיכם עליכם לזכור שבשום אופן אינני חמור. אינני זוכר באיזו מידה ההכחשה הקשורה בהשתחויה ביטלה אצלי את הרושם הראשוני, אבל אני זוכר ששאר השחקנים היו הרבה פחות מודאגים מאשר החמור. הם לא הסירו איפור כדי שזוהה אותם. כלומר, הבעיה מתחילה הרבה פעמים כאשר אתה נאלץ לשחק חמור. לעיתים מרגיש האמן צורך לקרוץ בתוך היצירה כדי שלא יזהו אותו עם התפקיד. זו בדרך כלל מעין הצהרת שפיות – כשאתה משחק משוגע, יופי – כאשר אתה משחק כיעור וחוכמה כאשר אתה משחק בטיפשות. אני כשלעצמי מנסה להגיע למצב שבו השפיות תהיה בקונצפציה וברצף של היצירה ולא בהכחשות. אני משתדל שלא להעיד על עצמי אפילו אמת, אם איננה קשורה ביצירה. (עושים הצגות, משחקים בטיפשות ומשתכללים – רוכשים מקצוע.) לפעמים, למשל, הבת הקטנה שלי עצובה. כדי לשמח אותה אני עושה לה הצגות והיא מבקשת עוד. זה לא הופך אותי לשחקן אבל אני עושה כמיטב יכולתי ואולי אפילו משתכלל קצת במשך הזמן. יש כבר כמה דברים שאני יודע לעשות לא רע – בדיוק כמו. במיקרה בתי העצובה, בחירת המדיום אינה תלויה בי אלא בה. ניסיתי להצחיק אותה בעזרת מכחול וצבעים, זה פשוט לא הלך, אז לתת לה להיות עצובה רק בגלל שאביה איננו שחקן או יותר גרוע – בגלל שאביה צייר, באמת לא כדאי. ובכן הכוונה בדיוק כמו שכבר נאמר לגרום נחת וחיוך מזה הזמן והגיל והאמונה שהקורא איננו עיוור

הוצאת הקיבוץ המאוחד

"ואני חייב את זה לקהל שלי ואת המשפחה שלי
ואת הילדים אני חייב ואני חי ומתפרנס מאמנות".

יאיר גרבוז
בדרך לקולנוע

READY STORY ART